

Regeringens proposition 1996/97:19

Beskattning av bilförmån, m.m.

Prop.
1996/97:19

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 12 september 1996

Göran Persson

Thomas Östros
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att en ny beskattningsmodell skall införas för värdering av bilförmån. Modellen innebär i princip att värdet bestäms efter en schablon exklusive drivmedel. Schablonen, som skall motsvara samtliga kostnader utom drivmedlet, bygger på en uppskattad genomsnittlig privat körsträcka om 1 600 mil per år. Om det i bilförmånen ingår fritt eller delvis fritt drivmedel, skall drivmedelsförmånen värderas till marknadsvärdet multiplicerat med 1,2. Inriktningen är alltså att tjänstebilsinnehavaren själv betalar allt drivmedel och därmed får ett incitament att köra mindre privat.

Som huvudregel skall värdet av fri eller delvis fri bil bestämmas till 0,3 basbelopp med tillägg av ett ränterelaterat belopp och ett prisrelaterat belopp. Den som kör minst 3 000 mil i tjänsten om året skall få förmånsvärdet nedsatt till 75 %.

Vissa förändringar i fråga om möjligheten att få värdet jämkat föreslås.

Den som är skattskyldig för bilförmån skall, om han har företagit resor mellan bostad och arbetsplats eller hemresor under den tid förmånen åtnjuts, få avdrag för kostnaden för drivmedel för resorna under samma förutsättningar som gäller i fråga om den som har kört med egen bil. Detta skall också gälla när sambo eller närstående till bilförmånshavaren använder förmånsbilen för sådana resor.

Vidare föreslås en utvidgad uppgiftsskyldighet på kontrolluppgiften.

I propositionen läggs också fram förslag om ändringar i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter för att tydliggöra att kontrolluppgift avseende skattepliktig intäkt av tjänst i form av rabatt, bonus eller annan förmån, som utges på grund av kundtrohet eller liknande, skall lämnas av den som slutligt har stått för de kostnader som ligger till grund för förmånen, om denne är någon annan än den kontrolluppgiften avser. Ändringar föreslås också i reglerna avseende vem som är skyldig att betala arbetsgivaravgifter och särskild löneskatt i fråga om sådana förmåner.

Dessutom läggs förslag fram om ändring i reglerna om självdeklaration som lämnas av kreditinstitut, värdepappersbolag och försäkringsföretag.

Ändringar föreslås också i kommunalskattelagen (1928:370) och lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt som innebär att anställda vid Europeiska universitetsinstitutet skall ha kvar sitt skatterättsliga hemvist i Sverige under tjänstgöringstiden vid institutet.

I propositionen föreslås slutligen att den ränta och den avgift, som ingår i det system med preliminärt och slutligt bostadsbidrag vilket införs den 1 januari 1997, blir icke skattepliktig respektive ej avdragsgill.

Reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 1997 och i huvudsak tillämpas första gången vid 1998 års taxering och preliminär skatt för år 1997.

Innehållsförteckning

Prop. 1996/97:19

1	Beslut	6
2	Lagtext	7
2.1	Förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)	7
2.2	Förslag till lag om ändring i uppbördslagen (1953:272)	20
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter	24
2.4	Förslag till lag om ändring i lagen (1981:691) om socialavgifter	30
2.5	Förslag till lag om ändring i lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare	32
2.6	Förslag till lag om ändring i lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster	34
2.7	Förslag till lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring	36
2.8	Förslag till lag om ändring i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt	40
3	Ärendet och dess beredning	42
4	Beskattning av bilförmån	44
4.1	Bakgrund och gällande rätt	44
4.1.1	Bakgrund	44
4.1.2	Gällande rätt	47
4.2	Överväganden och förslag	48
4.2.1	En ny värderingsmodell	48
4.2.2	Nybilspriiset för årsmodellen	53
4.2.3	Beräkning av värdenivån	54
4.2.4	Sexårsbilar och äldre bilar	59
4.2.5	Värde av bilförmån vid omfattande tjänstekörning	60
4.2.6	Jämkning av värdet för bestämmande av underlaget för preliminär skatt	62
4.2.7	Bilar som deltar i test	63
4.2.8	Avdragsrätt	64
4.2.9	Väg-, bro- och färjeavgifter	65
4.2.10	Kontrolluppgiften	66
5	Skyldighet att betala socialavgifter och lämna kontrolluppgift avseende skattepliktiga rabatter och andra förmåner	67
5.1	Bakgrund och gällande rätt	67
5.1.1	Bakgrund	67
5.1.2	Gällande rätt	69
5.2	Överväganden och förslag	73

5.2.1 Skyldighet att betala socialavgifter och lämna kontrolluppgift	77
5.2.2 Den skattskyldiges uppgiftsskyldighet	78
6 Övriga frågor	80
6.1 Självdeklaration avseende kreditinstitut, värdepappersbolag och försäkringsföretag	80
6.2 Skatterättsligt hemvist för anställda vid Europeiska universitetsinstitutet m.fl.	82
6.3 Den skatterättsliga behandlingen av ränta och avgifter i bostadsbidragssystemet	84
6.4 Resor mellan bostad och arbetsplats	84
6.5 Skatteavdrag på ersättning till anställda vid EU:s institutioner eller organ	85
7 Ekonomiska effekter	86
8 Författningskommentarer	86
8.1 Förslaget till lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)	86
8.2 Förslaget till lag om ändring i uppbördslagen (1953:272)	92
8.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter	93
8.4 Förslaget till lag om ändring i lagen (1981:691) om socialavgifter	96
8.5 Förslaget till lag om ändring i lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare	96
8.6 Förslaget till lag om ändring i lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster	97
8.7 Förslaget till lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring	97
8.8 Förslaget till lag om ändring i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt	98
Bilaga 1 Sammanfattning av Beskattning av bilförmån - En ny modell (Ds 1996:34)	99
Bilaga 2 Förteckning över de remissinstanser som yttrat sig över promemorian Beskattning av bilförmån - En ny modell (Ds 1996:34)	101
Bilaga 3 Sammanfattning av promemorian Skyldighet att betala socialavgifter och avge kontrolluppgift avseende skattepliktiga rabatter och andra förmåner	102

Bilaga 4 Förteckning över de remissinstanser som yttrat sig över promemorian Skyldighet att betala socialavgifter och avge kontrolluppgift avseende skattepliktiga rabatter och andra förmåner	103
Bilaga 5 Lagrådsremissens lagförslag	104
Bilaga 6 Lagrådets yttrande	130
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 12 september 1996	131

1 Beslut

Prop. 1996/97:19

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370),
2. lag om ändring i uppbördslagen (1953:272),
3. lag om ändring i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter,
4. lag om ändring i lagen (1981:691) om socialavgifter,
5. lag om ändring i lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare,
6. lag om ändring i lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster,
7. lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring,
8. lag om ändring i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt.

2 Lagtext

Prop. 1996/97:19

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)

Härigenom föreskrivs att 19, 20 och 69 §§, punkt 32 av anvisningarna till 23 §, punkterna 3 b, 3 c och 4 av anvisningarna till 33 § samt punkterna 2 och 4 av anvisningarna till 42 § kommunalskattelagen (1928:370) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

19 §¹

Till skattepliktig inkomst enligt denna lag räknas *icke*:

vad som vid bodelning tillfallit make eller sambo eller vad som förvärvats genom arv, testamente, fördel av oskift bo eller gåva;

vinst i svenskt lotteri eller vinst vid vinstdragning på här i riket utfärdade premieobligationer och ej heller sådan vinst i utländskt lotteri eller vid vinstdragning på utländska premieobligationer, som uppgår till högst 100 kronor;

ersättning, som på grund av försäkring jämlikt lagen (1962:381) om allmän försäkring, lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring eller lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring tillfallit den försäkrade, om icke ersättningen grundas på förvärvsinkomst eller utgör föräldrapenning, så ock sådan ersättning enligt annan lag eller särskild författning, som utgått annorledes än på grund av sjukförsäkring, som nyss sagts, till någon vid sjukdom eller olycksfall i arbete eller under militärtjänstgöring eller i fall som avses i lagen (1977:265) om statligt personskadeskydd eller lagen (1977:267) om krigsskadeersättning till sjömän om icke ersättningen grundas på förvärvsinkomst, ävensom ersättning, vilken vid sjukdom eller olycksfall tillfallit någon på grund av annan försäkring, som icke tagits i samband med tjänst, dock att till skattepliktig inkomst räknas ersättning i form av pension eller i form av livränta i den mån livräntan är skattepliktig enligt 32 § 1 eller 2 mom., så ock ersättning som utgår på grund av trafikförsäkring eller annan ansvarighetsförsäkring eller på grund av skadeståndsförsäkring och avser förlorad inkomst av skattepliktig natur;

belopp, som till följd av försäkringsfall eller återköp av försäkringen utgått på grund av kaptialförsäkring, samt belopp som arbetsgivare utan att försäkring har tecknats för anställdas räkning betalar ut och som motsvarar ersättning på grund av grupplivförsäkring, i den mån beloppet inte väsentligt överstiger vad som utgår för befattningshavare i statens tjänst;

försäkringsersättning eller annan ersättning för skada på egendom, dock att skatteplikt föreligger dels i den mån ersättningen avser annan byggnad än privatbostad eller markanläggning, dels i den mån köpeskilling, som skulle ha inlutit om den försäkrade eller skadade egendomen i stället hade sålts, hade varit att hänföra till intäkt av näringsverksamhet och dels i den mån ersättningen eljest motsvarar skattepliktig intäkt av eller avdragsgill omkostnad för näringsverksamhet;

vinstandel, återbäring eller premiåterbetalning, som utgått på grund av annan personförsäkring än pensionsförsäkring eller sådan sjuk- eller olycksfallsförsäkring som tagits i samband med tjänst, samt vinstandel, som utgått på grund av skadeförsäkring, för vilken rätt till avdrag för premie icke förelegat;

ersättning jämlikt lagen (1956:293) om ersättning åt smittbärare om icke ersättningen grundas på förvärvsinkomst;

periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk intäkt, som icke utgör vederlag vid avyttring av egendom, i den mån givaren enligt 20 § eller punkt 5 av anvisningarna till 46 § icke är berättigad till avdrag för utgivet belopp;

stipendier för mottagarens utbildning;

stipendium som är avsett för andra ändamål och som inte utgår periodiskt och inte utgör ersättning för arbete som har utförts eller skall utföras för utgivarens räkning;

studiestöd enligt 3 eller 4 kap. studiestödslagen (1973:349), internatbidrag, studielån och resekostnadsersättning enligt 6 och 7 kap. samma lag samt sådant särskilt bidrag vilket enligt av regeringen eller statlig myndighet meddelade bestämmelser utgår till deltagare i arbetsmarknadsutbildning samt med dem i fråga om sådana bidrag likställda, och äger i följd härav de bidragsberättigade icke göra avdrag för kostnader som avsetts skola bestridas med bidrag av förevarande slag;

introduktionsersättning enligt lagen (1992:1068) om introduktionsersättning för flyktingar och vissa andra utlänningar;

allmänt barnbidrag och förlängt barnbidrag, samt barnpension enligt lagen om allmän försäkring till den del pensionen för varje månad den avser inte överstiger en tolfedel av fyrtio procent eller, vid pension efter båda föräldrarna, åttio procent, av basbeloppet den månad pensionen avser samt sådan i 17 kap. 2 § lagen (1962:381) om allmän försäkring angiven livränta i form av efterlevandelivränta till barn enligt lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring eller enligt annan i nämnda lagrum angiven författning till den del livräntan föranlett minskning av sådan del av barnpension som inte är skattepliktig;

lön eller annan gottgörelse, för vilken skall erläggas skatt enligt lagen (1958:295) om sjömansskatt;

kontantunderstöd, som utgives av arbetslöshetsnämnd med bidrag av statsmedel;

handikappersättning enligt 9 kap. 2 och 3 §§ lagen om allmän försäkring, sådan del av vårdbidrag enligt 9 kap. 4 och 4 a §§ samma lag som utgör ersättning för merkostnader, ersättning för merutgifter för resor enligt 3 kap. 7 a § samma lag, särskilt pensionstillägg enligt lagen (1990:773) om särskilt pensionstillägg till folkpension för långvarig vård av sjukt eller handikappat barn samt hemsjukvårdsbidrag och hemvårdsbidrag, som utges av kommunala eller landstingskommunala medel till den vårdbehövande;

assistansersättning enligt lagen (1993:389) om assistansersättning och ekonomiskt stöd till kostnader för personlig assistans enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade;

bostadstillägg enligt lagen (1994:308) om bostadstillägg till pensionärer;

kommunalt bostadstillägg till handikappade;

bostadsbidrag som avses i lagen (1988:786) om bostadsbidrag och lagen (1993:737) om bostadsbidrag;

bidrag enligt lagen (1988:1463) om bidrag vid adoption av utländska barn;

bidrag enligt lagen (1992:148) om särskilt bidrag till ensamstående med barn;

ersättning som fastställts av allmän domstol eller utgått av allmänna medel till den som – utan att det skett yrkesmässigt – inställt sig inför domstol eller annan myndighet, om ersättningen avser reseersättning, traktamente eller ersättning för tidsspillan;

förmån av fri resa till eller från anställningsintervju eller kostnadsersättning för sådan resa till den del förmånen eller ersättningen avser resa inom eller mellan Europeiska unionens medlemsländer eller EES-länderna och, såvitt gäller ersättningen, till den del den inte överstiger faktiska resekostnader och vid körning med egen bil inte överstiger det avdrag som medges för kostnader för resor med egen bil enligt den schablon som anges i punkt 4 av anvisningarna till 33 §;

hittelön samt ersättning till den som i särskilt fall räddat person eller egendom i fara eller bidragit till avslöjande eller gripande av person som begått brott;

sedvanlig ersättning till den som lämnat organ, blod eller modersmjölk;

tävlingsvinst som inte hänför sig till anställning eller uppdrag och som utgår i annan form än kontant eller därmed likställd ersättning, om vinsten avser minnesföremål eller värdet inte överstiger 0,03 basbelopp avrundat till närmaste hundratal kronor;

sådan gottgörelse för utgift eller kostnad som arbetsgivare uppburit från personalstiftelse ur medel, för vilka avdrag icke medgivits vid taxering, vid första tillfälle dylika medel finnas i stiftelsen;

gottgörelse som arbetsgivare uppburit från pensionsstiftelse, till den del stiftelsen ej ägt andra medel för att lämna gottgörelsen än sådana för vilka avdrag icke åtnjutits vid avsättning till stiftelsen;

intäkter av försäljning av vilt växande bär och svampar samt kottar som den skattskyldige själv plockat till den del intäkterna under ett beskattningsår inte överstiger 5 000 kronor och inte kan hänföras till näringsverksamhet som utgör rörelse eller till lön eller liknande förmån;

ränta enligt 61 § lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt, 69 § 1 och 2 mom., 69 a § tredje stycket eller 75 a § fjärde stycket uppbördslagen (1953:272), 36 § 3 mom. Lagen (1958:295) om sjömansskatt, 22 § tullagen (1973:670), 20 § lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar, 5 kap. 13 § lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter, 40 § lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter, 24 § lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare, 32 och 34 §§ tullagen (1987:1065) eller 16 kap. 15 § mervärdesskattelagen (1994:200);

ränta som enligt bestämmelserna i 3 kap. 23 § 3 och 4 lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter inte redovisas i kontrolluppgift om sådan ränta för den skattskyldige under ett beskattningsår sammanlagt inte uppgår till 500 kronor;

ränta enligt 22 § tredje stycket lagen (1993:737) om bostadsbidrag;

vad som utgör utgående skatt enligt mervärdesskattelagen (1994:200).

Om mervärdesskatt ändå har räknats med vid inkomstredovisningen anses skatten, om den betalats till staten, som en sådan speciell skatt för vilken avdrag medges vid inkomsttaxeringen enligt denna lag. Till följd av detta utgör belopp som har fallit bort, och för vilket avdrag medgetts vid inkomsttaxeringen, skattepliktig intäkt vid inkomsttaxeringen.

Beträffande ersättning som utfaller på grund av avtalsgruppsjukförsäkring gäller särskilda bestämmelser i 32 § 3 a mom. och punkt 12 av anvisningarna till 22 §.

(Se vidare anvisningarna.)

20 §²

Vid beräkningen av inkomsten från särskild förvärvskälla skall alla omkostnader under beskattningsåret för intäkternas förvärvande och bibehållande avräknas från samtliga intäkter i pengar eller pengars värde (bruttointäkt) som har influtit i förvärvskällan under beskattningsåret.

Avdrag får inte göras för:

den skattskyldiges levnadskostnader och därtill hänförliga utgifter, såsom vad skattskyldig utgett som gåva eller som periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk utbetalning till person i sitt hushåll;

kostnader i samband med plockning av vilt växande bär och svampar eller kottar till den del kostnaderna inte överstiger de intäkter som är skattefria enligt 19 §;

värdet av arbete, som i den skattskyldiges förvärvsverksamhet utförts av den skattskyldige själv eller andre maken eller av den skattskyldiges barn som ej fyllt 16 år;

ränta på den skattskyldiges eget kapital som har nedlagts i hans förvärvsverksamhet;

svenska allmänna skatter;

kapitalavbetalning på skuld;

ränta enligt 8 kap. 1 § studiestödslagen (1973:349), 52, 52 a och 55 §§ lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt, 32 § och 49 § 4 mom. uppbördslagen (1953:272), 5 kap. 12 § lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter, 13 och 14 §§ lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare, 30 § tullagen (1987:1065), 60 § fordonsskattelagen (1988:327) och 16 kap. 12 och 13 §§ mervärdesskattelagen (1994:200) samt kvarskatteavgift och dröjsmålsavgift beräknad enligt uppbördslagen;

avgift enligt lagen (1972:435) om överlastavgift;

avgift enligt 10 kap. plan - och bygglagen (1987:10);

avgift enligt 10 kap. 7 § utlänningslagen (1989:529);

avgift enligt 8 kap. 5 § arbetsmiljölagen (1977:1160);

avgift enligt 26 § arbetstidslagen (1982:673);

avgift enligt 22 § tredje stycket lagen (1993:737) om bostadsbidrag;

skadestånd, som grundas på lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet eller annan lag som gäller förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare, när skadeståndet avser annat än ekonomisk skada;

företagsbot enligt 36 § kap. brottsbalken;

straffavgift enligt 8 kap. 7 § tredje stycket rättegångsbalken;

belopp för vilket arbetsgivare är betalningsskyldig enligt 75 § uppbördslagen (1953:272) eller för vilket betalningsskyldighet föreligger på grund av underlåtenhet att göra avdrag enligt lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar;

avgift enligt lagen (1976:206) om felparkeringsavgift;

kontrollavgift enligt lagen (1984:318) om kontrollavgift vid olovlig parkering;

överförbrukningsavgift enligt ransoneringslagen (1978:268);

vattenföreningsskyldighet enligt lagen (1980:424) om åtgärder mot vattenförening från fartyg;

avgift enligt 3 § lagen (1975:85) med bemyndigande att meddela föreskrifter om in- eller utförsel av varor;

lagringsavgift enligt lagen (1984:1049) om beredskapslagring av olja och kol eller lagen (1985:635) om försörjningsberedskap på naturgasområdet;

avgift enligt 18 § lagen (1902:71 s. 1), innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar;

kapitalförlust m.m. i vidare mån än som särskilt föreskrivs;
avgift enligt 10 kap. 5 § lagen (1994:1776) om skatt på energi;
ingående skatt enligt mervärdesskattelagen (1994:200) för vilken det finns rätt till avdrag enligt 8 kap. eller rätt till återbetalning enligt 10 kap. nämnda lag;
avgift enligt 11 kap. 16 § och 13 kap. 6 a § aktiebolagslagen (1975:1385).

(Se vidare anvisningarna.)

69 §³

På svensk medborgare, som tillhört svensk beskickning hos utländsk makt, svensk permanent delegation hos mellanstatlig organisation eller lönat svenskt konsulat eller beskickningens, delegationens eller konsulatets betjäning och som på grund av sin tjänst varit bosatta utomlands, tillämpas vad i denna lag sägs angående här i riket bosatt person. Detsamma gäller sådan persons make samt barn under 18 år, om de har varit svenska medborgare och har bott hos honom.

För rektorn, generalsekreteraren, medlem av lärarkåren eller annan vid Europeiska universitetsinstitutet, på vilken artikel 12 i protokollet om Europeiska universitetsinstitutets immunitet och privilegier till konventionen den 19 april 1972 om grundandet av ett europeiskt universitetsinstitut skall tillämpas, gäller följande. Om personen vid tidpunkten för tjänstetillträdet hade sitt skatterättsliga hemvist här i riket och endast på grund av sin verksamhet i institutets tjänst varit bosatt i en annan stat inom Europeiska unionen, skall han vid tillämpning av denna lag samt vid tillämpning av dubbelbeskattnings-avtal mellan den staten och Sverige anses som bosatt här i riket. Detsamma gäller sådan persons make, som inte utövar egen yrkesverksamhet, samt barn som personen har vårdnaden om och underhåller.

I artikel 14 i protokollet om Europeiska gemenskapernas immunitet och privilegier till fördraget den 8 april 1965 om upprättandet av ett gemensamt råd och en gemensam kommission för Europeiska gemenskaperna finns bestämmelser om skatterättsligt hemvist för gemenskapernas tjänstemän och de andra personer som artikeln enligt protokollet skall tillämpas på.

Anvisningar
till 23 §

32.⁴ Den som använt egen bil i näringsverksamhet har rätt till avdrag med 13 kronor för varje körd mil. Det sagda gäller inte om bilen utgjort tillgång i näringsverksamheten.

32. Den som använt egen bil i näringsverksamhet har rätt till avdrag med 1 krona och 30 öre för varje körd kilometer. Det sagda gäller inte om bilen utgjort tillgång i näringsverksamheten.

En sådan delägare i handelsbolag som skall uttagsbeskattas för bilförmån och som har använt förmånsbilen för resor i näringsverksamheten har rätt till avdrag för kostnaden för dieselolja med 50 öre per körd kilometer eller för kostnaden för annat drivmedel med 80 öre per körd kilometer. Detta gäller inte om handelsbolaget har betalat kostnaden för drivmedel.

till 33 §

3 b.⁵ Den som på grund av sitt arbete vistas på annan ort än sin eller sin familjs hemort, äger rätt till skäligt avdrag för kostnad för en hemresa varje vecka om avståndet mellan hemorten och arbetsorten är längre än 50 kilometer. Avdraget gäller endast kostnad för resa inom eller mellan Europeiska unionens medlemsländer eller EES-länderna.

Avdraget skall i regel beräknas efter kostnad för billigaste färd sätt. Avdraget skall i regel beräknas efter kostnad för billigaste färd sätt.

Nuvarande lydelse

Avdrag medges dock för kostnad som inte är oskäligen för tåg- eller flygresor. Om godtagbara allmänna kommunikationer saknas får avdrag medges för kostnader för resor med egen bil *enligt den schablon* som anges i punkt 4.

3 c.⁶ Den som använt egen bil för resor i tjänsten har rätt till avdrag för kostnaden med *ett belopp om* 1 krona och 30 öre för varje körd kilometer.

Föreslagen lydelse

Avdrag medges dock för kostnad som inte är oskäligen för tåg- eller flygresor. Om godtagbara allmänna kommunikationer saknas får avdrag medges för kostnader för resor med egen bil *eller med den skattskyldiges förmånsbil med de belopp* som anges i punkt 4. *Detsamma gäller den som, utan att vara skattskyldig för bilförmån, företagit resor med förmånsbil för vilken sambo eller sådan närstående som avses i punkt 14 trettonde stycket av anvisningarna till 32 § är skattskyldig.*

3 c. Den som använt egen bil för resor i tjänsten har rätt till avdrag för kostnaden med 1 krona och 30 öre för varje körd kilometer.

Om en skattskyldig som skall beskattas för bilförmån använt förmånsbilen vid tjänsteresor och betalat samtliga de kostnader för drivmedlet som är förenade med tjänsteresorna, har han rätt till avdrag för kostnaden för dieselolja med 50 öre per körd kilometer eller för kostnaden för annat drivmedel med 80 öre per körd kilometer.

4.⁷ Även för det fall, att skattskyldig enligt punkt 3 här ovan icke är berättigad till avdrag för ökade levnadskostnader, äger han dock rätt avdraga skäligen kostnad för resor till och från arbetsplatsen, där denna varit belägen på sådant avstånd från hans bostad, att han behövt anlita och även anlitat särskilt fortkäffningsmedel.

Om avståndet mellan den skattskyldiges bostad och arbetsplats uppgår till minst fem kilometer och det klart framgår att användandet av egen bil för resor

Om avståndet mellan den skattskyldiges bostad och arbetsplats uppgår till minst fem kilometer och det klart framgår att användandet av egen bil för resor

Prop. 1996/97:19

Nuvarande lydelse

till och från arbetsplatsen regelmässigt medför en tidsvinst på minst två timmar i jämförelse med allmänt kommunikationsmedel medges avdrag för kostnader för resa med egen bil. Sådant avdrag medges också om den skattskyldige använder bilen i tjänsten under minst 60 dagar för år räknat för de dagar som bilen används i tjänsten. Om bilen används i tjänsten under minst 160 dagar för år räknat medges avdrag under alla de dagar som bilen används för resor mellan bostad och arbetsplats. Användningen i tjänsten beaktas dock endast om den uppgår till minst 300 mil för år räknat. *Avdraget skall bestämmas enligt schablon på grundval av genomsnittliga kostnader för mindre bil och med hänsyn till de kostnader, som är direkt beroende av körd vägsträcka (milbundna kostnader). Regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer fastställer för varje taxeringsår föreskrifter för beräkningen av avdrag i dessa fall.*

För skattskyldig som på grund av ålder, sjukdom eller handikapp är nödsakad att använda bil tillämpas inte bestämmelserna i andra stycket. Detsamma gäller skattskyldig som är tvungen att använda större bil på grund av skrymmande last.

Skattskyldig som haft kostnader för resa inom eller mellan Europeiska unionens medlemsländer eller EES-länderna i samband med tillträdande eller frånträdande av anställning eller uppdrag har rätt till skäligt avdrag för kostnaderna. Härvid gäller vad som sägs i punkt 3 b andra stycket.

Har den skattskyldige vid resorna haft kostnader för väg-, bro- eller färjeavgift medges avdrag för den faktiska kostnaden.

Den som är skattskyldig för förmån av fri eller delvis fri bil medges dock inte avdrag för andra kostnader än sådana som avses i femte stycket för resor som avses i

Föreslagen lydelse

till och från arbetsplatsen regelmässigt medför en tidsvinst på minst två timmar i jämförelse med allmänt kommunikationsmedel medges avdrag för kostnader för resa med egen bil. Sådant avdrag medges också om den skattskyldige använder bilen i tjänsten under minst 60 dagar för år räknat de dagar som bilen används i tjänsten. Om bilen används i tjänsten under minst 160 dagar för år räknat medges avdrag under alla de dagar som bilen används för resor mellan bostad och arbetsplats. Användningen i tjänsten beaktas dock endast om den uppgår till minst 300 mil för år räknat. *Avdrag för andra kostnader än sådana som avses i femte stycket medges med 1 krona och 30 öre per körd kilometer.*

Om den som är skattskyldig för bilförmån har företagit resor som avses i första eller fjärde stycket med förmånsbilen medges avdrag under de förutsättningar som an-

Prop. 1996/97:19

Nuvarande lydelse

första stycket, om han har företagit resorna med bil under den tid förmånen åtnjutits.

Föreslagen lydelse

ges i denna punkt. Avdrag medges för kostnaden för dieselolja med 50 öre per körd kilometer och för kostnaden för annat drivmedel med 80 öre per körd kilometer.

Detsamma gäller den som, utan att vara skattskyldig för bilförmån, företagit resorna med förmånsbil för vilken sambo eller sådan närstående som avses i punkt 14 trettonde stycket av anvisningarna till 32 § är skattskyldig.

Prop. 1996/97:19

till 42 §

2.⁸ Värdet av bilförmån skall för helt år bestämmas till 0,7 basbelopp med tillägg av 20 procent av nybilspriset för årsmodellen. Värdet får dock inte överstiga 40 procent eller understiga 32 procent av nybilspriset för årsmodellen.

2. Värdet av bilförmån exklusive drivmedel skall för kalenderår bestämmas till 0,3 basbelopp med tillägg av ett ränterelaterat belopp och ett prisrelaterat belopp. Det ränterelaterade beloppet skall beräknas till 75 procent av statslåneräntan vid utgången av november månad andra året före taxeringsåret multiplicerat med nybilspriset för årsmodellen. Det prisrelaterade beloppet skall för en bil med ett nybilspris för årsmodellen som uppgår till högst 7,5 basbelopp beräknas till 9 procent av nybilspriset. Överstiger nybilspriset 7,5 basbelopp skall det prisrelaterade beloppet bestämmas till 9 procent av 7,5 basbelopp med tillägg av ett belopp motsvarande 20 procent av den del av nybilspriset som överstiger 7,5 basbelopp.

Är förmånsbilens årsmodell sex år eller äldre skall förmånsvärdet också beräknas enligt första stycket, varvid dock som nybilspris anses ett belopp som utgör 70

Är förmånsbilens årsmodell sex år eller äldre skall förmånsvärdet likväl beräknas enligt första stycket. Som nybilspris anses dock ett belopp som utgör 80 procent av

Nuvarande lydelse

procent av ett uppskattat nybilspris för beskattningsårets årsmodell av de vanligast förekommande bilarna ägda av juridiska personer. *Om den skattskyldige begär det skall förmånsvärdet alltså beräknas på grundval av nybilspriset för årsmodellen. Då gäller emellertid inte begränsningen i första stycket sista meningen om att förmånsvärdet inte får överstiga 40 procent av nybilspriset.*

Föreslagen lydelse

ett uppskattat nybilspris för beskattningsårets årsmodell av de vanligast förekommande bilarna ägda av juridiska personer *om inte det verkliga nybilspriset är högre.*

Prop. 1996/97:19

Vid beräkningen av förmånsvärdet enligt första och andra styckena skall till det angivna nybilspriset i förekommande fall läggas anskaffningskostnaden för extrautrustning.

Om den skattskyldige bekostar allt drivmedel för det privata nyttjandet av förmånsbilen skall förmånsvärdet nedsättas med en femtedel.

För den som har kört minst 30 000 kilometer i tjänsten med förmånsbilen under ett kalenderår skall förmånsvärdet bestämmas till 75 procent av det värde som skulle följa av reglerna i första–tredje styckena.

Om den skattskyldige åtnjuter förmånen endast under en del av året skall förmånsvärdet beräknat enligt första–fjärde styckena sättas ned med en tolfedel för varje hel kalendermånad som han inte har åtnjutit förmånen.

Om bilförmån åtnjuts endast i ringa omfattning skall förmånen inte tas upp till beskattning.

Om det i bilförmånen ingår förmån av fritt eller delvis fritt drivmedel för förmånsbilen skall denna förmån värderas till marknadsvärdet multiplicerat med 1,2. Marknadsvärdet skall antas motsvara värdet för den mängd drivmedel som kan antas ha förbrukats för förmånsbilens totala körsträcka under den tid den skattskyldige varit skattskyldig för förmånsbilen, om den skattskyldige inte gör sannolikt att förmånsvärdet är något annat.

4.⁹ Om den skattskyldige utger ersättning för en förmån skall förmånsvärdet, beräknat enligt punkterna 2 och 3, sättas ned med ersättningens belopp.

Värdet av bilförmån och förmån av fri kost, beräknat enligt punkterna 2 och 3, får jämkas uppåt eller nedåt, om det finns synnerliga skäl. Som synnerliga skäl för jämkning nedåt av värdet av bilförmån anses att bilen används som arbetsredskap eller att tjänstekörningen är omfattande eller att andra sådana omständigheter föreligger.

Värdet av bilförmån och förmån av fri kost, beräknat enligt punkt 2 första–femte styckena eller punkt 3, får jämkas uppåt eller nedåt, om det finns synnerliga skäl. Som synnerliga skäl för jämkning nedåt av värdet av bilförmån anses

1. att bilen används som arbetsredskap,

2. att bilen används i taxinäring och har körts minst 6 000 mil i tjänsten under kalenderåret och dispositionen för privat körning i mer än ringa utsträckning varit begränsad eller

3. att andra sådana omständigheter föreligger.

Jämkning nedåt av bilförmånsvärdet får också ske när bilen ingår i en större grupp av bilar som deltar i ett test eller liknande för utprovning av ny eller förbättrande miljö- eller säkerhetsteknik eller dylikt och bilen i det utförandet inte finns att köpa på den allmänna marknaden inom Europeiska unionens medlemsländer eller EES-länderna.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997, om inte annat följer av punkt 2-5, och tillämpas första gången vid 1998 års taxering.

2. De nya bestämmelserna i 69 § träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

3. De nya bestämmelserna i punkt 32 av anvisningarna till 23 § samt i punkterna 3 b, 3 c och 4 av anvisningarna till 33 § tillämpas endast i fråga om kostnader som belöper på körning efter utgången av år 1996.

4. I fråga om skattskyldig som har inkomst av förvärvskälla i inkomstslaget näringsverksamhet för vilken beskattningsåret har börjat före den 1 januari 1997 skall dock vid 1998 års taxering avdrag i

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Prop. 1996/97:19

förvärvskällan medges enligt äldre bestämmelser enligt schablon som anges i andra stycket punkt 4 av anvisningarna till 33 § för kostnader som uppkommit före den 1 januari 1997 om avdraget beräknat enligt nämnda lagrum överstiger 1 krona och 30 öre per kilometer.

5. Nybilspriset för 1996 års modeller skall fr.o.m. inkomståret 1997 justeras med hänsyn till de förändringar av försäljningsskatten som skett genom lagen (1996:833) om ändring i lagen (1996:537) om ändring i lagen (1978:69) om försäljningsskatt på motorfordon.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Prop. 1996/97:19

¹ Senaste lydelse 1995:651.

² Senaste lydelse 1995:651.

³ Senaste lydelse 1978:925.

⁴ Senaste lydelse 1993:116.

⁵ Senaste lydelse 1996:651.

⁶ Senaste lydelse 1992:1596.

⁷ Senaste lydelse 1996:651.

⁸ Senaste lydelse 1993:1515.

⁹ Senaste lydelse 1993:1515.

2.2 Förslag till lag om ändring i uppbördslagen (1953:272) Prop. 1996/97:19

Härigenom föreskrivs att 8 och 10 §§ uppbördslagen (1953:272)¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Åtnjuter skattskyldig jämte kontant inkomst andra förmåner skall preliminär A-skatt beräknas efter inkomstförmånernas sammanlagda värde. Har den skattskyldige utgett ersättning för en förmån skall förmånsvärdet sättas ned med ersättningens belopp.

Värdet av bilförmån skall beräknas enligt punkt 2 av anvisningarna till 42 § kommunalskattelagen (1928:370). *Andra stycket andra meningen av nämnda anvisningspunkt skall dock tillämpas endast i fall som avses i sjätte stycket nedan.* Värdet av reseförmåner som avses i punkt 6 av anvisningarna till 42 § kommunalskattelagen skall beräknas till det värde som följer av tredje–femte styckena samma anvisningspunkt. Värdet av förmån av räntefritt lån eller lån där räntan understiger marknadsräntan skall

Föreslagen lydelse

8 §²

Åtnjuter skattskyldig jämte kontant inkomst andra förmåner skall preliminär A-skatt beräknas efter inkomstförmånernas sammanlagda värde. *I fråga om skattepliktig intäkt i form av rabatt, bonus eller annan förmån, som utges på grund av kundtrohet eller liknande, skall den som slutligt har stått för de kostnader som ligger till grund för förmånen anses som utbetalare. Sådan skattepliktig intäkt som avses i andra meningen skall medräknas först när utbetalaren har fått kännedom om att den skattskyldige åtnjuter sådan intäkt.* Har den skattskyldige utgett ersättning för en förmån skall förmånsvärdet sättas ned med ersättningens belopp.

Värdet av bilförmån skall beräknas enligt punkt 2 av anvisningarna till 42 § kommunalskattelagen (1928:370). Värdet av reseförmåner som avses i punkt 6 av anvisningarna till 42 § kommunalskattelagen skall beräknas till det värde som följer av tredje–femte styckena samma anvisningspunkt. Värdet av förmån av räntefritt lån eller lån där räntan understiger marknadsräntan skall beräknas enligt punkt 10 tredje–femte styckena av anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen.

beräknas enligt punkt 10 tredje–femte styckena av anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen.

Värdet av förmån av bostad som är belägen här i riket och som inte är semesterbostad skall beräknas enligt följande grunder. Riket delas in i områden som är väsentligen enhetliga i fråga om boendekostnader. Förmånsvärdet av en bostad inom varje område skall bestämmas till det genomsnittliga värdet beräknat per kvadratmeter bostadsyta för jämförbara bostäder inom området. Om bostaden är belägen utom tätort med närmaste omgivning skall dock värdet bestämmas till det lägsta av nämnda genomsnittsvärden reducerat med tio procent.

Värdet av annan förmån än som avses i andra och tredje styckena skall beräknas enligt 42 § andra stycket kommunalskattelagen samt punkt 1 andra och tredje styckena och punkt 3 av anvisningarna till den paragrafen.

Föreligger fall som avses i punkt 4 andra stycket av anvisningarna till 42 § kommunalskattelagen får skattemyndigheten bestämma värdet av förmånen med hänsyn härtill.

Föreligger fall som avses i punkt 4 andra stycket av anvisningarna till 42 § kommunalskattelagen får skattemyndigheten i fråga om förmån av fri kost bestämma värdet av förmånen med hänsyn härtill.

Om skattemyndigheten bestämt värdet av förmånen enligt bestämmelserna i 5 § andra stycket lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare skall detta värde användas även vid beräkning av preliminär A-skatt.

10 §³

Preliminär A-skatt skall beräknas på ersättningar för ökade levnads-kostnader, som lämnas vid sådan tjänsteresa som avses i punkt 3 av anvisningarna till 33 § kommunalskattelagen (1928:370) och för vilken rätten till avdrag för kostnaderna vid mottagarens inkomsttaxering anges i nämnda punkt, endast till den del ersättningarna överstiger de schablonbelopp som anges i nämnda lagrum eller, såvitt gäller kostnad för logi, den faktiska utgiften.

På ersättning för ökade levnads-kostnader som lämnas vid sådan tjänsteresa för vilken rätten till avdrag för kostnaderna vid mottagarens inkomsttaxering anges i punkt 3 a av anvisningarna till 33 § kommunalskattelagen skall preliminär A-skatt beräknas

På ersättning för ökade levnads-kostnader som lämnas vid sådan tjänsteresa för vilken rätten till avdrag för kostnaderna vid mottagarens inkomsttaxering anges i punkt 3 a av anvisningarna till 33 § kommunalskattelagen skall preliminär A-skatt beräknas

Nuvarande lydelse

endast till den del ersättningen överstiger de schablonbelopp som anges i nämnda lagrum. I den mån ersättning för ökade levnadskostnader under tjänsteresa utgår för längre tid än två år på en och samma ort skall dock preliminär A-skatt beräknas på hela ersättningen såvida inte skattemyndigheten på ansökan av den som betalar ut ersättningen beslutar att vad som sägs i första meningen i detta stycke skall gälla även för viss längre tid *än två år*.

I fråga om ersättning för resa med egen bil i tjänsten gäller att preliminär A-skatt beräknas på ersättningen endast till den del den överstiger det i punkt 3 c av anvisningarna till 33 § kommunalskattelagen angivna beloppet.

Beträffande annan skattepliktig ersättning för kostnader som är förenade med tjänsten beräknas preliminär A-skatt endast om det är uppenbart att ersättningen avser kostnader som inte är avdragsgilla vid mottagarens inkomsttaxering eller att den överstiger avdragsgillt belopp. I sådant fall beräknas skatten på hela ersättningen respektive den del av ersättningen som överstiger det avdragsgilla beloppet.

Preliminär A-skatt skall inte utgå för:

- a) familjebidrag till den som tjänstgör inom totalförsvaret;
- b) ränta eller utdelning som tillkommer en annan juridisk person än svenskt dödsbo eller en fysisk person som inte är bosatt i Sverige;

Föreslagen lydelse

endast till den del ersättningen överstiger de schablonbelopp som anges i nämnda lagrum. I den mån ersättning för ökade levnadskostnader under tjänsteresa utgår för längre tid än två år *eller, i fall som avses i punkt 3 andra stycket sjunde och åttonde meningarna av anvisningarna till 33 § kommunalskattelagen, tre år* på en och samma ort skall dock preliminär A-skatt beräknas på hela ersättningen såvida inte skattemyndigheten på ansökan av den som betalar ut ersättningen beslutar att vad som sägs i första meningen i detta stycke skall gälla även för viss längre tid.

I fråga om ersättning för resa med egen bil i tjänsten gäller att preliminär A-skatt beräknas på ersättningen endast till den del den överstiger det i punkt 3 c *första stycket* av anvisningarna till 33 § kommunalskattelagen angivna beloppet. *I fråga om kostnadsersättning för drivmedel för resa med förmånsbil i tjänsten gäller att preliminär A-skatt beräknas på ersättningen endast till den del den överstiger de i punkt 3 c andra stycket av anvisningarna till 33 § kommunalskattelagen angivna beloppen.*

Prop. 1996/97:19

c) ränta eller utdelning som enligt dubbelbeskattningsavtal är helt undantagen från beskattning i Sverige;

d) ränta på förfogarkonto som avses i 3 kap. 57 § lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter, om räntan inte uppgår till 1 000 kronor;

e) ränta på konto för klientmedel;

f) ränta som ingår i belopp som redovisats enligt 3 kap. 22 § sista stycket lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter;

g) ersättning till en och samma idrottsutövare från en sådan ideell förening som avses 7 § 5 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt och som har till huvudsakligt syfte att främja idrottslig verksamhet, om ersättningen från föreningen under året inte uppgått till ett halvt basbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring;

h) förmån av fri resa inom Europeiska unionens medlemsländer eller EES-länderna i samband med tillträdande eller frånträdande av anställning eller uppdrag eller ersättning för sådan resa; eller

h) förmån av fri resa inom *eller mellan* Europeiska unionens medlemsländer eller EES-länderna i samband med tillträdande eller frånträdande av anställning eller uppdrag eller ersättning för *kostnad för* sådan resa; eller

i) ränta eller utdelning för vilken kontrolluppgift skall lämnas enligt sådan förbindelse som avses i 3 kap. 32 b § lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997 och tillämpas första gången i fråga om preliminär skatt för år 1997.

¹Lagen omtryckt 1991:97.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:771.

²Senaste lydelse 1996:652.

³Senaste lydelse 1996:652.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter

Prop. 1996/97:19

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter

dels att 2 kap. 13, 19 och 20 §§ samt 3 kap. 4, 5 och 7 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas en ny bestämmelse, 3 kap. 4 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap. 13 §¹

Särskild självdeklaration skall lämnas om

1. den skattskyldige är annan juridisk person än dödsbo,
2. den skattskyldige är skyldig att i självdeklaration lämna uppgift om inkomst av näringsverksamhet,
3. den skattskyldige är företagsledare eller delägare i fåmansföretag, fåmansägt handelsbolag, företag som enligt 3 § 12 *mom. nionde* stycket lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt skall behandlas som fåmansföretag eller, om uppgifter skall lämnas enligt 24 §, i företag som upphört att vara sådant företag,
4. den skattskyldige enligt 14 kap. 3 § mervärdesskattelagen (1994:200) är skyldig att redovisa utgående och ingående mervärdesskatt i sin självdeklaration,
5. den skattskyldige inte varit bosatt i Sverige under hela beskattningsåret, eller
6. den skattskyldige inte mottagit förtryckt blankett för förenklad självdeklaration senast den 15 april taxeringsåret.

19 §²

Den som har inkomst av näringsverksamhet skall, om inte annat framgår av 25 §, i sin självdeklaration för varje förvärvskälla från bokföringen lämna uppgifter om varje slag av

Den som har inkomst av näringsverksamhet skall, om inte annat framgår av 20 *eller* 25 §, i sin självdeklaration för varje förvärvskälla från bokföringen lämna uppgifter om varje slag av

1. intäkter, kostnader, bokslutsdispositioner, skatter och skattemässiga avsättningar,

2. tillgångar, skulder, avsättningar, obeskattade reserver och eget kapital.

Uppgifter skall vidare lämnas om

1. arten och omfattningen av verksamheten,

2. hur värdesättningen på lager samt fordringar skett,

3. hur det bokföringsmässiga vinstresultatet justerats för att överensstämma med de för den skattemässiga inkomstberäkningen stadgade grunderna,

4. hur avdrag för värdeminskning beräknats,

5. vad den skattskyldige satt in i form av pengar i näringsverksamheten eller tagit ut ur näringsverksamheten i varor, pengar eller annat eller på annat sätt använt för att betala levnadskostnader eller för andra utgifter, som inte är hänförliga till omkostnader i verksamheten, samt om andra förmåner som den skattskyldige fått av verksamheten,

6. ändrade redovisningsprinciper samt

7. under året anskaffade och försålda anläggningstillgångar.

Juridisk person som omfattas av 2 § 6 a mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt skall lämna uppgift om beslut om utdelning eller annat förfogande över uppkommen vinst.

Fysisk person och dödsbo skall lämna uppgift om fördelningsunderlag enligt 2 § lagen (1993:1536) om räntefördelning vid beskattning vid utgången av närmast föregående beskattningsår samt motsvarande belopp vid beskattningsårets utgång.

Har makar tillsammans deltagit i näringsverksamhet behöver uppgifter som avses i första och andra styckena endast lämnas av en av makarna. Var och en av makarna skall dock lämna uppgifter om arten och omfattningen av sitt arbete i verksamheten samt de övriga uppgifter som behövs för tillämpningen av anvisningarna till 52 § kommunalskattelagen.

Om det finns särskilda skäl, får skattemyndigheten på ansökan av den deklARATIONSSKYLDIGE medge att de uppgifter som avses i första stycket 1 lämnas i sammansatta poster. Ett sådant medgivande får omfatta en tid av högst tre år åt gången. En ansökan skall ha kommit in till skattemyndigheten före ingången av taxeringsåret.

Uppgifter som avses i första och andra styckena skall lämnas på blankett enligt fastställt formulär eller, efter särskilt medgivande av Riksskatteverket eller myndighet som Riksskatteverket bestämmer, på annat lämpligt sätt.

20 §³

*Företag som omfattas av lagen
(1995:1559) om årsredovisning i
kreditinstitut och värdepappers-*

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Prop. 1996/97:19

*bolag eller lagen (1995:1560) om
årsredovisning i
försäkringsföretag skall, i stället
för att lämna sådana uppgifter
som anges i 19 § första stycket,
till sin självdeklaration foga sin
årsredovisning.*

Utländskt skadeförsäkringsföretag som drivit försäkringsrörelse i Sverige, skall i stället för vad som anges i 19 § i självdeklarationen lämna uppgift om premieinkomsten i Sverige.

Den som enligt 2 § 7 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt skall schablonbeskattas för intäkt av fastighet skall, såvitt gäller fastighetsinnehavet, i stället för vad som anges i 19 § i självdeklarationen lämna uppgift om de intäkter och omkostnader som anges i förstnämnda lagrum.

3 kap.

4 §⁴

Kontrolluppgifter om lön, arvode, andra ersättningar eller förmåner som utgör skattepliktig intäkt av tjänst skall lämnas av den som betalat ut beloppet eller gett ut förmånen.

Kontrolluppgifter om lön, arvode, andra ersättningar eller förmåner som utgör skattepliktig intäkt av tjänst skall lämnas av den som betalat ut beloppet eller gett ut förmånen. *Kontrolluppgift avseende skattepliktig intäkt av tjänst i form av rabatt, bonus eller annan förmån, som ges ut på grund av kundtrohet eller liknande, skall dock lämnas av den som slutligt har stått för de kostnader som ligger till grund för förmånen, om denne är någon annan än den som är skattskyldig för förmånen.*

Kontrolluppgifter skall lämnas för den som av den uppgiftsskyldige har fått skattepliktigt belopp eller skattepliktig förmån.

Kontrolluppgifter skall lämnas för den som har fått skattepliktigt belopp eller skattepliktig förmån som avses i första stycket.

Uppgiftsskyldighet enligt första och andra styckena föreligger även i fråga om ersättning eller förmån som mottagaren får för arbete och som för honom utgör intäkt av näringsverksamhet om inte mottagaren

antingen har enbart en F-skattesedel eller både en F-skattesedel och en A-skattesedel och skriftligen åberopat F-skattesedeln samt för sådan ersättning från arbetsgivare som enligt 3 § 3 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt beskattas som inkomst av kapital.

Uppgiftsskyldighet föreligger inte i fråga om ersättning eller förmån som enligt 2 kap. 24 § skall redovisas i självdeklaration.

Kontrolluppgift skall ta upp utgiven ersättning eller förmån samt avdragen preliminär skatt. Av kontrolluppgiften skall framgå hur stor del av skatteavdraget som avser allmänna egenavgifter som den uppgiftsskyldige redovisat enligt bestämmelserna i 43 § 1 mom. uppborrdslagen (1953:272). I 6-12 §§ lämnas närmare föreskrifter om vad som skall iaktas när kontrolluppgift lämnas.

4 a §

Om kontrolluppgiftsskyldighet föreligger enligt 4 § första stycket andra meningen, skall den som kontrolluppgiften avser till den kontrolluppgiftsskyldige på annat sätt än muntligen lämna uppgift om förmånens art och omfattning och under vilken månad denna åtnjutits. Uppgifterna skall lämnas senast månaden efter det att förmånen åtnjutits.

5 §⁵

Uppgiftsskyldighet enligt 4 § föreligger först efter föreläggande av skattemyndigheten beträffande

1. ersättning och förmån med anledning av tillfälligt arbete, som getts ut av fysisk person eller dödsbo och inte utgör omkostnad i näringsverksamhet, om avdrag för preliminär A-skatt inte har gjorts och det som mottagaren sammanlagt fått haft ett lägre värde än 1 000 kronor för hela året,

2. ersättning och förmån med anledning av tillfälligt arbete i andra fall än som avses i 1 om det som mottagaren sammanlagt fått haft ett lägre värde än 100 kronor för hela året,

3. följande slag av ersättningar om det har angetts i kontrolluppgiften att sådan ersättning har lämnats

a) kostnadsersättning för resa i tjänsten med allmänt kommunikationsmedel, hyrbil eller taxi, motsvarande gjorda utlägg,

b) kostnadsersättning för logi vid sådan resa i tjänsten som avses i punkt 3 av anvisningarna till 33 § kommunalskattelagen (1928:370), motsvarande gjorda utlägg,

c) representationsersättning, motsvarande gjorda utlägg,

d) ersättning för ökade levnads-kostnader vid sådan resa i tjänsten som avses i punkterna 3 och 3 a av anvisningarna till 33 § kommunalskattelagen eller för kostnader för resa med egen bil i tjänsten, i den mån ersättningarna enligt 10 § första-tredje styckena uppbördslagen (1953:272) inte skall ligga till grund för beräkning av preliminär A-skatt.

d) ersättning för ökade levnads-kostnader vid sådan resa i tjänsten som avses i punkterna 3 och 3 a av anvisningarna till 33 § kommunalskattelagen eller för kostnader för resa med egen bil i tjänsten *eller kostnader för drivmedel för bilförmånshavares resa med förmånsbilen i tjänsten* i den mån ersättningarna enligt 10 § första-tredje styckena uppbördslagen (1953:272) inte skall ligga till grund för beräkning av preliminär A-skatt.

7 §⁶

Värdet av förmåner som utgått i annat än pengar skall beräknas i enlighet med bestämmelserna i kommunalskattelagen (1928:370). Vid beräkning av värdet av bilförmån och kostförmån skall dock bestämmelserna i *punkt 2 andra stycket andra meningen* och punkt 4 andra stycket av anvisningarna till 42 § nämnda lag tillämpas endast i enlighet med beslut av skattemyndigheten med stöd av 5 § andra stycket lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare. Värdet av annan bostadsförmån här i riket än förmån av semesterbostad skall beräknas i enlighet med bestämmelserna i 8 § tredje och sjätte styckena uppbördslagen (1953:272).

Värdet av förmåner som utgått i annat än pengar skall beräknas i enlighet med bestämmelserna i kommunalskattelagen (1928:370). Vid beräkning av värdet av bilförmån och kostförmån skall dock bestämmelserna i punkt 4 *eller tredje stycket* av anvisningarna till 42 § nämnda lag tillämpas endast i enlighet med beslut av skattemyndigheten med stöd av 5 § andra stycket lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare. Värdet av annan bostadsförmån här i riket än förmån av semesterbostad skall beräknas i enlighet med bestämmelserna i 8 § tredje och sjätte styckena uppbördslagen (1953:272).

Om värdet av en förmån justerats enligt 5 § andra stycket lagen om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare skall anges att justering skett.

Det sammanlagda värdet av förmåner skall anges särskilt för sig.

I fråga om bilförmån skall uppgift lämnas om

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Prop. 1996/97:19

1. bilens modellbeteckning och
årsmodell,

2. nedsättning av bilförmåns-
värdet på grund av att den
skattskyldige utgett ersättning för
förmånen,

3. antal kilometer
tjänstekörning som ersättning för
kostnader för drivmedel för resa i
tjänsten med förmånsbil avser.

4. i fall förmån av fritt eller
delvis fritt drivmedel enligt punkt
2 sjunde stycket av anvisningarna
till 42 § kommunalskattelagen har
utgått.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997 och tillämpas såvitt avser
2 kap. 13, 19 och 20 §§ första gången vid 1997 års taxering och i övrigt
första gången vid 1998 års taxering.

¹Senaste lydelse 1996:655.

²Senaste lydelse 1995:1616.

³Senaste lydelse 1991:1903.

⁴Senaste lydelse 1994:1680.

⁵Senaste lydelse 1992:681.

⁶Senaste lydelse 1995:653.

2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (1981:691) om socialavgifter

Prop. 1996/97:19

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 2 § lagen (1981:691) om socialavgifter¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §²

Avgifterna utgörs av arbetsgivaravgifter och egenavgifter. Arbetsgivaravgifter skall betalas av den som är arbetsgivare och egenavgifter av den som är försäkrad enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring och har inkomst av annat förvärvsarbete som avses 3 kap. 2 § eller 2 a § eller 11 kap. 3 § nämnda lag. Med inkomst av annat förvärvsarbete enligt 3 kap. 2 § och 2 a § lagen om allmän försäkring skall även likställas inkomst för eget arbete i form av andra skattepliktiga förmåner än pengar.

Vid tillämpning av denna lag skall, även om ett anställningsförhållande inte föreligger, den som har utgett sådan ersättning som enligt bestämmelserna i 3 kap. 2 § andra stycket eller 11 kap. 2 § första stycket m, andra *stycket* och femte *stycket* lagen om allmän försäkring är att hänföra till inkomst av anställning anses som arbetsgivare. Med inkomst av anställning enligt 3 kap. 2 § lagen om allmän försäkring skall i denna lag likställas inkomst i form av andra skattepliktiga förmåner än pengar samt kostnadsersättning som inte enligt 10 § uppbördslagen (1953:272) undantas vid beräkning av preliminär A-skatt. Vid tillämpning av denna lag gäller vidare vad som i 22 c § lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare sägs om iakttagande av förhandsbesked.

Vid tillämpning av denna lag skall, även om ett anställningsförhållande inte föreligger, den som har utgett sådan ersättning som enligt bestämmelserna i 3 kap. 2 § andra stycket eller 11 kap. 2 § första stycket m, andra och femte *styckena* lagen om allmän försäkring är att hänföra till inkomst av anställning anses som arbetsgivare. Med inkomst av anställning enligt 3 kap. 2 § lagen om allmän försäkring skall i denna lag likställas inkomst i form av andra skattepliktiga förmåner än pengar samt kostnadsersättning som inte enligt 10 § uppbördslagen (1953:272) undantas vid beräkning av preliminär A-skatt. *I fråga om skattepliktig intäkt av tjänst enligt kommunalskattelagen (1928:370) i form av rabatt, bonus eller annan förmån som ges ut på grund av kundtrohet eller liknande, skall den som slutligt har stått för de kostnader som ligger till grund för förmånen, anses som arbetsgivare, om denne är någon annan än den som är skattskyldig för förmånen. Vid*

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Prop. 1996/97:19

tillämpning av denna lag gäller vidare vad som i 22 c § lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare sägs om iakttagande av förhandsbesked.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

¹ Lagen omtryckt 1989:633.

² Lydelse enligt prop. 1995/96:209 (senaste lydelse 1992:633).

2.5 Förslag till lag om ändring i lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare

Prop. 1996/97:19

Härigenom föreskrivs att 4 och 5 §§ lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §²

En arbetsgivare är skyldig att för varje månad lämna redovisning för utgiven lön och för summan av arbetsgivaravgifterna. Som lön anses också förskott på lön. I fråga om redovisning skall bestämmelserna i uppbördslagen (1953:272) om uppbördsdeklaration tillämpas.

En arbetsgivare är skyldig att för varje månad lämna redovisning för utgiven lön och för summan av arbetsgivaravgifterna. *Sådan skattepliktig förmån som avses i 1 kap. 2 § andra stycket tredje meningen lagen (1981:691) om socialavgifter skall anses utgiven den månad som arbetsgivaren har fått kännedom om att förmånen åtnjutits.* Som lön anses också förskott på lön. I fråga om redovisningen skall bestämmelserna i uppbördslagen (1953:272) om uppbördsdeklaration tillämpas.

När avgiftsskyldighet har inträtt för en arbetstagares lön skall redovisningen omfatta också den lön som utbetalats till arbetstagaren tidigare under utgiftsåret.

5 §³

Skattepliktiga förmåner skall tas upp till ett värde som bestäms i enlighet med 8 § första–fjärde styckena uppbördslagen (1953:272).

Skattepliktiga förmåner skall tas upp till ett värde som bestäms i enlighet med 8 § första–fjärde styckena uppbördslagen (1953:272). *Sådan drivmedelsförmån som avses i punkt 2 sjunde stycket av anvisningarna till 42 § kommunalskattelagen (1928:370) skall dock värderas till marknadsvärdet.*

Om det föreligger fall som avses i punkt 4 andra stycket av anvisningarna till 42 § kommunalskattelagen (1928:370),

Om det föreligger fall som avses i punkt 4 andra eller tredje stycket av anvisningarna till 42 § kommunalskattelagen får skatte-

Nuvarande lydelse

eller sådant fall att den skattskyldige skulle kunna få förmånsvärdet bestämt med stöd av punkt 2 andra stycket andra meningen av samma anvisningar, får skattemyndigheten på framställning av arbetsgivaren bestämma värdet av förmånen med hänsyn härtill. Motsvarande gäller om bostadsförmånsvärde som bestäms enligt 8 § tredje stycket uppbördslagen avviker med mer än 10 procent från det värde som följer av 42 § första stycket kommunalskattelagen. Arbetsgivaren skall underrätta arbetstagare som berörs av skattemyndighetens beslut.

Föreslagen lydelse

myndigheten på framställning av arbetsgivaren bestämma värdet av förmånen med hänsyn härtill. Motsvarande gäller om bostadsförmånsvärde som bestäms enligt 8 § tredje stycket uppbördslagen avviker med mer än 10 procent från det värde som följer av 42 § första stycket kommunalskattelagen. Arbetsgivaren skall underrätta arbetstagare som berörs av skattemyndighetens beslut.

Prop. 1996/97:19

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997 och tillämpas på förmån som åtnjuts efter ikraftträdandet.

¹Lagen omtryckt 1991:98.

²Senaste lydelse 1994:1979.

³Senaste lydelse 1995:652.

2.6 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster

Prop. 1996/97:19

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §²

Särskild löneskatt skall för varje år betalas till staten med 23,52 procent på

1. lön eller annan ersättning till arbetstagare som vid årets ingång är 65 år eller äldre,

2. ersättning som utfaller enligt kollektivavtalsgrundad avgångsbidragsförsäkring som tecknas av arbetsgivare till förmån för arbetstagare,

3. avgångsersättning som annorledes än på grund av kollektivavtalsgrundad avgångsbidragsförsäkring utbetalas av staten, kommun eller kommunalförbund som arbetsgivare eller av Svenska kommunförbundet, Landstingsförbundet, Svenska kyrkans församlings- och pastoratsförbund, det för kommunerna och landstingen gemensamma organet för administration av personalpension eller Sjukvårdens och socialvårdens planerings- och rationaliseringsinstitut, under förutsättning att arbetsgivaren tillämpar kommunalt pensionsavtal eller av annan arbetsgivare, under förutsättning att arbetsgivaren tillämpar kommunalt pensionsavtal och att borgen tecknats i enlighet med vad som anges i punkt 20 e första stycket b av anvisningarna till 23 § kommunalskattelagen (1928:370),

4. avgångsersättning som omfattas av s.k. trygghetsavtal,

5. ersättning som utgår enligt gruppsjukförsäkring som åtnjuts enligt grunder som fastställts i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer till den del ersättningen utgör komplement till förtidspension eller till sjukbidrag,

6. ersättning som utgår på grund av ansvarighetsförsäkring som åtnjuts enligt grunder som fastställts i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer till den del ersättningen utgår i form av engångsbelopp som inte utgör kompensation för mistad inkomst.

Skattskyldig är den som utgett sådan ersättning som avses i första stycket.

Skattskyldig är den som utgett sådan ersättning som avses i första stycket. *I fråga om sådan för mottagaren skattepliktig intäkt av tjänst i form av rabatt, bonus eller annan förmån, som ges ut på grund av kundtrohet eller liknande, skall den som slutligt har stått för de kostnader som*

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Prop. 1996/97:19

ligger till grund för förmånen anses som skattskyldig enligt denna lag, om inte denne är den som är skattskyldig till inkomstskatt för förmånen.

Vid bestämmande av skatteunderlaget tillämpas bestämmelserna i 2 kap. 3–5 §§ lagen (1981:691) om socialavgifter med undantag av 4 § första stycket 2 och 13.

Vid bestämmande av skatteunderlaget enligt första stycket 6 skall bortses från ersättning för arbetsskada som inträffat före utgången av juni 1993 om ersättningen avser tid därefter samt från ersättning för arbetsskada som inträffat före utgången av år 1992 om skadan anmälts till allmän försäkringskassa efter utgången av juni 1993. Detta gäller dock endast ersättning som för en och samma arbetstagare beräknas på lönedelar som inte överstiger sju och en halv gånger basbeloppet enligt 1 kap. 6 § lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997 och tillämpas på lön eller annan ersättning som utbetalas efter utgången av år 1996.

¹Lydelse enligt prop. 1995/96:209 (senaste lydelse 1996:656).

2.7 Förslag till lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring Prop. 1996/97:19

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 2 a § och 11 kap. 2 § lagen (1962:381) om allmän försäkring¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

2 a §²

Vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst skall ersättning från en arbetsgivare som är bosatt utomlands eller är en utländsk juridisk person anses som inkomst av annat förvärvsarbete, om ersättningen avser arbete som utförts inom riket samt arbetsgivaren och arbetstagaren träffat överenskommelse om att ersättningen skall hänföras till sådan inkomst.

Vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst skall som inkomst av annat förvärvsarbete också anses ersättning som utgör skattepliktig inkomst av tjänst enligt kommunalskattelagen (1928:370) och som, utan att anställningsförhållande förelegat, utbetalas av fysisk person bosatt utomlands eller utländsk juridisk person.

Vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst skall som inkomst av annat förvärvsarbete också anses ersättning som utgör skattepliktig inkomst av tjänst enligt kommunalskattelagen (1928:370) och som, utan att anställningsförhållande förelegat, utbetalas av fysisk person bosatt utomlands eller utländsk juridisk person. *Detta gäller dock inte i fråga om sådan skattepliktig intäkt som avses i 11 kap. 2 § första stycket tredje meningen.*

Som inkomst av annat förvärvsarbete räknas dessutom ersättning för arbete under förutsättning att ersättningen betalas ut

1. till mottagare som har en F-skattsedel antingen när ersättningen bestäms eller när den betalas ut,

2. till mottagare som har en A-skattsedel eller som saknar skattsedel på preliminär skatt om ersättningen tillsammans med annan ersättning för arbete från samma utbetalare under inkomståret kan antas komma att understiga 10 000 kronor och utbetalaren är en fysisk person eller ett dödsbo samt vad som utbetalats inte utgör utgift i en av utbetalaren bedrivna näringsverksamhet,

3. till delägare i handelsbolag av bolaget,

4. till medlem i europeisk ekonomisk intressegruppering av grupperingen.

Prop. 1996/97:19

Om i fall som avses i tredje stycket 1 mottagaren har både en F-skattesedel och en A-skattesedel, räknas ersättningen som inkomst av annat förvärvsarbete bara om F-skattesedeln skriftligen åberopas.

11 kap.

2 §³

Med inkomst av anställning avses lön eller annan ersättning i pengar eller andra skattepliktiga förmåner, som en försäkrad har fått såsom arbetstagare i allmän eller enskild tjänst. Med lön likställs kostnadsersättning som inte enligt 10 § uppbördslagen (1953:272) undantas vid beräkning av preliminär A-skatt. Till sådan inkomst räknas dock inte från en och samme arbetsgivare utgiven lön som under ett år ej uppgått till 1 000 kronor. Till sådan inkomst räknas inte heller intäkt som avses i 32 § 1 mom. första stycket h och i kommunalskattelagen (1928:370) eller sådan ersättning som anges i 1 § första stycket 2–6 och fjärde stycket lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster. I fråga om arbete som har utförts utomlands bortses vid beräkningen av pensionsgrundande inkomst från sådana lönetillägg som betingas av ökade levnadskostnader och andra särskilda förhållanden i sysselsättningslandet. Såsom inkomst av anställning anses även

Med inkomst av anställning avses lön eller annan ersättning i pengar eller andra skattepliktiga förmåner, som en försäkrad har fått såsom arbetstagare i allmän eller enskild tjänst. Med lön likställs kostnadsersättning som inte enligt 10 § uppbördslagen (1953:272) undantas vid beräkning av preliminär A-skatt. *Sådan skattepliktig intäkt i form av rabatt, bonus eller annan förmån som utgår på grund av kundtrohet eller liknande, skall också anses som inkomst av anställning, om den som slutligt har stått för de kostnader som ligger till grund för förmånen är någon annan än den som är skattskyldig för förmånen.* Till sådan inkomst räknas dock inte från en och samme arbetsgivare utgiven lön som under ett år ej uppgått till 1 000 kronor. Till sådan inkomst räknas inte heller intäkt som avses i 32 § 1 mom. första stycket h och i kommunalskattelagen (1928:370) eller sådan ersättning som anges i 1 § första stycket 2–6 och fjärde stycket lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster. I fråga om arbete som har utförts utomlands bortses vid beräkningen av pensionsgrundande inkomst från sådana lönetillägg som betingas av ökade levnadskostnader och andra särskilda förhållanden i

sysselsättningslandet. Såsom
inkomst av anställning anses även

a) sjukpenning och rehabiliteringspenning enligt denna lag samt sjukpenning enligt lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring eller motsvarande ersättning som utgår enligt annan författning eller på grund av regeringens förordnande, i den mån ersättningen träder i stället för försäkrads inkomst såsom arbetstagare i allmän eller enskild tjänst,

b) föräldrapenningförmåner,

c) vårdbidrag enligt 9 kap. 4 §, i den mån bidraget inte är ersättning för merkostnader,

d) dagpenning från erkänd arbetslöshetskassa,

e) kontant arbetsmarknadsstöd enligt lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd,

f) utbildningsbidrag under arbetsmarknadsutbildning och yrkesinriktad rehabilitering i form av dagpenning,

g) korttidsstudiestöd, vuxenstudiebidrag och utbildningsarvode enligt studiestödslagen (1973:349),

h) delpension enligt lagarna (1975:380) och (1979:84) om delpensionsförsäkring,

i) dagpenning till totalförsvarspiktiga som tjänstgör enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarspikt och andra som erhåller dagpenning enligt de för totalförsvarspiktiga gällande grunderna,

j) utbildningsbidrag för doktorander,

k) timersättning vid kommunal vuxenutbildning (komvux), vid vuxenutbildning för psykiskt utvecklingsstörda (sär vux) och vid svenskundervisning för invandrare (sfi),

l) livränta enligt 4 kap. lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring eller motsvarande livränta som bestäms med tillämpning av sagda lag,

m) från Sveriges författarfond och konstnärnämnden utgående bidrag som ej är att hänföra till inkomst av annat förvärvsarbete enligt 3 §, i den mån regeringen så förordnar,

n) statsbidrag till arbetslösa som tillskott till deras försörjning när de startar egen rörelse,

p) ersättning enligt lagen (1988:1465) om ersättning och ledighet för närståendevård,

q) tillfälliga förvärvsinkomster av verksamhet som inte bedrivs självständigt,

r) ersättning som en allmän försäkringskassa utger enligt 20 § lagen (1991:1047) om sjuklön.

I fråga om ersättning i pengar eller andra skattepliktiga förmåner för utfört arbete i annan form än pension, i fråga om ersättning till idrottsutövare från visst slag av ideell förening samt i fråga om ersättning från vinstandelsstiftelse gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 3 kap. 2 § andra stycket samt 2 a § tredje och fjärde styckena.

Vid beräkning av inkomst av anställning skall hänsyn tas till lön eller annan ersättning, som den försäkrade har fått från en arbetsgivare, som är bosatt utom riket eller är utländsk juridisk person, endast i fall då den försäkrade sysselsatts här i riket och överenskommelse inte träffats enligt 3 kap. 2 a § första stycket eller då han tjänstgjort som sjöman ombord på svenskt handelsfartyg. Vad som sägs här skall inte gälla beträffande lön till svenska medborgare, om svenska staten eller, där lönen härrör från utländsk juridisk person, en svensk juridisk person, som äger ett bestämmande inflytande över den utländska juridiska personen, enligt av Riksförsäkringsverket godtagen förbindelse har att svara för tilläggs pensionsavgiften.

Hänsyn skall ej heller tas till lön eller annan ersättning från främmande makts beskickning eller lönade konsulat här i riket eller från arbetsgivare, som tillhör sådan beskickning eller sådant konsulat och som inte är svensk medborgare. Vad som sägs här skall inte gälla beträffande lön till svensk medborgare eller till den som utan att vara svensk medborgare är bosatt i riket, om en utländsk beskickning här i riket enligt av Riksförsäkringsverket godtagen förbindelse har att svara för tilläggs pensionavgiften.

Den som åtagit sig förbindelse enligt tredje eller fjärde stycket skall anses som arbetsgivare.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

¹ Lagen omtryckt 1982:120.

² Senaste lydelse 1994:1865.

³ Senaste lydelse 1994:2072.

2.8 Förslag till lag om ändring i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt

Prop. 1996/97:19

Härigenom föreskrivs att 17 § lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt skall ha följande lydelse.

17 §¹

På svensk medborgare, som tillhört svensk beskickning hos utländsk makt, svensk permanent delegation hos mellanstatlig organisation eller lönat svenskt konsulat eller beskickningens, delegationens eller konsulatets betjäning och som på grund av sin tjänst varit bosatta utomlands, tillämpas vad i denna lag stadgas angående här i riket bosatt person. Detsamma gäller sådan persons make samt barn under 18 år, om de har varit svenska medborgare och har bott hos honom.

För rektorn, generalsekreteraren, medlem av lärarkåren eller annan vid Europeiska universitetsinstitutet, på vilken artikel 12 i protokollet om Europeiska universitetsinstitutets immunitet och privilegier till konventionen den 19 april 1972 om grundandet av ett europeiskt universitetsinstitut skall tillämpas, gäller följande. Om personen vid tidpunkten för tjänstetillträdet hade sitt skatterättsliga hemvist här i riket och endast på grund av sin verksamhet i institutets tjänst varit bosatt i en annan stat inom Europeiska unionen, skall han vid tillämpning av denna lag samt vid t i l l ä m p n i n g a v dubbelbeskattnings-avtal mellan den staten och Sverige, anses som bosatt här i riket. Detsamma gäller sådan persons make, som inte utövar egen yrkesverksamhet, samt barn som personen har vårdnaden om och underhåller.

I artikel 14 i protokollet om Europeiska gemenskapernas immunitet och privilegier till fördraget den 8 april 1965 om upprättandet av ett gemensamt råd och en gemensam kommission

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Prop. 1996/97:19

*för Europeiska gemenskaperna
finns bestämmelser om
skatterättsligt hemvist för
gemenskapernas tjänstemän och
de andra personer som artikeln
enligt protokollet skall tillämpas
på.*

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

¹ Senaste lydelse 1978:926.

3 Ärendet och dess beredning

Prop. 1996/97:19

Förmån av fri bil värderas enligt schablon vid inkomsttaxeringen och även vid bestämmandet av underlag för preliminär skatt och uttag av arbetsgivaravgifter. Reglerna om beskattning av bilförmån har setts över ett flertal gånger. En sådan översyn redovisades år 1993 då förslag till ändrade regler presenterades i departementspromemorian Beskattning av bilförmån (Ds 1993:53).

Promemorians huvudförslag, som innebar att värdet skulle bestämmas på grundval av den faktiska privata körsträckan, fick kraftig kritik från flertalet av de remissinstanser som yttrade sig över förslaget. Kritiken rörde främst de svårigheter av administrativ art som kravet på dokumentation av den faktiska körsträckan kunde leda till samt de kontrollproblem som förslaget innebar.

På grund av remisskritiken valde den dåvarande regeringen att inte lägga fram promemorians huvudförslag. Den schabloniserade metoden för beskattning av bilförmån behölls således (prop. 1993/94:90, bet. 1993/94:SkU10, rskr. 1993/94:104, SFS 1993:1515).

Inom Finansdepartementet har utarbetats promemorian Beskattning av bilförmån – En ny modell (Ds 1996:34). En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 1*. Promemorian har varit föremål för remissbehandling. En sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig i ärendet (dnr Fi96/2773). En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 2*.

Efter att promemorian presenterades men innan remissförfarandet var avslutat uttalade regeringen i prop. 1995/96:222 Vissa åtgärder för att halvera arbetslösheten till år 2000, ändrade anslag för budgetåret 1995/96, finansiering m.m. att den kommer att föreslå ändring av bilförmånsreglerna i samband med budgetpropositionen. Vidare uttalades att avsikten är att i det kommande förslaget föreslå att skatteuttaget på bilförmån sänks.

Förslaget om ändrade regler om bilförmån tas nu upp till behandling.

I det här sammanhanget tar regeringen också upp frågan om skyldighet att betala socialavgifter och lämna kontrolluppgift på skattepliktiga rabatter och andra motsvarande förmåner.

I prop. 1995/96:152 Beskattning av förmån av utbildning och andra åtgärder vid personalavveckling, m.m. föreslog regeringen att trohetsrabatter eller andra förmåner som transportföretag enligt internationell vedertagen praxis ger ut för visad kundtrohet vid utrikes flygresor fr.o.m. den 1 januari 1997 inte längre skall vara undantagna från skatteplikt. Riksdagen har beslutat i enlighet med förslaget (bet. 1995/96:SkU25, rskr. 1995/96:274).

Regeringen uttalade i propositionen att det borde vara arbetsgivaren och inte flygbolagen som skall lämna kontrolluppgift och betala sociala avgifter när en skattskyldig får utnyttja förmånen för privat bruk. Lagrådet ansåg att det borde anges i lagtexten att ifrågavarande rabatter och andra förmåner skall anses utgivna av arbetsgivaren. Regeringen delade Lagrådets uppfattning och uttalade att den hade för avsikt att

senare lägga fram regler som klargör att det är arbetsgivaren och inte flygbolaget som skall lämna kontrolluppgift och betala socialavgifter för förmånen.

I promemorian Skyldighet att betala socialavgifter och avge kontrolluppgift avseende skattepliktiga rabatter och andra förmåner lades förslag om lagregler fram. En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 3*. Promemorian har remissbehandlats. En sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig i ärendet (dnr Fi96/3047). En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 4*.

Vi behandlar i det här sammanhanget också en framställning från Riksskatteverket om uppgiftsskyldighet i självdeklaration för kreditinstitut, värdepappersbolag och försäkringsföretag (dnr Fi96/1981) och frågor om vissa följdändringar i kommunalskattelagen till följd av att riksdagen har antagit nya regler om bostadsbidrag (prop. 1995/96:186, bet. 1995/96:BoU11, rskr. 1995/96:229). Vidare behandlas frågan om skatterättsligt hemvist för vissa anställda vid Europeiska universitetsinstitutet och vissa andra frågor av i huvudsak följdändringskaraktär.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 29 augusti 1996 att inhämta Lagrådets yttrande över de lagförslag som finns i *bilaga 5*. Lagrådet har lämnat förslagen utan erinran. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 6*. Vissa ändringar av redaktionell karaktär har företagits i förhållande till de till Lagrådet remitterade förslagen.

Förslagen till ändringar i 19, 20 och 69 §§ samt punkt 4 andra stycket av anvisningarna till 33 § kommunalskattelagen (1928:370), 10 § andra stycket uppbördslagen (1953:272), 5 § första stycket lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare och 17 § lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt har inte granskats av Lagrådet. Dessa förslag är enligt regeringens mening emellertid av enkel beskaffenhet och till sin karaktär i huvudsak närmast följdändringar. Lagrådets hörande skulle därför sakna betydelse.

4 Beskattning av bilförmån

Prop. 1996/97:19

4.1 Bakgrund och gällande rätt

4.1.1 Bakgrund

Värderingsreglerna för bilförmån har varit starkt schabloniserade sedan 1986 års lagstiftning (Ds Fi 1986:9, prop. 1986/87:46, bet. 1986/87:SkU9, rskr. 1986/87:73, SFS 1986:1199). Därefter har reglerna justerats vid flera tillfällen. Senast detta skedde var genom lagstiftning år 1993 (prop. 1993/94:90, bet. 1993/94:SkU10, rskr. 1993/94:104, SFS 1993:1515). En närmare beskrivning av den historiska bakgrunden till dagens regler finns i promemorian Beskattning av bilförmån – En ny modell (Ds 1996:34 s. 26–31).

1993 års lagstiftning föregicks av departementspromemorian Beskattning av bilförmån (Ds 1993:53). I departementspromemorian var huvudförslaget att värdet av bilförmån skulle bestämmas på grundval av den faktiska privata körsträckan. För det fall tillfredsställande utredning om den privata körsträckans längd saknades skulle förmånsvärdet beräknas med utgångspunkt från en privat körsträcka på 2 500 mil per år. Syftet med förslaget var att göra reglerna mer materiellt rättvisa och bättre ur miljösynvinkel genom att skapa ett direkt samband mellan den privata körsträckans längd och förmånsvärdet. Vid beräkning av preliminär skatt och arbetsgivaravgifter skulle värdet av bilförmån dock beräknas enligt schablon på grundval av en privat körsträcka om 1 500 mil.

I promemorian presenterades dessutom vissa andra förslag som – enligt vad som uttalades – borde genomföras oavsett ställningstagandet till huvudförslaget.

Promemorians huvudförslag fick kraftig kritik från flertalet av de remissinstanser som yttrade sig över förslaget. Kritiken rörde främst de svårigheter av administrativ art som kravet på dokumentation av den faktiska körsträckan kunde leda till samt de kontrollproblem som förslaget innebar.

På grund av remisskritiken valde dåvarande regering att inte lägga fram promemorians huvudförslag. Den schabloniserade metoden för beskattning av bilförmån behölls således och endast vissa mindre ändringar i enlighet med promemorians alternativförslag genomfördes. Ändringarna innebar bl.a. att möjligheterna till jämkning av förmånsvärdet ökade för den som hade en omfattande tjänstekörning. De nya reglerna trädde i kraft den 1 januari 1995 (prop. 1993/94:90, bet. 1993/94:SkU10, rskr. 1993/94:104, SFS 1993:1515).

I propositionen konstaterades emellertid att schablonmetoden inte motverkade ökad privatkörning och att ökad privatkörning inte låg i linje med regeringens miljö- och klimatpolitik. Med detaljusteringar uppnåddes dock påtagliga förbättringar av reglerna, bl.a. genom att det i

större utsträckning blev möjligt att beakta faktiska förhållanden (prop. 1993/94:90, s. 87). Regeringen uttalade vidare följande. Prop. 1996/97:19

"Fortfarande kvarstår i viss utsträckning de tidigare påtalade problemen. Dessa frågor bör skyndsamt beredas vidare. Beredningen bör ske så att ett eventuellt förslag skall kunna träda i kraft den 1 januari 1995. En naturlig utgångspunkt är att förmånen i princip skall värderas till ett belopp som motsvarar de kostnader den skattskyldige skulle ha haft om han själv svarat för dem. Syftet är att uppnå en mer korrekt beskattning och positiva miljöeffekter. Eventuella regeländringar bör företas inom ramen för en oförändrad nivå för beskattningen av förmånsbilar. Eventuella förändringar bör också vara förenliga med en enkel och obyråkratisk administration."

Vid riksdagsbehandlingen av propositionen gjorde skatteutskottet följande uttalande mot bakgrund bl.a. av vissa motionsyrkanden om att förmånsbeskattningen skulle bli mer beroende av den privata körsträckan (bet. 1993/94:SkU10, s. 42).

"Enligt utskottets uppfattning innebär propositionen väsentliga förbättringar. Utskottet instämmer i och för sig i motionärernas önskemål att värderingen bör ske med hänsyn till den privata körsträckans längd och beklagar alltså att det inte hittills gått att lösa denna fråga på ett praktiskt hanterbart sätt. Samtidigt vill utskottet konstatera att de jämningsregler som regeringen nu förordar ligger i linje med dessa önskemål och att frågorna skyndsamt kommer att beredas vidare i syfte att få fram ytterligare förbättringar fr.o.m. den 1 januari 1995. I det sammanhanget bör man beakta vad som anförts i de aktuella motionerna, t.ex. i motion Sk 25 om att sänka värdena för den som själv står för rörliga kostnader."

Till följd härav gjordes en översyn av reglerna om beskattning av bilförmån. Översynen gjordes av en arbetsgrupp bestående av företrädare för Finans-, Kommunikations-, Miljö- och Näringsdepartementen och syftade till att uppnå en mer korrekt beskattning av bilförmån och positiva miljöeffekter.

Möjligheten att uppnå större samband mellan den faktiska privata körsträckan och förmånsvärdet i det enskilda fallet studerades. Det framkom dock inte någon metod för en sådan förmånsbeskattning som inte var förenad med påtagliga nackdelar av administrativ art.

Även andra möjliga åtgärder att skapa samband mellan bilens miljö- och trafiksäkerhetsegenskaper och förmånsvärdet utreddes av arbetsgruppen. Att inom ramen för en schablonbeskattning skapa ett samband mellan å en sidan förmånsvärdet och å andra sidan bilens miljö- och trafiksäkerhetsegenskaper ansågs vara möjligt. Men eftersom miljö- och trafiksäkerhetsegenskaper i detta sammanhang i viss mån står i motsatsförhållande till varandra tenderar de att jämna ut varandra och förmånsvärdet skulle i det enskilda fallet förändras endast marginellt. Dessutom skulle införandet av miljö- eller säkerhetsparametrar enbart i inkomstskattesystemet strida mot den grundläggande principen om en

neutral beskattning. Principen innebär att beskattningsresultatet bör bli detsamma oavsett om den anställde får lönen i pengar och köper sig förmånen eller om han eller hon får förmånen direkt av arbetsgivaren.

I prop. 1995/96:25 En politik för arbete, trygghet och utveckling aviserade regeringen en översyn av vägtrafikens samlade beskattning omfattande såväl lätta som tunga fordon. Däremot borde enligt regeringen beskattning av bilförmån inte aktualiseras i det sammanhanget.

Skatteutskottet anförde i sitt yttrande till finansutskottet (1995/96:-SkU3y) att det är angeläget att få till stånd en beskattning som är mer relaterad till den privata körsträckan än vad det nuvarande regelverket medger. Skatteutskottet betonade att beskattningen av förmånsbilar med rätt utformning kan ha stor betydelse för miljön. Nuvarande regler innebär att det inte finns något incitament för förmånstagaren att begränsa sin körning eller att välja en bränslesnål bil. Skatteutskottet förutsatte att det utredningsarbete som pågick i regeringskansliet rörande beskattningen av förmånsbilar påskyndades så att ett förslag snabbt kunde föreläggas riksdagen.

Finansutskottet (bet. 1995/96:FiU1) erinrade om att finansministern i riksdagens kammare den 16 november 1995 redovisade att det gjordes en samlad översyn vad gäller beskattning av vägtrafik i allmänhet men att frågan om bilförmånerna är utbruten ur det sammanhanget och studeras i särskild ordning. Finansutskottet uttalade vidare att det inte ville föregripa det arbete som pågick i regeringskansliet i dessa frågor och ansåg att något tillkännagivande inte var påkallat men förutsatte liksom skatteutskottet att utredningsarbetet rörande beskattningen av förmånsbilar påskyndas så att ett förslag snabbt kan föreläggas riksdagen.

Med anledning av en interpellation (1995/96:30) där frågeställaren bl.a. undrade när regeringen beräknade att överlämna en proposition om en miljövänlig beskattning av bilförmån, uttalade dåvarande finansminister Persson i sitt svar att han inte var beredd att lägga fram förslag om ändrade beskattningsregler som medför påtagliga nackdelar av administrativ art eller strider mot grundläggande skatterättsliga principer. Om entydiga uppgifter visar att den genomsnittliga privata körsträckan för bilförmånshavare är längre än 1 500 mil om året, kunde det dock finnas anledning att justera schablonen i motsvarande mån.

I den efterföljande debatten i kammaren framfördes en mängd olika synpunkter på hur beskattningsreglerna bör vara utformade. Finansministern sammanfattade önskemålen enligt följande.

Förslaget skall vara stabilt och robust, rättvist, enkelt, ha en miljöprofil och skall inte slå mot svensk bilindustri. Vidare skall reglerna vara neutrala så utfallet blir detsamma oavsett om förmånen utgår i natura eller i form av högre lön. Det skall inte höja skattetrycket totalt sett, utan det skall vara en omfördelning. Det skall medverka till att förbättra jämställdheten och ansluta till skattereformens grundläggande principer.

4.1.2 Gällande rätt

Det nuvarande regelsystemet finns närmare beskrivet i promemorian (s. 31–35). Kortfattat innebär reglerna följande.

Huvudregeln är att värdet av bilförmån för helt år skall bestämmas till 0,7 basbelopp med tillägg av 20 % av nybilspriset för årsmodellen. Värdet får dock inte överstiga 40 % eller understiga 32 % av nybilspriset.

Är förmånsbilens årsmodell sex år eller äldre skall förmånsvärdet också beräknas på nyss angivet sätt men med den skillnaden att som nybilspris anses ett belopp som utgör 70 % av ett uppskattat nybilspris för beskattningsårets årsmodell av de vanligast förekommande bilarna ägda av juridiska personer. Alternativt kan dock den skattskyldige i fråga om sexårsbilar begära att huvudregeln skall tillämpas fullt ut, alltså att nybilspriset för årsmodellen läggs till grund för beräkningen. I sistnämnda fall gäller emellertid inte begränsningen att förmånsvärdet inte får överstiga 40 % av nybilspriset. Vid beräkning av förmånsvärdet skall till det angivna nybilspriset läggas anskaffningskostnaden för extrautrustning.

Om den skattskyldige bekostar allt drivmedel för det privata nyttjandet av bilen skall förmånsvärdet sättas ned med en femtedel.

Förmånsvärde skall inte påföras om bilförmån endast åtnjutits i ringa omfattning. Därmed avses enligt förarbetena ett fåtal tillfällen per år och en sammanlagd körsträcka om högst 100 mil (prop. 1993/94:90 s. 93). Riksskatteverket har i sina rekommendationer (RSV S 1995:28) angett att med ett fåtal tillfällen bör avses högst tio gånger.

Förmånsvärdet kan vidare jämkas om det föreligger synnerliga skäl. Som synnerliga skäl för jämkning nedåt av förmånsvärdet anses att bilen används som arbetsredskap eller att tjänstekörningen är omfattande eller att andra sådana omständigheter föreligger.

4.2 Överväganden och förslag

4.2.1 En ny värderingsmodell

Regeringens förslag: Som huvudregel skall värdet av fri eller delvis fri bil bestämmas enligt en schablon som innefattar samtliga kostnader utom drivmedel. Det förutsätts att förmånshavaren själv står för de privata drivmedelskostnaderna.

Om arbetsgivaren betalar drivmedel för förmånshavarens privata körning skall förmånshavaren påföras förmån av fritt drivmedel med ett belopp som motsvarar förmånens marknadsvärde multiplicerat med 1,2. Marknadsvärdet skall dock antas motsvara värdet av den mängd drivmedel som kan antas ha förbrukats för den sträcka som bilen totalt körts under förmånstiden, om inte den skattskyldige kan göra sannolikt att värdet är något annat.

Promemorians förslag stämmer i huvudsak överens med regeringens förslag. Promemorian innehöll dock även ett förslag att om förmån av fritt eller delvis fritt drivmedel utgått, kunde förmånsvärdet för drivmedel aldrig understiga ett belopp som motsvarar värdet av fritt drivmedel vid en körsträcka om 4 000 mil. Regeringens förslag innehåller inte en sådan stoppregel.

Remissinstanserna: *Arbetsgivarverket, Riksrevisionsverket, Konsumentverket, Väg- och transportforskningsinstitutet, Landsorganisationen LO och Vägverket* tillstyrker i princip förslaget. Även *Naturvårdsverket* och *Naturskyddsföreningen* anser att förslaget är ett steg i rätt riktning men anser att också övriga rörliga kostnader bör betalas av förmånstagaren. *Sveriges Arbetsgivareförening, Svenska Taxiförbundet, Motorbranschens riksförbund* och *Sveriges Redovisningskonsulters förbund* avstyrker förslaget. *Arbetsgivarverket* framhåller att det är viktigt att modellen inte medför alltför stora administrativa kostnader för arbetsgivaren. *Riksrevisionsverket* anser att värdenivån inte bör sänkas utöver vad som motsvarar drivmedelskostnaderna eftersom detta skulle kunna leda till ett ökat antal förmånsbilar. Verket menar också att det finns skäl att på sikt finna en modell där förmånstagaren betalar samtliga rörliga kostnader. *Riksskatteverket*, som i och för sig anser att det är principiellt riktigt att bilförmånshavarens bilkostnader är relaterade till den privata körsträckan, är till följd av kontrollproblemen tveksamt till om den föreslagna modellen leder till att detta syfte uppnås i mer än begränsad omfattning. *Kammarrätten i Stockholm* vidhåller den inställning som den redovisade i sitt remissyttrande över departementspromemorian (Ds 1993:53) *Beskattning av bilförmån*. Kammarrätten ställde där frågan om dagens system hade så många nackdelar att det motiverade den föreslagna ändringen. *Statskontoret* anser att om den privata körsträckan skall

påverka kostnaden för förmånstagaren torde den föreslagna modellen vara det minst administrativt krångliga för såväl företag och förmånstagare som för skattemyndigheterna. *Volvo Personvagnar AB* och *Saab Automobile AB* accepterar att kostnader för drivmedel läggs utanför schablonvärderingen och föreslår att även den miljörelaterade vägtrafikskatten läggs in i värderingsmodellen som en särskild parameter. *Svenska Taxiförbundet* hemställer att särskilda beskattningsregler för fordon i taxitrafik införs. *Motorbranschens riksförbund* anser att förslaget även fortsättningsvis innebär en överbeskattning av bilförmån.

Promemorians förslag om att värdet av fritt drivmedel skall värderas till lägst ett belopp som motsvarar drivmedel för 4 000 mils privat körning avstyrks av de remissinstanser som särskilt kommenterat detta, däribland *Riksskatteverket*, *Länsrätten i Kalmar län*, *Sveriges Industriförbund* samt *Volvo Personvagnar AB* och *Saab Automobile AB*.

Skälen för regeringens förslag: Nu gällande regler innebär att förmån av fri bil värderas enligt schablon där värdet inte påverkas av hur mycket förmånshavaren faktiskt kör privat.

Denna modell har en rad fördelar. Den är enkel att beräkna, administrera och kontrollera. Däremot har modellen den nackdelen, som alla schabloner, att den många gånger inte ger en rättvis beskattning i det enskilda fallet. Det speciella med bilförmån är dock att utnyttjandet av förmånen i viss utsträckning också påverkar avgasutsläppens storlek och därmed vår miljö. Värderingsreglerna ger inte något kostnadsincitament för förmånstagaren till att begränsa sin privata körning. Detta kan leda till att den som har förmånsbil tenderar att köra mer privat eftersom det inte medför högre förmånsvärde.

Det kan dock konstateras att även om förmånstagaren inte har någon marginalkostnad genom värderingsreglerna motverkas detta till viss del av att arbetsgivaren, som är den som står för kostnaderna, har intresse av att dessa begränsas. Inte sällan kommer detta till uttryck genom att förmånshavaren, genom t.ex. ett bruttolöneavdrag, får betala en viss ersättning som är relaterad till arbetsgivarens bilkostnader eller till antalet körda mil utan att detta leder till sänkt förmånsvärde. Även egenföretagaren har ett visst intresse av att privatkörningen inte blir alltför omfattande eftersom kostnaderna drabbar den egna rörelsen.

Avsaknaden av kostnadsincitament för förmånstagaren att begränsa bilkörningen har under senare år lett till en intensiv debatt om förmånsbeskattningens utformning och dess betydelse för miljön.

Trots den nuvarande schablonens fördelar anser regeringen att det är nödvändigt att försöka hitta regler som bättre stämmer överens med regeringens miljöpolitik och också ger en rättvisare beskattning. Reglerna bör ändras så att förmånshavaren på något sätt får en rörlig kostnad i förhållande till sin privata körsträcka. En följd av kravet på rörlig beskattningsmodell är att denna måste bygga på uppgifter som lämnas av arbetsgivaren och den skattskyldige. Det innebär, som flera remissinstanser också påpekat, att möjligheten till fusk ökar jämfört med

dagens regler. Regeringen anser dock att intresset av att åstadkomma en beskattningsmodell som är beroende av den privata körsträckans längd väger tyngre än de kontrollproblem en sådan modell kan innebära.

Den grundläggande principen vid inkomsttaxeringen är att alla intäkter skall beskattas och kostnader förenade med intäkten skall få dras av. Vid utformningen av de enskilda reglerna skall inte bara denna princip försöka vidmakthållas utan reglerna skall dessutom vara enkla att tillämpa, möjliga att kontrollera för skattemyndigheterna, och inte leda till onödigt stora administrativa kostnader. En avvägning av dessa till viss del motstående intressen måste således göras vid valet av värderingsmodell.

I promemorian föreslås en beskattningsmodell som bygger på att förmånshavaren själv står för drivmedelskostnaderna och genom en reseräkning till arbetsgivaren i efterhand får ut ersättning för drivmedelskostnaden för tjänstekörningen. Med en sådan modell kommer man i från nackdelen med dagens system där förmånshavaren inte drabbas av några marginalkostnader vid ökad privat körning.

Flera remissinstanser som har ställt sig positiva till promemorieförslaget menar dock att förmånshavaren bör stå för samtliga rörliga kostnader förknippade med den privata körningen, inte enbart bränslekostnaden. Detta skulle också, menar man, leda till att valet av tjänstebil går mot mindre drivmedelsslukande bilar vilket på sikt kan antas ge en miljövänligare sammansättning av den svenska bilparken.

Fråga är således om man skall ha en beskattningsmodell, som den som föreslogs i 1993 års promemoria, som fördelar samtliga rörliga kostnader mer eller mindre schablonmässigt mellan privat körning och tjänstekörning eller om man skall ha en modell där enbart drivmedelskostnaden hålls utanför bilförmånsschablonen.

Redan nu används reseräkningar när en privatägd bil körs i tjänsten. Ett system med reseräkning är lika svårt att kontrollera som körjournaler vad avser uppgifternas riktighet. Innehållet i en körjournal eller reseräkning skall var detsamma, dvs. det skall på ett tillförlitligt sätt visa tjänstekörningens omfattning och ändamål. Resterande är därmed privatkörning. Oavsett vilken metod som används för att registrera antalet körda mil torde problemet med att kontrollera vad som har skett för privat ändamål och vad som har varit ren tjänstekörning komma att kvarstå. Kravet på underlag blir således detsamma oavsett vilken metod som används.

Med en modell där samtliga rörliga kostnader skall fördelas mellan privat körning och tjänstekörning måste dessa uppskattas schablonmässigt. Det kan nämligen inte komma i fråga att låta kostnaderna hänförliga till bilen i det enskilda fallet påverka förmånsvärdet. Som utvecklats i promemorian (s. 68) kan ett sådant system bli orättvist eftersom den skattskyldige t.ex. kan drabbas av högre förmånsvärde på grund av kostnader för reparationer m.m. som inte har samband med förmånstagarens körsätt eller privata körning.

En modell där endast drivmedelskostnaderna ger en rörlig beskattning innebär att samma värde utan större svårigheter kan ligga till grund vid

både taxeringen och vid bestämmande av underlaget för beräkning av preliminär skatt och arbetsgivaravgifter. Underlaget är således lika månad från månad under innehavstiden om inte arbetsgivaren även utger förmån av fritt drivmedel.

Flera remissinstanser har påpekat att det finns ett behov för arbetsgivaren att kunna betala drivmedlet för tjänstekörningen och att systemet med reseräkningar innebär en alltför betungande ökad administration.

Sammanfattningsvis kan konstateras att en modell som exkluderar drivmedel ger en viss rörlig kostnad i förhållande till hur mycket förmånshavaren kör privat och något ökat administrativt merarbete för såväl arbetsgivare som arbetstagare. De flesta arbetsgivare har rutiner för hur körning med egen bil i tjänsten redovisas. Redovisningen av tjänstekörningen med förmånsbilen skall således gå till på samma sätt.

Regeringen anser, vid en avvägning mellan kravet på ökat samband mellan den privata körningen och förmånsvärdet och miljöeffekterna å ena sidan och ökat administrativt arbete och kontrollproblem å andra sidan, att en beskattningsmodell som exkluderar enbart drivmedelskostnaden är att föredra framför en modell där samtliga rörliga kostnader fördelas mellan privat körning och tjänstekörning. Vi föreslår därför att schablonen skall omfatta samtliga kostnader utom drivmedel.

Det kommer dock alltid att finnas en grupp bilförmånshavare som åtnjuter bilförmån med helt eller delvis fritt drivmedel. Det måste således finnas värderingsregler även för dessa fall. Det behövs därför en kompletterande regel för de fall där arbetsgivaren har betalat allt eller viss del av drivmedlet.

I promemorian föreslås att det införs en stoppregel som innebär att om arbetsgivaren betalar drivmedel skall förmånshavaren påföras förmån av fritt drivmedel med ett belopp som motsvarar förmånens marknadsvärde. Värdet får dock inte understiga ett belopp som motsvarar värdet av fritt drivmedel vid en körsträcka om 4 000 mil. Förslaget har kritiserats av flera remissinstanser. Bl.a. har Riksskatteverket avstyrkt förslaget i denna del och i stället föreslagit att förmånshavaren förmånsbeskattas för det drivmedel som han eller hon får för privat bruk och att värdering sker till marknadsvärdet. Riksskatteverket menar att promemorians förslag inte innebär mindre kontrollproblem än en värdering till marknadsvärdet.

Till skillnad mot när arbetsgivaren betalar drivmedlet direkt kan arbetsgivaren, när ersättning för drivmedel betalas till förmånstagaren, inte göra avdrag för den mervärdesskatt som ingår i drivmedelspriset, vilket har påpekats av flera remissinstanser. När arbetstagaren betalar all bensin uppstår inte problemen med att urskilja kostnaderna för drivmedel för förmånstagarens privata bruk från företagets kostnader vid tjänstekörning. Det är främst detta som kan motivera en stoppregel på sätt som föreslås i promemorian. Å andra sidan finns det i dag goda möjligheter för arbetsgivaren att med individuella bensinkort m.m. på ett ganska enkelt sätt särskilja hur mycket drivmedel var och en har

tillgodogjort sig. Det är dessutom rimligt att arbetsgivaren skall kunna göra avdrag för den mervärdesskatt som belöper på arbetsgivarens kostnad för drivmedel för tjänstekörningen.

Med hänsyn till vikten av att bilförmånsvärdet så nära som möjligt skall träffa det verkliga värdet och med beaktande av de kontrollproblem med stoppregeln som påtalats bl.a. av Riksskatteverket, anser regeringen att den regel som föreslogs i promemorian inte bör genomföras. Har arbetsgivaren betalat drivmedel för förmånshavarens privata körning skall detta tas upp till beskattning och värderas särskilt för sig. Härigenom möjliggörs det också för arbetsgivaren att välja att betala allt drivmedel och därmed kunna dra av mervärdesskatten.

I lagrådsremissen föreslogs att förmån av fritt eller delvis fritt drivmedel skulle värderas till marknadsvärdet. Eftersom en arbetsgivare i mervärdesskatt hänseende har avdragsrätt för driftkostnader för personbil som utgör inventarium i verksamheten eller som förhysats för användning i verksamheten, även om bilen till viss del används privat, är det emellertid mer fördelaktigt för honom att ge arbetstagaren lön i form av drivmedel än ge motsvarande värde i pengar. Detta innebär, vid beaktande av både arbetsgivarens och förmånstagarens situation, att det inte föreligger en fullständig kostnadsneutralitet mellan de båda alternativen.

Förändringarna av bilförmånsreglerna är bl.a. motiverade av att ge ett kostnadsincitament till förmånstagaren att begränsa sin privata körning, vilket är angeläget från miljösynpunkt. Detta incitament försvagas av att det inte föreligger kostnadsneutralitet mellan de båda alternativen pengar eller motsvarande värde i drivmedel.

Enligt regeringens mening bör i första hand förmånstagaren själv betala drivmedelskostnaderna för den privata körningen. För att uppnå detta anser regeringen att förmån av fritt eller delvis fritt drivmedel skall värderas till marknadsvärdet multiplicerat med 1,2. Därigenom kan värderingsregeln ge ett incitament för förmånstagaren att betala drivmedlet själv.

En sådan värderingsregel kan sägas ge större positiva miljöeffekter än vad som skulle vara fallet med en värdering av drivmedelsförmånen till marknadsvärdet.

Men även en sådan regel innebär kontrollproblem. För att underlätta för skattemyndigheterna och för att ge en klar signal om att det måste finnas ett verkligt underlag som styrker tjänstekörningen behöver denna regel kompletteras med en bevisbörderegeln som anger hur marknadsvärdet skall bestämmas om inte annat kan göras sannolikt. Regeringen föreslår därför att marknadsvärdet skall anses motsvara värdet av den mängd drivmedel som kan antas ha förbrukats för den sträcka som bilen totalt körts under förmånstiden, om inte den skattskyldige gör sannolikt att värdet är något annat. För att en skattskyldig skall kunna göra sannolikt att värdet är något annat torde krävas att det finns någon form av underlag som ger stöd för att tjänstekörning har gjorts i viss omfattning. Detta måste inte nödvändigtvis finnas i form av en reseräkning. Informationen i t.ex.

taxametrar som finns i taxibilar torde i normalfallet ge ett tillräckligt underlaget för att bestämma ett riktigt marknadsvärde. Det viktiga är att det finns ett tillförlitligt underlag som visar eller gör sannolikt tjänstekörningens omfattning och ändamål.

Det bör påpekas att den omständigheten att en bilförmånshavare får bruttolöneavdrag på grund av förmånen inte påverkar förmånsvärdet. För att förmånstagaren skall anses ha utgett ersättning för förmånen skall denna ersättning betalas med beskattade pengar.

Förslaget i den här delen föranleder ändring i punkt 2 av anvisningarna till 42 § kommunalskattelagen (1928:370) och 5 § lagen (1984:668) om uppörd av socialavgifter från arbetsgivare.

4.2.2 Nybilspriset för årsmodellen

Regeringens bedömning: Utgångspunkten för värderingen skall även i fortsättningen vara nybilspriset för årsmodellen. De redan fastställda nybilspriserna för 1996 års bilmodeller skall justeras fr.o.m. inkomst-året 1997 med hänsyn till den slopade försäljningsskatten.

Promemorians förslag stämmer med regeringens. Någon möjlighet att justera nybilspriserna för 1996 års bilmodeller föreslogs dock inte.

Remissinstanserna: Enligt *Riksskatteverkets* uppfattning bör ett fastställt pris inte kunna ändras av andra skäl än sådant som i dag ger den möjligheten, nämligen om introduktionspriserna ändras efter kort tid.

Skälen för regeringens bedömning: Den nuvarande lagstiftningen bygger på att förmånsvärdet beräknas till viss del på nybilspriset för årsmodellen. Promemoriaförslaget innebär att så även skall ske i framtiden. Detta kommenteras närmare i avsnitt 4.2.3. Regeringen anser således att nybilspriset för årsmodellen bör användas i framtiden vid värdering av bilförmån.

Riksskatteverket har i sitt remissyttrande påpekat att det torde krävas en lagändring för att Riksskatteverket skall kunna sänka redan fastställt listpris med hänsyn till de förändringar som skett under året av försäljningsskatten på bilar.

Om man ändrar reglerna så att Riksskatteverket kan sänka nybilspriset på grund av förändrad försäljningsskatt eller liknande så innebär detta att även de förmånshavare som har betalat den högre försäljningsskatten för samma årsmodell får ett sänkt förmånsvärde. Men å andra sidan innebär en utebliven sänkning av Riksskatteverkets fastställda nybilspriser ett visst överuttag av skatt för de bilar av årsmodellen där priset sänkts till följd av ändringen. Detta kan sägas strida mot strävan mot en neutral beskattning där förmånsvärdet i princip skall motsvara en privatpersons kostnader för samma bil.

Den förändring av nybilspriserna som har aktualiserat frågan är inte av den storleksordning att den påverkar förmånsvärdet mer än med ett

par tre hundra kronor i månaden. Med hänsyn härtill och till att värderingen är schablonmässig anser regeringen att det inte finns anledning att ändra redan fastställda nybilspriser för inkomståret 1996. Däremot bör Riksskatteverket justera nybilspriserna för 1996 års modeller att gälla fr.o.m. inkomståret 1997. Detta föranleder införande av en särskild övergångsbestämmelse till ändringarna i kommunalskattelagen (1928:370).

Som påpekas i promemorian kan det finnas importerade bilar som inte har någon fastställd årsmodell varför fråga uppkommer vilket pris som då skall vara utgångspunkten för beräkningen. Begreppet årsmodell förekommer även i annan lagstiftning och arbete pågår med att finna andra begrepp än årsmodell för att foga in även bilar utan årsmodell i den svenska lagstiftningen. Regeringen anser att detta arbete bör avvaktas innan ändringar görs i detta avseende när det gäller bilförmånsreglerna.

4.2.3 Beräkning av värdenivån

Regeringens förslag: Värdet skall bestämmas till 0,3 basbelopp med tillägg av ett ränterelaterat belopp och ett prisrelaterat belopp.

Det ränterelaterade beloppet skall bestämmas till 75 % av statslåneräntan vid utgången av november månad andra året före taxeringsåret multiplicerad med nybilspriset för årsmodellen.

För bilar med ett nybilspris för årsmodellen som uppgår till högst 7,5 basbelopp skall det prisrelaterade beloppet beräknas till 9 % av nybilspriset. För bilar med ett nybilspris som överstiger 7,5 basbelopp skall beloppet beräknas till 9 % av 7,5 basbelopp med tillägg av 20 % av den del av nybilspriset som överstiger 7,5 basbelopp.

Promemorians förslag stämmer i princip överens med regeringens förslag. Promemorieförslaget innebär dock att jämförelseräntan skulle bestämmas till 75 % av statslåneräntan vid utgången av november månad året före beskattningsåret med tillägg av två procentenheter. De beräknade kostnaderna för privatägd bil har också justerats i förhållande till promemorian.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser har lämnat värderingsmodellens tekniska utformning utan erinran. Däremot har flera remissinstanser, bl.a. *Konsumentverket*, *Sveriges Industriförbund* samt *Volvo Personvagnar AB* och *Saab Automobile AB* synpunkter på de olika parametrarnas storlek och ansett att förmånens värdenivå bör bli lägre än enligt promemorieförslaget. Några remissinstanser, bl.a. *Konsumentverket* anser att beräkningarna för en bils kostnader bör justeras med hänsyn till att verket i vissa delar har reviderat sitt bilkostnads-kalkylprogram. *Motorbranschens riksförbund* tillstyrker att det av Riksskatteverket angivna listpriset även fortsättningsvis läggs till grund för beräkningen av förmånsvärdet under förutsättning att det i

kalkylen tas hänsyn till att privatköpare har en genomsnittlig rabatt överstigande 6 %. *Sveriges Industriförbund* och *Bilindustriföreningen* anser att rabattens storlek bör beräknas till 7 %. *Konsumentverket* har uppgett att verket, efter en mindre marknadsundersökning, numera har justerat sin bilkostnadskalkyl så att hänsyn tas till att en genomsnittlig rabatt ges på nybilspriset om 5 %. *Riksrevisionsverket*, avstyrker att värdenivån sänks i förhållande till värdenivån enligt gällande regler.

Prop. 1996/97:19

Den privata körsträckans längd m.m.

Den privata körsträckans längd har försökt uppskattas. Som redovisas i promemorian (s. 49–51 och 57) finns det flera uppgifter som pekar på att den genomsnittliga körsträckan är drygt 1 500 mil om året. Den av Konsumentverket gjorda undersökningen pekar på en privat körsträcka om ca 1 570 mil om året. Statens Institut för Kommunikationsanalys (SIKA) har i sitt remissyttrande hävdad att de bearbetningar av resvaneundersökningen som institutet låtit Statistiska centralbyrån (SCB) genomföra visar att förmånsbilarna under 1995 i genomsnitt kördes 800 mil för tjänsteändamål och 2 460 mil för privata ärenden. Analysen bygger dock enbart på hushåll som disponerar en bil. Den av SCB gjorda resvaneundersökningen innehåller inga uppgifter om förmånsbilars körsträckor. Vid en närmare granskning av resultatrapporten Svenskarnas resor 1994 från SCB finner man att frågorna i undersökningen har ställts på ett sådant sätt att det inte framgår hur många eller hur långa resor som har företagits med just förmånsbil. Däremot finns uppgift om hushållet disponerar en förmånsbil, om en resa har företagits med en personbil (inte nödvändigtvis hushållets bil) och hur lång denna har varit. Någon specificering av om den enskilda resan har företagits med förmånsbil görs inte.

Mediankörsträckan mätt mellan besiktningen 1994 och besiktningen 1995 var för bilar av 1991 och 1992 års modell 1 900 mil. Hur långt bilar som är yngre än 1992 års modell körs finns inte med i statistiken, men en försiktig uppskattning är att mediankörsträckan är något högre än 1 900 mil. Vid det första besiktningstillfället år 1994 hade bilar av årsmodell 1992 nämligen en ingående medianmätarställning på 4 499 mil.

Vid en sammanfattande bedömning av de uppgifter som således finns tillgängliga anser regeringen det rimligt att anta att den privata körsträckan för bilförmånshavarna genomsnittligt är ca 1 600 mil.

Vid bestämmande av värdenivån bör en av utgångspunkterna således vara att den genomsnittlige bilförmånshavaren kör 1 600 mil per år privat med förmånsbilen. Av denna körsträcka torde, enligt Konsumentverkets undersökning, ca 600 mil avse resor mellan bostaden och arbetsplatsen.

Beräknad kostnad för privatägd bil

En av de grundläggande principerna i 1990 års skattereform är principen om likformig och neutral beskattning. Detta innebär att skatteuttaget skall vara detsamma oavsett om arbetsersättningen utgår i form av kontant lön eller naturaförmån, som exempelvis förmån av fri bil.

En utgångspunkt för beskattning av bilförmån är således att förmånen skall motsvara kostnaden för en motsvarande privat bil. Principerna för en sådan beräkning måste, som påpekas i promemorian, vara accepterad och tillgänglig. De beräkningar som ligger till grund för jämförelsen i

promemorian har därför gjorts med hjälp av Konsumentverkets bilkostnads kalkylprogram. Vid de beräkningar som redovisas i promemorian har vid användandet av detta kalkylprogram förutsatts en innehavstid om tre år, 70 % bonus på trafikförsäkringen samt 1 600 mils privat körning. En schablonmodell för beskattning måste med nödvändighet baseras på ett antal olika bilmodeller, vilket även innebär att förmånsvärdet för vissa bilmodeller blir högre än den privata kostnaden för motsvarande bilmodell medan det motsatta förhållandet gäller för andra bilmodeller. De bilmodeller som ligger till grund för den nya värderingsmodellen är de som redovisades i promemorians bilaga 1 (Ds 1996:34 s. 103). För att närmare belysa de olika bilkostnads-komponenterna samt kapitalkostnadens påverkan av olika nivåer på räntesatsen finns i promemorian även en detaljerad kostnadsredovisning avseende en Volvo 850 GLT av 1996 års modell.

Sedan promemorian offentliggjordes har försäljningsskatten på nya bilar slopats samtidigt som fordonsskatten har höjts med cirka 50 %. Detta har medfört att Konsumentverket har reviderat sitt bilkostnads kalkyl-program. I den reviderade versionen finns ytterligare ett antal ändringar genomförda. Till de viktigare ändringarna hör att värdeminskningen numera beräknas på nybilspriset minskat med en schablonmässigt uppskattad rabatt om 5 %. Den tidigare beräkningen av värdeminskningen, som baserades på nybilspriset före rabatt, har även kritiserats av många remissinstanser, eftersom de ansett det vanligt förekommande med rabatter med 6 eller 7 %.

En annan vanligt förekommande synpunkt från remissinstanserna är att Konsumentverkets beräkning av värdeminskningen bygger på återanskaffningsvärdet och inte på anskaffningsvärdet. I detta avseende har ingen ändring skett i den reviderade versionen av verkets bilkostnads kalkylprogram. Skälet till detta är att en bilägare måste, utöver de medel som åtgår för att täcka den värdeminskning som kan beräknas utifrån anskaffningspriset, avsätta ytterligare medel för att kunna byta till en motsvarande bilmodell om ett antal år. En värdeminskning baserad på återanskaffningsvärdet förutsätter emellertid att ett framtida byte alltid skall ske till en motsvarande bilmodell. Om så ej är fallet överskattas den verkliga kostnaden för värdeminskningen. I tider med snabbt stigande bilpriser blir denna överskattning mer markant jämfört med perioder med stillastående eller svagt stigande priser. Om värdeminskningen beräknad utifrån anskaffningsvärdet uppgår till 20 000 kr för en bil med anskaffningspris om 200 000 kr och med ett återanskaffningspris om 230 000 kr, dvs. en prisökning om 15 % under en treårsperiod, överskattas värdeminskningen med 3 000 kr per år.

Regeringen anser att anskaffningsvärdet skall användas vid beräkning av värdeminskningen i bilförmånsmodellen, vilket också framhållits av flera remissinstanser. Kostnaden för värdeminskning i Konsumentverkets bilkostnads kalkylprogram, som används vid beräkningarna, har därför schablonmässigt korrigerats ned till 90 %.

Nivån på räntan är en faktor som har stor betydelse för bilkostnadens storlek. En kontobaserad inlåningsränta ligger i dagsläget runt 4 eller

5 % medan en privatobligation ger en ränta om ca 7 %. Om finansiering sker med lånade medel är räntan och därmed kostnaden beroende av vilken säkerhet man som låntagare har att erbjuda. Med säkerhet i fastighet ligger den bundna räntan för treårslån mellan 7 och 8 % medan lån utan säkerhet betingar en ränta runt 12 %. I Konsumentverkets bilkostnads-kalkylprogram beräknas kapitalkostnaden som en alternativkostnad för eget kapital. Kapitalkostnaden beräknas med ränta på ränta och den genomsnittliga årskostnaden fås fram genom att dividera den totala kapitalkostnaden med antalet år kalkylen avser. I den förra versionen av bilkostnads-kalkylprogrammet användes en räntesats om 5,5 % medan en högre räntesats användes i promemorian. I den reviderade versionen av bilkostnads-kalkylprogrammet har räntan satts till knappt 7 %, vilket ungefärligen motsvarar räntan på en treårig privatobligation. I beräkningen av bilkostnaden har regeringen valt att följa Konsumentverkets beräkningar, vilket innebär att kapitalkostnaden beräknas utifrån en finansiering med eget kapital med en räntesats om 6,96 %.

Några remissinstanser har vid beräkningen av motsvarande kostnader för privat bil tagit hänsyn till att privatbilisten kör viss sträcka i tjänsten och får ersättning för detta. Detta är enligt regeringens mening inte rimligt. Kostnadsberäkningen görs i syfte att finna en kostnadsnivå för den som enbart kör 1 600 mil privat med en motsvarande bil. Kostnader eller ersättning för ytterligare tjänstekörning bör därför inte beaktas.

I promemorian föreslogs att avdrag för resor till och från arbetet skulle beaktas vid bestämmandet av den schablonmässiga nivån för bilförmånsvärdet. Skälen härför var dels att många bilförmånshavare behöver bilen i tjänsten och därför är berättigade till avdrag för kostnader för resor mellan bostad och arbetsplats oavsett tidsvinst och avstånd till arbetsplatsen, dels att en sådan lösning även torde underlätta arbetet för skattemyndigheterna och dessutom minska risken för fusk.

Som framgår av avsnitt 4.2.8 föreslår regeringen att avdragsrätt för kostnader för resor mellan bostad och arbetsplats skall kunna medges under vissa förutsättningar i huvudsak enligt de regler som gäller för körning med egen bil. Med hänsyn härtill bör schablondelen inte beakta sådan avdragsrätt.

Värderingsregelns utformning

I likhet med promemoriaförslaget anser regeringen att utgångspunkten som bör gälla vid beräkning av värdenivån är att det skattepliktiga värdet i princip skall motsvara kostnaderna för en privatägd bil med samma privata körsträcka samt att reglerna skall vara enkla att tillämpa för både arbetsgivare och skattemyndigheter.

För att undvika konsekvenser som i vissa fall kan uppfattas som inte önskvärda och för att uppnå bättre ekonomisk precision bör reglerna utformas på ett något annorlunda sätt än vad som nu är fallet.

Som tidigare nämnts medför nuvarande förmånsvärden att kostnaden för en förmånsbil är högre än kostnaden för en privat bil. Ett förmånsvärde, baserat på bilkostnaden exklusive kostnaden för drivmedel, som ger neutralitet mellan de olika innehaven av bilar skulle för den tidigare nämnda Volvo 850 GLT medföra ett sänkt förmånsvärde med drygt 25 000–30 000 kr jämfört med dagens förmånsvärde.

Det nuvarande regelsystemet tar ingen hänsyn till räntenivån, varför förmånsvärdet blir för högt i tider med låg ränta och för lågt i tider med hög ränta.

Det nya regelsystemet för bilförmån bör därför baseras på basbeloppet, bilens inköpspris och en ränta som kan variera med ränteläget, vilket innebär att förmånsvärdet kommer att bestå av en basbeloppsdel, en prisdela och en räntedel.

I skattelagstiftningen finns ett antal regler som är ränteberoende. Den använda räntan är i samtliga dessa fall statslåneräntan. Statslåneräntan fastställs veckovis och ligger för närvarande strax över 8 %. Regeringen anser därför att statslåneräntan även bör användas för beräkning av den ränterelaterade delen av förmånsvärdet.

I Konsumentverkets bilkostnads kalkylprogram är kapitalkostnaden beräknad som ränta på ränta och med hänsyn tagen till skatten på kapitalinkomst. Den ränta som kapitalkostnaden skall beräknas efter bör därför vid förmånsberäkningen egentligen korrigeras ned till 70 % av den valda räntan. För att även ta hänsyn till effekten av ränta på ränta bör dock nedsättningen av räntefaktorn begränsas till 75 % av den valda räntesatsen.

Räntedelen skall således beräknas till 75 % av statslåneräntan multiplicerad med bilens nybilspris. Statslåneräntan vid utgången av november månad andra året före taxeringsåret bör användas vid beräkningen.

Det föreslagna regelsystemet har i möjligaste mån kalibrerats så att förmånsvärdet skall stämma överens med kostnaden för motsvarande privata bil. Värdeminskning och kapitalkostnader för dyrare bilar är relativt sett högre. För att få en rimlig anpassning av förmånsvärdet till kostnaden för motsvarande privata bil har bilarna delats upp i två prisklasser, dels bilar med inköpspris upp t.o.m. 7,5 basbelopp, dels bilar vars inköpspris överstiger 7,5 basbelopp.

För båda prisklasserna gäller att 30 % av basbeloppet skall ingå i förmånsvärdet.

Den prisrelaterade delen beräknas för bilar med inköpspris upp t.o.m. 7,5 basbelopp som 9 % av bilens nybilspris. För bilar med nybilspris som överstiger 7,5 basbelopp skall prisdelen beräknas som 9 % av 7,5 basbelopp samt 20 % av den del av bilens nybilspris som överstiger 7,5 basbelopp.

Förslaget föranleder ändring i punkt 2 av anvisningarna till 42 § kommunalskattelagen (1928:370), 10 § uppbördslagen (1953:372) och 5 § lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare.

4.2.4 Sexårsbilar och äldre bilar

Regeringens förslag: Är bilen sex år eller äldre skall värdet allttjämt beräknas enligt huvudregeln. Men är nybilspriset för årsmodellen lägre än 80 % av ett uppskattat nybilspris för beskattningsårets årsmodell av de vanligast förekommande bilarna ägda av juridiska personer skall i stället som nybilspris anses sistnämnda belopp. Detta belopp skall också användas för äldre bilar där svårighet föreligger att bestämma nybilspriset.

Promemorieförslaget stämmer överens med regeringens förslag.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanserna har lämnat förslaget utan erinran. *Tjänstebilsförslaget Ynnor AB* menar att effekten av att vissa äldre bilar kan få ett högre värde än en ny bil innebär ett avsteg från en neutral och rättvis beskattning och att regeln således bör ändras.

Skälen för regeringens förslag: Promemorieförslaget innebär i princip att även bilar som är sex år eller äldre skall värderas enligt huvudregeln men att det nybilspris som skall ligga till grund för beräkningen aldrig kan understiga ett visst angivet pris.

När det gäller äldre bilar har det hävdats att reglerna är för förmånliga och inte gynnar en förnyring av tjänstebilsparken. Nuvarande regler innebär att förmånsvärdet för en dyr bil, vilken också oftast är större och mer bränsleslukande, blir lägre än vad som är motiverat.

Regeringen anser att det inte finns skäl att ha kvar nuvarande förmånliga regler för äldre bilar, eftersom det schabloniserade värdet i princip bör motsvara kostnaderna för motsvarande privatägda bil. Med hänsyn till att värdeminskningen generellt avtar på äldre bilar och att reparationskostnader o.d. har en tendens att öka för äldre bilar bör det ändå finnas en regel som styr den lägsta nivå värdet kan ha. Dessutom bör reglerna ge ett incitament till att byta den äldre bilen mot en ny och därmed oftast till en från miljösynpunkt bättre bil.

Enligt regeringens bedömning bör det därför finnas en spärregel. Detta kan man uppnå på det sätt som föreslås i promemorian, nämligen genom att omformulera den nuvarande sexårsregeln till en spärregel. Är bilen sex år eller äldre skall, om nybilspriset för årsmodellen är lägre än 80 % av ett uppskattat nybilspris för beskattningsårets årsmodell av de vanligast förekommande bilarna ägda av juridiska personer, detta belopp i stället anses som nybilspris.

För bilar av 1991 års modell och äldre kan det finnas svårigheter att fastställa nybilspriset. I sådana fall måste det finnas en regel som anger vilket pris man skall utgå från. Såsom föreslås i promemorian bör den nu beskrivna spärregeln därför kunna tillämpas även i dessa fall.

Förslaget innebär att reglerna i punkt 2 av anvisningarna till 42 § kommunalskattelagen (1928:370), 10 § uppbördslagen (1953:272) och 5 § lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare ändras.

4.2.5 Värde av bilförmån vid omfattande tjänstekörning

Regeringens förslag: Bilförmånsvärdet skall reduceras till 75 % om förmånshavaren har kört minst 3 000 mil i tjänsten under ett kalenderår. Jämkningsregel behöver inte sökas.

En särskild jämningsregel som tar sikte på taxibilar som har körts minst 6 000 mil i tjänsten införs.

Promemorians förslag stämmer överens med regeringens. Någon särskild regel för taxibilar föreslogs dock inte.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker eller lämnar förslaget utan erinran. *Sveriges Industriförbund*, *Volvo Personvagnar AB* och *Saab Automobile AB*, *Firma Bilekonomen & Problemlösaren* och *Tjänstebilsförlaget Ynnor AB* menar att de båda tidigare jämningsnivåerna (70 % vid 3 000 mil och 50 % vid 4 000 mil) bör finnas kvar. *Volvo Personvagnar AB* och *Saab Automobile AB* framhåller att nedsättningsnivån bör vara densamma även om arbetsgivaren har tillhandahållit drivmedlet. *Säljarnas Riksförbund* anser att nedsättningen bör vara 60 % i stället för 75 %. *Svenska Taxiförbundet* och *Företagarnas Riksorganisation* avstyrker att nuvarande jämningsmöjligheter försämras. Förbundet menar att förslaget torde försämra de nuvarande jämningsmöjligheterna för taxibilar. *Svenska Taxiförbundet* föreslår att särskilda värderingsregler skall gälla för bilar som används i taxitrafik.

Skälen för regeringens förslag: I Riksskatteverkets rapport Förslag till förenklingar i skattelagstiftningen (RSV rapport 1995:10) föreslås att jämningsgrunden omfattande körning i tjänsten slopas. I de fall jämkning av bilförmånsvärde på andra grunder skall ske bör, menar Riksskatteverket, endast utgivaren av förmånen få söka jämkning av förmånsvärdet. Jämkningsbeslutet skall då gälla även vid avdrag för förmånstagarens preliminära A-skatt och vid förmånstagarens taxering.

Jämkningsgrunden omfattande tjänstekörning har tolkats olika av skattemyndigheterna och orsakat många tvister mellan skattemyndigheter och förmånstagare. Det finns enligt Riksskatteverket inte något tillförlitligt belägg för att omfattande tjänstekörning generellt leder till en inskränkning i det privata nyttjandet. Även om bilen används mycket i tjänsten kan den disponeras för privatkörning på fritid.

Konsumentverkets undersökning tyder på att den privata körsträckan ökar med tjänstekörning upp till en viss nivå (ca 3 000 mil), vilket talar för att ökad tjänstekörningen inte generellt leder till minskad privatkörning. Men å andra sidan visar uppgifterna i en genom *Säljarnas Riksförbund* gjord Temo-undersökning (jfr promemorian s. 49 och 50)

att denna grupp säljare, som kör långt i tjänsten, har en genomsnittlig privat körsträcka om ca 1 000 mil per år. Även en av Tjänstebilsförbundet Ynnor AB gjord undersökning visar på ett visst samband mellan ökad tjänstekörning och minskad privatkörning (jfr promemorian s. 50).

Regeringen anser att det inte har framkommit något som visar att det föreligger ett för förmånsbilshavarna generellt samband mellan ökad tjänstekörning och minskad privat körning. Men det kan naturligtvis finnas ett sådant samband för vissa grupper bland förmånshavarna. Detta stöds bl.a. av resultatet av den undersökning som Säljarnas Riksförbund har presenterat. Detta kan t.ex. bero mer på villkoren tjänstekörningen än antalet mil i sig.

Det kan således ifrågasättas om det finns anledning att behålla möjligheten till jämkning på grund av omfattande tjänstekörning. I likhet med vad som sägs i promemorian kan det dock hävdas att de som har sin arbetsplats i bilen förmodligen har behov av och också använder en större och säkrare bil med mer dyrbar extrautrustning än vad som annars skulle ha varit fallet. I vissa fall kan det även vara så att arbetsgivaren ställer krav på valet av bilmodell. Valet styrs också av till vilket ändamål i tjänsten bilen skall användas. Skall bilen användas för omfattande tjänstekörning och mycket landsvägskörning ökar kraven på komfort och säkerhet, vilket också är fallet för bilar i yrkestrafik. Dessa omständigheter kan sammantaget motivera en viss nedsättning av förmånsvärdet för den som har en omfattande tjänstekörning. Nedsättningen bör dock inte vara större än att förmånsvärdet skall bestämmas till 75 % av vad som annars följer av huvudregeln.

Regeringen anser att det inte finns skäl för en ytterligare möjlighet till nedsättning enbart på grund av omfattande tjänstekörning. Däremot finns det skäl att genom en särskild jämningsregel säkerställa att jämkning skall kunna medges i fråga om taxibilar som har körts minst 6 000 mil i tjänsten och möjligheten att använda bilen privat varit inskränkt i mer än ringa omfattning.

Sedan Riksskatteverket lämnade sitt förslag har Regeringsrätten i en dom prövat rätten till jämkning på grund av omfattande tjänstekörning vid beräkning av underlaget för arbetsgivaravgifter. En närmare redogörelse för domen finns i promemorian (s. 33–34). Utgången torde innebära att så gott som samtliga som ansöker om jämkning och har en omfattande tjänstekörning kommer att få jämkning.

Såsom föreslås i promemorian bör, för att förenkla hanteringen som ändå är schablonmässig, förmånsvärdet kunna nedsättas direkt vid omfattande tjänstekörning, utan ett ansökningsförfarande hos skattemyndigheten. Hur regeln härom närmare bör utformas anges i kommentaren till punkt 2 av anvisningarna till 42 § i avsnitt 8.1.

Riksskatteverket uppger i sin rapport att det finns skäl att anta att 25 % av bilförmånerna är föremål för ansökan om jämkning på någon av de möjliga jämningsgrunderna. En inte obetydlig andel härav kan antas hänföra sig till jämningsgrunden att "körningen i tjänsten är omfattande". Genom att slopa jämningsmöjligheten och i stället bestämma att värdet skall nedsättas om tjänstekörningen varit minst 3

000 mil torde man minska den administrativa hanteringen hos Prop. 1996/97:19
skattemyndigheterna.

Förslaget föranleder ändring av punkt 2 och 4 av anvisningarna till 42
§ kommunalskattelagen (1928:370).

4.2.6 Jämkning av värdet för bestämmande av underlaget för preliminär skatt

Regeringens förslag: Jämkning av förmånsvärdet för beräkning av preliminär A-skatt skall inte kunna sökas av förmånshavaren. Däremot skall arbetsgivaren även i fortsättningen kunna ansöka om jämkning för bestämmande av underlaget för beräkning av arbetsgivaravgifter. Det värde som därvid bestäms skall gälla även för att bestämma underlaget för preliminär skatt.

Promemoriaförslaget stämmer överens med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Förslaget har tillstyrkts eller lämnats utan erinran av en majoritet av remissinstanserna. *Sveriges Industriförbund* och *Tjänstebilsförbundet Ynnor AB* avstyrker dock förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Riksskatteverket föreslår i rapporten *Förenklingar i skattelagstiftningen* (RSV Rapport 1995:10) att endast arbetsgivare eller utgivare av förmånen får beviljas jämkning av bilförmånsvärdet såvitt gäller preliminär A-skatt och arbetsgivaravgifter. Arbetsgivaren anger det jämkade värdet på kontrolluppgiften. Det sålunda jämkade värdet bör gälla även vid den anställdes taxering.

Dagens förfaranderegler är enligt Riksskatteverket otillfredsstillande. Det kan inträffa att tre olika beslut måste fattas beträffande samma situation. I extremfallet kan dessa beslut komma att fattas av tre olika beslutsfattare (skattekontor). Risken för bristande enhetlighet och skattebortfall är betydande. Tilltron till skattemyndigheternas förmåga att fatta enhetliga och rättvisa beslut kan rubbas.

Jämkningsgrunderna vid beräkning av värdet på bilförmån är – om omfattande tjänstekörning inte längre är jämkningsgrund – i allt väsentligt knutna till bilens rent fysiska skick eller tillstånd. Om en bil är lyxbil, lätt lastbil eller personbil inrättad för transport av verktyg eller försedd med skrymmande utrustning kan i normalfallet utan större svårigheter klarläggas redan vid inkomstarets ingång eller när bilen börjar nyttjas som förmånsbil. Härmed finns goda möjligheter att låta arbetsgivaren söka eventuell jämkning och att låta den bedömning som ligger till grund för beslutet beträffande arbetsgivaravgifterna gälla i princip även för den anställdes preliminära A-skatt och vid taxeringen. Förändringar under året kan beaktas genom att arbetsgivaren söker ny jämkning.

Däremot kvarstår jämkningsgrunden "eller andra sådana omständigheter" vid taxeringen vilket i förarbetena sades avse sådana förhållanden att tjänstekörningen visserligen inte var omfattande men bilen använts huvudsakligen i tjänsten och den skattskyldige kan visa att den privata körsträckan varit mycket begränsad i förhållande till den totala körsträckan utan att för den skull ringa användning kan anses föreligga. Som exempel på sådana bilar nämndes taxibilar. Dessutom

föreslås i avsnitt 4.2.5 en ny jämningsgrund som tar sikte på just taxibilar. Prop. 1996/97:19

Möjligheten att söka jämkning på preliminärskattestadiet bör, som Riksskatteverket föreslagit, förbehållas utgivaren av förmånen. Däremot bör detta beslut inte automatiskt ligga till grund för taxeringen. Omständigheter kan nämligen ha inträffat eller visat sig inte vara kända för arbetsgivaren, som gör att värdet bör vara något annat. I praktiken torde dock det jämkade värdet komma att också ligga till grund för värderingen av bilförmån vid taxeringen.

Förslaget föranleder ändring i 10 § uppbördslagen (1953:272).

4.2.7 Bilar som deltar i test

Regeringens förslag: Jämkning av förmånsvärdet skall kunna ske när bilen ingår i en större grupp bilar som deltar i ett test eller liknande för att prova eller introducera ny eller förbättrad miljö- eller säkerhetsteknik eller liknande. Detta gäller endast om bilen i det utförandet inte finns att köpa på den allmänna marknaden inom Europeiska unionens länder eller EES-länder.

Promemoriaförslaget överensstämmer i huvudsak med regeringens.

Remissinstanserna har tillstyrkt eller lämnat förslaget utan erinran. Några remissinstanser, bl.a. *Riksskatteverket* och *Länsrätten i Kalmar län* har dock påpekat att såväl lagtext som motiv bör utvecklas för att klargöra avgränsningen.

Skälen för regeringens förslag: Bilar som endast finns att tillgå som deltagande i ett försök av en större grupp bilar för att t.ex. utveckla eller testa ny teknik, nya bränslen m.m. bör kunna få ett jämkat värde. Sådana bilar har många gånger lika högt och i bland högre nybilspris än sina traditionella motsvarigheter på bilmaknaden. Det är då rimligt att den som deltar i ett sådant försök eller en sådan test skall kunna få värdet jämkat nedåt. Försöket eller testen innebär ju att tekniken inte är fullt utprovad eller att man t.ex. inte vet hur bilen klarar ett kallt klimat. Även andra inskränkningar kan förekomma, som t.ex. fallet är för de bilar som kör på vissa alternativa bränslen för vilka det kan finnas få tankställen.

Jämkning på denna grund bör endast vara möjlig när det är fråga om utveckling av teknik eller drivmedel som kan förbättra bilars miljöegenskaper eller trafiksäkerhetsgenskaper.

Förslaget föranleder ändring i punkt 4 av anvisningarna till 42 § kommunalskattelagen (1928:370).

4.2.8 Avdragsrätt

Regeringens förslag: En delägare i handelsbolag som skall uttagsbeskattas för fri eller delvis fri bil och som använt förmånsbilen i näringsverksamheten skall ha rätt till avdrag för kostnaden för dieselolja med 50 öre per körd kilometer och för annat drivmedel med 80 öre per körd kilometer. Detta skall dock gälla endast under förutsättning att handelsbolaget inte har betalat drivmedlet.

Den som är skattskyldig för bilförmån och som använt förmånsbilen vid körning i tjänsten har rätt till motsvarande avdrag.

Förmånshavaren skall under de förutsättningar som gäller vid resor med egen bil få avdrag för kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen eller resa i samband med tillträdande eller frånträädande av anställning eller uppdrag. För andra kostnader än väg-, bro- eller färjeavgifter skall avdrag medges schablonmässigt för kostnad för dieselolja med 50 öre per körd kilometer och för kostnad för annat drivmedel med 80 öre per körd kilometer. Detta skall gälla även när sambo eller närstående till förmånshavaren använder förmånsbilen för sådana resor.

En motsvarande avdragsrätt införs för den som företagit hemresor med förmånsbil.

Promemorieförslaget stämmer delvis överens med regeringens förslag. Förslaget i promemorian innebar dock att avdragsrätt vid användning av bilen i näringsverksamhet eller i tjänsten endast skulle medges under förutsättning att förmånshavaren inte skall påföras förmånsvärde av fritt drivmedel. Vidare föreslogs i promemorian att avdrag för kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen inte skall medges utan endast beaktas schablonmässigt i bilförmånsvärdet.

Remissinstanserna: De invändningar som framförts av remissinstanserna är i huvudsak att det inte är rimligt att avdrag skall vägras enbart därför att förmån av fritt drivmedel har påförts. Flera remissinstanser anser att avdrag bör medges för resor mellan bostaden och arbetsplatsen.

Skälen för regeringens förslag

Kostnader vid resor i tjänsten eller i näringsverksamhet

Eftersom den föreslagna värderingsmodellen bygger på att förmånshavaren betalar allt drivmedel själv, är det rimligt att avdrag medges för de kostnader för drivmedel som förmånshavaren åsamkas vid körning med förmånsbilen i näringsverksamheten eller i tjänsten.

Eftersom bilen är ett inventarium i näringsverksamheten medges avdrag för alla kostnader hänförliga till detta. Det kan dock tänkas fall där en delägare i ett handelsbolag själv har betalat allt drivmedel vid körning i näringsverksamheten. Det är då rimligt att delägaren medges avdragsrätt för kostnaden. Men om handelsbolaget betalar drivmedlet skall delägaren inte medges avdrag.

Om arbetsgivaren betalar allt drivmedel för tjänstekörningen medges naturligtvis förmånshavaren inte något avdrag.

Med hänsyn till vad som föreslås i avsnitt 4.2.2 bör avdragsrätten inte vara beroende av om förmån av fritt drivmedel skall påföras eller ej.

Förslaget föranleder ändring i punkt 32 av anvisningarna till 23 § och punkt 3 c av anvisningarna till 33 § kommunalskattelagen (1928:370). Dessutom krävs följdändringar i 10 § uppbördslagen (1953:272) och 3 kap. 5 § lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter.

Kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen och för hemresor

Gällande regler innebär att den som är skattskyldig för fri eller delvis fri bil inte medges avdrag för andra kostnader än väg-, bro- eller färjeavgifter för resor mellan bostaden och arbetsplatsen.

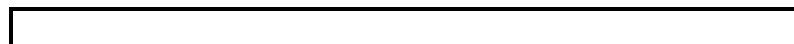
Som tidigare angetts (avsnitt 4.2.3) skall det vid bestämmandet av schablonens nivå inte beaktas att förmånshavaren får avdrag för resor till och från arbetsplatsen. Visserligen innebär en avdragsrätt att antalet avdragsyrkanden ökar men det är inte tillräckliga skäl för att inte införa avdragsrätt även för denna grupp.

Regeringen anser således, i likhet med flera remissinstanser, att avdrag bör medges under de förutsättningar som gäller med egen bil även om resan företagits med förmånsbil. Detta skall även gälla när sambo eller närstående till den skattskyldige använder förmånsbilen vid resor mellan bostaden och arbetsplatsen. Avdrag bör medges för kostnad för dieselolja med 50 öre per körd kilometer och för kostnad för annat drivmedel med 80 öre per körd kilometer. På motsvarande sätt skall avdrag medges också för kostnader för resor i samband med tillträdande eller frånträdande av anställning eller uppdrag.

Riksskatteverket har påpekat att avdragsrätt bör gälla i fråga om kostnader för hemresor. Regeringen instämmer i detta. En motsvarande avdragsrätt för drivmedelskostnader bör också införas vad gäller avdragsrätt för hemresor.

Förslaget föranleder ändring i punkterna 3 b och 4 av anvisningarna till 33 § kommunalskattelagen.

4.2.9 Väg-, bro- och färjeavgifter

Regeringens bedömning: Avdrag för väg-, bro- eller färjeavgifter skall även i fortsättningen medges vid resa med förmånsbil.

Prop. 1996/97:19

Promemorians bedömning stämmer överens med regeringens bedömning.

Remissinstanserna har inte haft något att erinra mot denna bedömning.

Skälen för regeringens bedömning: Kostnader för väg- och broavgifter ingår inte i förmånsvärdet. Om arbetsgivaren betalar förmånshavarens avgifter vid privat körning är detta en förmån som skall tas upp till beskattning till marknadsvärdet. Å andra sidan är förmånshavaren berättigad till avdrag för dessa kostnader om de kan anses skäliga och avser resor mellan bostaden och arbetsplatsen eller resa i samband med inställelse eller frånträdande av anställning eller uppdrag. Endast om kostnaderna för avgifterna tillsammans med kostnaderna för resorna överstiger 6 000 kr får avdrag göras och då endast med den överskjutande delen.

Reglerna bör behållas oförändrade.

4.2.10 Kontrolluppgiften

Regeringens förslag: Har bilförmån utgetts skall på kontrolluppgiften lämnas uppgift om bilens modellbeteckning och årsmodell. Har bilförmånsvärdet satts ned på grund av att den skattskyldige har betalat ersättning för förmånen skall uppgift också lämnas om nedsättningens storlek. Dessutom skall kontrolluppgiften innehålla uppgift om för hur många kilometer ersättning för resa i tjänsten med förmånsbil har utbetalats samt med kryssmarkering ange om förmån av fritt drivmedel har utgetts.

Uppgifter i övrigt om ersättning för drivmedel vid resa i tjänsten med förmånsbil behöver bara lämnas efter föreläggande från skattemyndigheten.

Promemorians förslag stämmer överens i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *Riksskatteverket* avstyrker förslaget om att kontrolluppgift skall innehålla uppgift om bilens modellbeteckning och årsmodell men tillstyrker att uppgift skall lämnas om nedsättning av förmånsvärdet och antalet kilometer tjänstekörning för vilka drivmedelskostnader ersatts. *Företagens Uppgiftslämnardelegation* och *Företagarnas Riksorganisation* avstyrker förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Med dagens regler kan det på kontrolluppgiften endast utläsas att den skattskyldige har haft en bilförmån och om värdet har justerats enligt 5 § lagen (1984:668) om

uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare samt om förmånen utgått endast del av år.

För att underlätta kontrollen av bilförmån bör ytterligare uppgifter lämnas på kontrolluppgiften.

I promemorian föreslås att uppgifter lämnas om bilens modellbeteckning, årsmodell och, om förmånsvärdet har satts ned på grund av att den skattskyldige har betalat ersättning för förmånen, nedsättningens storlek. Dessutom föreslås, som en följd av att förmånsvärdet inte skall omfatta drivmedel, att det anges för hur många kilometer drivmedelsersättning har lämnats samt om förmån av fritt drivmedel har påförts. Det bör i detta sammanhang påpekas att värdet av drivmedelsförmånen skall beräknas på samma sätt som vid taxeringen, dvs. marknadsvärdet multiplicerat med 1,2.

Riksskatteverket har avstyrkt att uppgift skall lämnas på kontrolluppgift om modellbeteckning och årsmodell eftersom dessa uppgifter inte torde fylla något ändamål när uppgifterna granskas maskinellt.

Promemoriaförslaget har till huvudsyfte att underlätta skattemyndigheternas kontroll. Riksskatteverket synpunkt att detta inte uppnås genom att kräva uppgifter om modellbeteckning och årsmodell bygger på uppfattningen att dessa uppgifter skulle skrivas ut med angivande av årtal och modellbeteckning. Förslaget förutsätter dock att det upprättas koder som motsvarar de olika bilmodellerna och årtalen. Med en sådan utformning av uppgifterna i denna del torde det dock innebära att kontrollmöjligheterna ökar. Med hänsyn till bilförmånernas totala värde är det viktigt att det finns ett system som vid en maskinell kontroll ger signal om avvikelser från normalvärden. Regeringen anser därför att kontrolluppgiften bör innehålla dessa uppgifter.

Av 3 kap. 6 § lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter följer att om någon förmån endast avser en del av året skall uppgift lämnas om den tid för vilken förmånen utgått. Såsom Riksskatteverket påpekat behövs således inte någon särskild regel om att uppgift skall lämnas om hur många månader bilförmån utgått.

Regeringen anser vidare att promemorians förslag om uppgift om antal kilometer tjänstekörning för vilka ersättning för kostnader för drivmedel för resa i tjänsten med förmånsbil har betalats och om förmån av fritt drivmedel enligt punkt 2 sista stycket av anvisningarna till 42 § behövs. Uppgiften om drivmedelsförmån bör dock kunna lämnas genom en kryssmarkering.

5 Skyldighet att betala socialavgifter och lämna kontrolluppgift avseende skattepliktiga rabatter och andra förmåner

5.1 Bakgrund och gällande rätt

Prop. 1996/97:19

5.1.1 Bakgrund

Kontant ersättning eller annan förmån som utgått för en tjänst är i princip skattepliktig intäkt. Rabatter kan således i vissa fall vara skattepliktiga. Ett generellt undantag gäller dock för personalrabatter. Reglerna om personalrabatt finns i 32 § 3 f mom. kommunalskattelagen (1928:370, KL). Enligt bestämmelsens lydelse fr.o.m. den 1 januari 1996 är personalrabatter skattefria om de ges vid inköp av en vara eller en tjänst från arbetsgivaren eller något annat företag i samma koncern, om varan eller tjänsten ingår säljarens ordinarie utbud. Även vissa andra förutsättningar måste vara uppfyllda för att rabatten skall anses som skattefri personalrabatt.

Skattefriheten gäller dock inte om rabatten är en direkt ersättning för utfört arbete, om den överstiger den största rabatt som en konsument kan erhålla på affärsmässiga grunder eller om den uppenbart överstiger personalrabatt som är sedvanlig i branschen.

Rabatter som lämnas för visad kundtrohet och som finns bl.a. inom flyg- och hotellbranschen kan således vara skattepliktiga om de utnyttjas för privat bruk.

En grundläggande förutsättning för beskattning är att mottagaren arbetsgivare eller uppdragsgivare bekostat de varor eller tjänster som ger rätt till rabatten eller att förmånen av annat skäl kan anses som ett utflöde av tjänsten.

När det gäller flygbranschen erbjuder de flesta flygbolagen en form av trohetsrabatt, s.k. frequent flyer-rabatt, som exempelvis innebär att resenärerna belönas med ett antal poäng varje gång de väljer att flyga med samma flygbolag. Ett visst antal ihopsamlade poäng medför sedan att resenären kan få en flygresa, hotellrum, hyrbil eller annan förmån gratis eller till rabatterat pris. En förmån av detta slag är således, om inget undantagsregel finns, skattepliktig om den grundar sig på tjänsteresor som arbetsgivaren har betalat och förmånen inte utnyttjats i tjänsten. Vidare anses den som utgett en skattepliktig förmån vara skyldig att lämna kontrolluppgift till skattemyndigheterna och skyldig att betala socialavgifter.

Den 1 januari 1992 undantogs frequent flyer-rabatter vid utrikes flygresor från skatteplikt genom en bestämmelse i 32 § 3 f mom. KL prop. 1995/96:152. Beskattning av förmån av utbildning och andra åtgärder vid personalavveckling, m.m. föreslog regeringen att undantaget skulle slopas fr.o.m. den 1 januari 1997. Riksdagen har beslutat i enlighet med förslaget (bet. 1995/96:SkU25, rskr. 1995/96:274, SFS 1996:651).

Bakgrunden till att skattefriheten infördes var bl.a. att möjligheten för svenska skattemyndigheter att beskatta de frequent flyer-rabatter som lämnas av utländska bolag ansågs i det närmaste obefintlig, om inte de skattskyldige själv redovisar förmånen. Flygbolaget som utgivare av rabatten ansågs skyldigt att lämna kontrolluppgift enligt 3 kap. 4 § lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter. Det innebär dock svårigheter för det kontrolluppgiftsskyldiga bolaget att veta om rabatte

faktiskt kommit att utnyttjas och, om den utnyttjats, vilken del av rabatten som grundar sig på av arbetsgivaren betalda resor. Prop. 1996/97:19

I propositionen anför regeringen flera omständigheter för att deträ arbetsgivaren som bör anses vara den som gett ut förmånen och därmed skall lämna kontrolluppgift. Regeringen anför bl.a. följande.

"Rätten till bonuspoäng torde kunna ses som en del av avtalet mellan arbetsgivaren och flygbolaget om transport av resenären. Att bonuspoängen är personliga skulle således inte spela någon roll. Även om flygbiljett är ju personlig och kan normalt inte utnyttjas av någon annan. Detta innebär att en anställd som vid en tjänsteresa registrerar bonuspoäng i så fall gör detta för sin arbetsgivares räkning. Den rätt till bonuspoäng som grundar sig på av arbetsgivaren betalda resor bör således inte anses tillhöra resenären utan arbetsgivaren. Med en sådan utgångspunkt är det naturligtvis arbetsgivaren och inte flygbolaget som skall lämna kontrolluppgift och betala sociala avgifter när en skattskyldig får utnyttja bonusen för privat bruk. Detta gäller oavsett vilket flygbolag som är rabattgivande."

Lagrådet anförde i sitt yttrande över förslagen i den lagrådsremiss som föregick prop. 1995/96:152 att detta resonemang inte är helt invändningsfritt. Mot bakgrund av att den nu gällande skattefriheten avser förmåner som transportföretag har gett ut, torde det inte kunna förväntas att kontrolluppgiftsskyldigheten enbart på grund av sådana förarbetsuttalanden kommer att tillämpas så att den skall ligga på arbetsgivaren. För att uppnå detta bör därför enligt Lagrådets mening i lagtext anges att ifrågakommande rabatter och andra förmåner skall anses utgivna av arbetsgivaren.

Regeringen uttade i propositionen att den delade Lagrådets uppfattning att en lagreglering behövs och att den hade för avsikt att senare återkomma med förslag till regler som klargör att det är arbetsgivaren och inte flygbolaget som skall lämna kontrolluppgift och betala sociala avgifter för förmånen.

Skatteutskottet uttalade att den omständigheten att systemet med trohetsrabatter inom flygbranschen ordnats på ett sätt som kan medföra administrativa problem för företagen inte bör föranleda en annan bedömning än att undantaget från skatteplikt bör slopas. Utskottet utgår från att de administrativa frågorna skulle komma att belysas i det förslag som regeringen avser att lägga fram rörande kontrolluppgifter och redovisning av arbetsgivaravgifter m.m. (bet. 1995/96:SkU25).

5.1.2 Gällande rätt

Inkomsttaxeringen

Till intäkt av tjänst hänförs avlöning, arvode och kostnadsersättning samt annan förmån i pengar, bostad eller annat som utgått för tjänsten (32 § mom. första stycket i kommunalskattelagen [1928:370], KL). Härav följer att om en skattskyldig får rabatt hos annan än arbetsgivaren och

rabattförmånen utgått för tjänsten är den skattepliktig, såvida det inte är fråga om sådan skattefri personalrabatt som regleras i 32 § 3 f mom. KL (jfr avsnitt 5.1.1). Prop. 1996/97:19

Ett exempel på en skattepliktig rabattförmån ges i rättsfallet RÅ 1987 ref. 81 (förhandsbesked). Förhållandena i rättsfallet var i huvudsak följande SIF hade träffat avtal med SJ om s.k. tågkonto för tjänsteresor. SIF erhöi härigenom 50 % rabatt på alla tågbiljetter. Biljetter kunde beställas både för tjänsteresor och privatresor. Sökandena i målet, som var anställda i SIF önskade få svar på om privatresor med utnyttjande av tågkontoavtalen kunde bli föremål för beskattning. Avtalet mellan SIF och SJ gällde för en treårsperiod och omfattade tjänsteresor inom landet med tåg som betalades av SIF. SIF betalade för avtalsperioden en "fast kostnad till SJ" om 1, miljoner kr. SIF tilldelades tågkonton utvisande vilka färdbiljetter m.m som levererades till fullt normalpris. SJ fakturerade levererade biljetter månadsvis och gjorde härvid avdrag med 50 % av fakturans slutsumma. Dåvarande Riksskatteverkets nämnd för rättsärenden ansåg att utnyttjandet av tågkontot för köp av biljetter till privatresor var skattepliktigt. Nämnden angav som skäl här för bl.a. att de anställdas möjlighet att utnyttja kontot för privat ändamål hade sin grund i anställningen hos SIF och arbetsgivarens avtalsförhållande med SJ. Regeringsrätten ändrade inte förhandsbeskedet.

Även om resenären med egna medel eller med ett privat kreditkort i det första skedebetalat en tjänsteresa och sedan i ett senare skede får ersättning för resan från arbetsgivaren torde rabatten eller bonusen, som belöper på vad arbetsgivaren har betalat, vara skattepliktig (jfr RÅ 1988 ref. 54).

Avdrag för preliminär skatt

Preliminär A-skatt skall betalas av skattskyldig med belopp vilket så när som möjligt kan antas motsvara den slutliga skatten. Den preliminära A-skatten betalas normalt genom skatteavdrag (3 § 1 mom. uppbördslagen (1953:272, UBL).

Preliminär A-skatt skall i princip betalas för sådan ersättning för arbete, vilken helt eller delvis lämnas i pengar. Åtnjuter den skattskyldige jämt kontant inkomst andra förmåner skall preliminär A-skatt beräknas efter inkomstförmånernas sammanlagda värde (8 § UBL). Preliminär A-skatt skall inte betalas för ersättning som tillsammans med annan ersättning för arbete från samma utbetalare understiger 10000 kr under inkomståret, om utbetalaren är en fysisk person eller ett dödsbo och vad som utbetalas inte utgör utgift i en av utbetalaren bedriven näringsverksamhet (3 § 2 mom UBL).

Vid utbetalning av kontant ersättning för arbete skall den som betalar ut ersättningen göra avdrag för betalning av mottagarens preliminära A-skatt. Har mottagaren F-skattsedel eller såväl A- som F-skattsedel och åberopar han skriftligen F-skattsedeln skall skatteavdrag inte göras. I sådant fall skall preliminär F-skatt betalas av den som tilldelats F-skattsedel. Om den sammanlagda ersättningen från utbetalaren för arbete under kalenderåret

kan antas understiga 1 000 kr föreligger inte skyldighet att göra Prop. 1996/97:19
skatteavdrag (39 § 1 mom. UBL).

Avdrag för preliminär skatt skall inte göras på grund av utgivna
rabattförmån såvida inte utbetalaren också betalar ut kontant ersättning.
Sådant fall skall också rabattförmånens värde ingå i underlaget för
beräkning av preliminär skatt.

Arbetsgivaravgifter

Underlaget för beräkning av arbetsgivaravgifter är summan av vad arbets-
givaren under året har utgett som lön i pengar eller annan ersättning för
utfört arbete eller eljest med anledning av tjänsten, dock inte pension, eller
andra skattepliktiga förmåner eller i fall som avses i 3 kap. 2 § andra stycket
lagen (1962:381) om allmän försäkring (AFL) annan ersättning för utfört
arbete.

Enligt 3 kap. 2 § AFL skall ersättning i pengar eller andra skattepliktiga
förmåner för utfört arbete i annan form än pension räknas som inkomst av
anställning, såvida ersättningen under ett år uppgår till minst 1 000 kr, även
om mottagaren inte är anställd hos den som utger ersättningen. I nu angivna
fall skall den som utför arbetet anses såsom arbetstagare och den som utger
ersättningen såsom arbetsgivare. I prop. 1995/96:209 föreslås att
bestämmelsen ändras så att vid beräkning av sjukpenninggrundande
inkomst inte skall ingå andra skattepliktiga förmåner än ersättning i pengar
och inte heller skattepliktiga kostnadsersättningar. I avgiftsunderlaget skall
dock även i fortsättningen naturaförmåner ingå.

I avgiftsunderlaget skall även ingå ersättning i sådana fall där den
utbetalas för utfört arbete utan att anställning eller uppdrag föreligger. Detta
innebär också att avgift skall tas ut även om arbetet inte utförts i direkt för-
värvssyfte. Den för vars räkning arbetet utförs behöver alltså inte nöd-
väntigtvis vara samma person som utger förmånen för att avgiftsskyldighet
skall uppkomma.

I den mån förmån av rabatt eller bonus således är att anse som ersättning
för arbete skall den som ger ut förmånen betala arbetsgivaravgifter även om
arbetet inte utförts för denne.

Egenavgifter

Om en förmån enligt lagen om allmän försäkring hänförs till inkomst av
annat förvärvsarbete skall förmånen ingå i underlaget för uttag av
egenavgifter. Med inkomst av annat förvärvsarbete avses bl.a. i detta fall
ersättning för arbete för någon annans räkning i pengar eller andra skatte-
pliktiga förmåner eller ersättning som utgör skattepliktig inkomst av tjänst
enligt kommunalskattelagen och som, utan att anställningsförhållanden
föreligger, utbetalas av fysisk person bosatt utomlands eller utländsk
juridisk person, allt i den mån inkomsten inte är hänförelse till inkomst av
anställning.

En skattepliktig rabatt eller bonus som t.ex. utges av en utländsk Prop. 1996/97:19
generalagent skall alltså ingå i underlaget för uttag av egenavgifter.

Pensionsgrundande inkomst utgörs av summan av inkomster av anställning och inkomster av annat förvärvsarbete i den mån summan överstiger det vid årets ingång gällande basbeloppet (11 kap. 5 § AFL).

Om ersättningen är att hänföra till inkomst av annat förvärvsarbete måste ersättningen i regel uppgå till minst 1 000 kr för att medräknas i den pensionsgrundande inkomsten. Denna beloppsgräns gäller dock inte om ersättningen utgör sådan skattepliktig inkomst av tjänst enligt kommunal skattelagen som, utan att anställningsförhållande förelegat, betalats ut av fysisk person bosatt utomlands eller utländsk juridisk person. Inte heller tas ersättning för arbete för någon annans räkning i pengar eller andra skattepliktiga förmåner med vid beräkningen om ersättningen från den, för vilken arbetet utförts, under året inte uppgått till minst 1 000 kr eller rä inkomst av näringsverksamhet (11 kap. 3 § AFL).

I den mån övriga förmåningar för att en skattepliktig förmån skall ingå i underlaget för pensionsgrundande inkomst är uppfyllda skall även värdet av rabatt eller bonus ingå i underlaget.

Kontrolluppgiftsskyldighet

Kontrolluppgift om lön och arvode, andra ersättningar eller förmåner som utgör skattepliktig intäkt skall lämnas av den som betalat ut beloppet eller gett ut förmånen.

Kontrolluppgift skall lämnas för den som av den uppgiftsskyldige har fått skattepliktigt belopp eller skattepliktig förmån. Uppgiftsskyldigheten föreligger även i fråga om ersättning eller förmån som mottagaren får för arbete och som för honom utgör intäkt av näringsverksamhet om inte mottagaren antingen har enbart en F-skattesedel eller både en F-skattesedel och en A-skattesedel och skriftligen åberopat en F-skattesedel samt för sådana ersättning från arbetsgivare som enligt 3 § 3 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt beskattas som intäkt av kapital.

Kontrolluppgift skall ta upp utgiven ersättning eller förmån samt avdragen preliminär skatt (3 kap. 4 § lagen [1990:325] om självdeklaration och kontrolluppgifter, LSK). Utgiven förmån skall tas upp oavsett om den utgått kontant eller på annat sätt eller utgjort ersättning för kostnader som mottagaren betalat.

Om mottagaren har betalat ersättning för en förmån skall förmånsvärdet sättas ned med ersättningens belopp. Avser förmånen endast en del av året skall uppgift lämnas om den tid för vilken förmånen utgått (3 kap. § LSK).

Värdet av förmåner som utgått i annat än pengar skall beräknas i enlighet med bestämmelserna i KL. Vid beräkning av värdet av bilförmån, kostförmån och bostadsförmån gäller dock särskilda regler. Om värdet har justerats enligt 5 § andra stycket lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare skall anges att justering har skett. De

sammanlagda värdet av förmånerna skall anges särskilt för sig (3 kap. § Prop. 1996/97:19 LSK).

I kontrolluppgiften skall det för varje belopp anges om arbetsgivare skall betala arbetsgivaravgifter. I kontrolluppgiften skall slutligen tas upp sådant avdrag som har gjorts för preliminär skatt (3 kap. 9 § LSK).

5.2 Överväganden och förslag

5.2.1 Skyldighet att betala socialavgifter och lämna kontrolluppgift

Regeringens förslag: Arbetsgivaravgifter avseende skattepliktig rabatt, bonus eller annan förmån, som ges ut på grund av kundtrohet eller liknande, skall betalas av den som slutligt har stått för de kostnader som ligger till grund för förmånen om denne är någon annan än den som är skattskyldig för förmånen.

Motsvarande skall gälla i fråga om skyldighet att lämna kontrolluppgift och göra avdrag för preliminär A-skatt.

Detta innebär att arbetsgivaren skall betala arbetsgivaravgifter, göra avdrag för preliminär A-skatt och lämna kontrolluppgift på sådan skattepliktiga förmåner som t.ex. trohetsrabatter inom flygbranschen eller hotellbranschen som grundar sig på kostnader som arbetsgivaren stått för.

Promemorieförslaget stämmer i huvudsak överens med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *Riksskatteverket*, *Föreningen Auktoriserade Revisorer FAR* och *Landsorganisationen LO* tillstyrker i princip förslaget. *Svenska Arbetsgivareföreningen*, *Sveriges Industriförbund* och *Företagens Uppgiftslämnar delegation* avstyrker förslaget och anser att frågan om skattefrihet för s.k. frequent flyer-rabatter bör omprövas. Även *Tjänstemännens Centralorganisation* avstyrker förslaget. *Länsrätten i Kristianstads län* är tveksam till förslaget dels på grund av kontrollsvårigheterna, dels med anledning av de gränsdragningsvårigheter som uppkommer. Länsrätten anser att en del av svårigheterna sannolikt skulle minska om uppgiftsskyldigheten begränsades till förmåner av ett större värde. *Arbetsgivarverket* anser att förslagen är genomförbara men anser att det finns anledning att noga överväga om det är lämpligt att förändra skattereglerna på föreslaget sätt. *Svenska Revisorsamfundet SRS* anser att det bör enbart ankomma på den skattskyldige att redovisa förmånen i deklarationen och att denne skall betala egenavgifter. *Statskontoret* anser att många frågor kvarstår olösta och det måste vara möjligt att kontrollera utnyttjade rabatter och kostnaderna och de administrativa svårigheterna måste stå i proportion till statens intäkter.

Skälen för regeringens förslag: När arbetsgivaren utger en rabatt förmån och den inte är att beteckna som en sådan personalrabatt somrä

skattefri skall naturligtvis arbetsgivaren betala de arbetsgivaravgifter som hänför sig till förmånen. En grundläggande förutsättning är dock att rabatten är att anse som ersättning för arbete eller eljest utgått för tjänsten.

Som tidigare redovisats i avsnitt 5.1.3 är i princip all ersättning för arbete avgiftsgrundande. Det spelar alltså inte någon roll om ersättningen eller förmånen utges av någon annan än den för vilken arbetet utförts. Som arbetsgivare räknas då den som har utgett förmånen eller ersättningen.

En grundläggande fråga när det gäller om ett rabattgivande företag som vänt sig till en anställd på ett annat företag skall betala arbetsgivaravgifter eller inte är om det måste krävas att det som utges är ersättning för arbete eller om det räcker med att ersättningen utgått med anledning av tjänsten.

Om arbetsgivaren på något sätt har förmedlat eller förhandlat sig till rabattförmåner för sina anställda bör rabatten vara att anse som ersättning för arbete. Arbetsgivarens medverkan till rabatten kan ta sig olika uttryck. Det kan vara fråga om rabatter som ges i efterhand till följd av kundtrohet, som t.ex. flygbranschens och hotellbranschens trohetsrabatter. När dessa rabatter bygger på vad arbetsgivaren har betalat är de således att anse som ersättning för arbete. Det kan också vara fråga om rabatter som ges i samband med den anställdes privata inköp. Som exempel kan nämnas att arbetsgivaren i samband med ett avtal om inköp av ett större antal persondatorer lyckas uppnå ett avtal som innebär att det säljande företaget lämnar 20 % rabatt på försäljningspriset men att också de anställda skall få samma rabatt om de köper datorer för privat bruk. Gemensamt för båda fallen är att arbetsgivaren på något sätt har medverkat till rabatten.

Om däremot ett utomstående företag utan någon kontakt med arbetsgivaren vänder sig till arbetstagarna med ett erbjudande om rabatt omedelbart hos företaget, kan rabatten knappast anses utgöra ersättning för arbete. I dessa fall torde det rabattgivande företaget inte behöva betala arbetsgivaravgifter även om rabatten skulle anses som skattepliktig inkomst vid mottagarens taxering.

Sammanfattningsvis torde gällande regler innebära att om en rabattförmån är att anse som ersättning för arbete utgivet av arbetsgivaren eller bonusen är att betrakta som arbetsgivare i avgiftshänseende.

Såsom regeringen anfört i prop. 1995/96:152 kan det i vissa fall ifrågasättas om inte arbetsgivaren snarast är att anse som utgivare av de skattepliktiga förmånen även om det är någon annan som är rabattgivande. Detta gäller främst i sådana fall där förmånen utfaller till följd av köptrohet eller liknande och det är arbetsgivaren som är den slutliga betalaren för köparen.

För att uppnå detta bör enligt vad Lagrådet uttalat i lagtext anges att ifrågasättas rabatter och andra förmåner skall anses utgivna av arbetsgivaren (jfr avsnitt 5.1.1). Regeringen delade Lagrådets uppfattning att en lagreglering behövs för att klargöra att det är arbetsgivaren och inte t.ex. flygbolaget som skall lämna kontrolluppgift och betala sociala avgifter för förmånen.

Frågan är dock var gränsen skall dras mellan sådana förmåner för vilka arbetsgivaren skall betala socialavgifter och lämna kontrolluppgift för de

sådana för vilka det rabattgivande eller förmånggivande företaget skall Prop. 1996/97:19 fullgöra dessa skyldigheter.

Det finns en skillnad mellan rabatter som arbetsgivaren medverkar till på ett eller annat sätt och sådana där arbetsgivaren inte medverkar och kanske inte ens känner till att de anställda får. För förmåner av det senare slaget kan det inte komma i fråga att övervältra ansvaret för socialavgifter och kontrolluppgift från det rabattgivande företaget till arbetsgivaren. Dessa förmåner kan helt lämnas åt sidan här.

Den grupp förmåner som är av intresse i förevarande sammanhang är sådana som arbetsgivaren har medverkat till. Man kan här urskilja två typer av medverkan från arbetsgivarens sida. Den ena kännetecknas av att förmånen utgår till följd av vad arbetsgivaren har köpt eller bekostat. Den andra gruppen av förmåner utgår visserligen till följd av privata inköp men arbetsgivaren har medverkat till att rabatt- eller bonusavtalet har kommit till stånd.

I den första typen av fall bör det rimligen vara så att arbetsgivaren ska kräva en redovisning av den anställda avseende förmåner som utgår till följd av arbetsgivarens kostnader.

Några remissinstanser har föreslagit att den skattskyldige själv i sin deklaration skall redovisa förmånen och betala egenavgifter för denna. Som redovisats i avsnitt 5.1.2 utgår sådana avgifter i dag i speciella situationer. Regeringen anser dock att i de situationer som det nu är fråga om bör socialavgifterna betalas i form av arbetsgivaravgifter. Det främsta skälet till detta är intresset av enhetliga och enkla regler. Ytterligare ett skäl är att så många uppgifter som möjligt bör vara förtryckta på den förenklade självdeklarationen. Det bör därför vara arbetsgivaren som skall betala arbetsgivaravgifter och lämna kontrolluppgift.

Det är dock mera tveksamt om arbetsgivaren i den andra typen av fall skall kunna kräva löpande redovisning för privata inköp som den anställda gör och som innebär att den anställda tillgodogör sig rabatter som arbetsgivaren medverkat till. Det är dessutom lättare för det rabattgivande företaget att i sådant fall hålla reda på omfattningen av förmånerna. Det finns därför fog för att det är rabattutgivaren som i sådana fall skall betala arbetsgivaravgifter. Gällande rätt torde också innebära detta varför det inte behövs någon ändring av reglerna i detta avseende.

De förslag som lämnas i det följande tar därför sikte enbart på den förstnämnda typen av fall, där rabatten eller bonusen utgår till följd av vad arbetsgivaren har köpt eller bekostat.

De invändningar mot en ordning där arbetsgivaren skall betala arbetsgivaravgifter och som framförts är bl.a. att det är orimligt att arbetsgivaren under straffansvar åläggs en kontrolluppgiftsskyldighet och ansvar för arbetsgivaravgifter för en förmån som arbetsgivaren inte utgett och som ligger utanför arbetsgivarens kontroll. Regeringen återkommer till denna fråga i avsnitt 5.2.2. Några remissinstanser menar att med hänsyn till de svårigheter som förslaget är förknippat med bör skattefriheten för frequent flyer-rabatter återinföras.

Inledningsvis bör klargöras att regeringen inte delar remissinstansernas uppfattning att skattefriheten för trohetsrabatter inom flygbranschen bör

återinföras. För det första är det inte bara fråga om rabatter och bonusform av frequent flyer-rabatter utan om alla slags förmåner som utges under motsvarande förhållanden. Det kan t.ex. vara fråga om förmån av en gratis hotellövernattning till följd av ett visst antal övernattningar inom en vis hotellkedja eller bonusförmåner till följd av inrikes flygresor. För dessa andra slags förmåner har något undantag från skatteplikt inte funnits i inkomsttaxeringen. I dessa fall skall således redan i dag arbetsgivaravgifter betalas och kontrollavgift lämnas. Det kan inte komma i fråga att införa en generell skattefrihet för förmåner som utgår från annan än arbetsgivaren. Det skulle innebära en avvikelse från de grundläggande principerna i skattelagstiftningen och kan också befaras ge icke önskvärd spridningseffekter.

En remissinstans har föreslagit att införandet av en beloppsgräns för förmånerna inom vilken arbetsgivaravgifter inte behöver betalas och kontrollavgift avges. Reglerna innehåller redan sådana beloppsgränser. Skyldighet att göra skatteavdrag föreligger inte om det kan antas att arbetsgivaren kommer att betala ut till arbetstagaren under inkomståret inte uppåt till minst 1 000 kr. Vad gäller arbetsgivaravgifter skall bl.a. bortses från ersättning till en och samme arbetstagare om den under året inte uppgått till 1 000 kr. Vad gäller skyldigheten att avge kontrollavgift finns också beloppsgränser. Bl.a. behöver inte kontrollavgift lämnas för ersättning och förmån med anledning av tillfälligt arbete i andra fall om det som mottagaren sammanlagt fått haft ett lägre värde än 100 kr. Regeringen anser att även de förmåner som förslaget nu avser skall inordnas i de ordinarie reglerna. Det innebär att någon särskild beloppsgräns inte bör gälla för dessa förmåner.

Som tidigare redovisats bör rabatt, bonus eller annan förmån som ges till följd av kostnader som arbetsgivaren har haft för tjänster egentligen tillkomma arbetsgivaren. Arbetsgivaren kan därför i förhållande till arbetstagaren reglera i vad mån kostnader för tjänsteresor och liknande får läggas till grund för rabatt- eller bonusberäkningar. Redan i dag har t.ex. flera arbetsgivare regler om att sådan bonus inte får användas för privata bruk. Genom att arbetsgivaren reglerar detta kan han också få uppgifter om t.ex. rabattens eller bonusens storlek och när den tillhandahålls en anställd.

SAS har i sitt remissvar redovisat att resenären löpande får redovisning som visar de sträckor som flugits och de bonuserbjudande som reserverats samt antal poäng som finns kvar. För att erhålla poäng måste dessutom medlemmen uppge sitt medlemsnummer antingen vid reservation av resan eller vid incheckningen. Resenären måste alltså vara aktiv för att resan skall bli poänggrundande.

Svårigheten med att kontrollera när en förmån åtnjuts – och därmed blir skattepliktig – är inte något specifikt för just denna typ av förmån. I prop. 1995/96:152 utalades att beskattningstidpunkten för frequent flyer-rabatter torde inträffa när resenären utnyttjar rabatten. Arbetsgivaren får göra en bedömning utifrån omständigheterna i varje enskilt fall.

Några av remissinstanserna har berört frågan om vem som skall värdera förmånen och svårigheterna att värdera förmånen.

Det åligger naturligtvis arbetsgivaren att värdera förmånen ~~me~~ regeringens förslag i avsnitt 5.2.2 innebär också att förmånstagaren ~~måst~~ ge sådana uppgifter om förmånen att arbetsgivaren kan göra en riktig värdering.

Det kan inte anses svårare att värdera en förmån som utges på sätt ~~so~~ nu är i fråga än att värdera naturaförmåner i allmänhet. Enligt huvudregeln i 42 § andra stycket KL skall förmåner värderas till marknadsvärdet. ~~Me~~ marknadsvärde avses det pris som betalas på orten, om det varit frågan ~~am~~ att för kontanta medel inköpa produkter, varor eller andra förmåner ~~so~~ ingår i lön eller annan inkomst. Om ett sådant pris inte direkt kan anges skall värdet tas upp till det belopp som med hänsyn till rådande ~~ad~~ förhållanden kan beräknas vid en betalning med kontanta medel (punkt av anvisningarna till 42 § KL). En bedömning av vad som rä ~~ad~~ marknadsvärdet får således göras i varje enskilt fall. Om vad arbetsgivaren finansierat är endast en del av de kostnader som ligger till grund ~~fo~~ förmånen får en proportionering göras. En proportionering får också göras om det är fråga om flera arbetsgivare som har haft de kostnader som ligger till grund för rabatten eller bonusen.

Naturligtvis innebär reglerna en ökad administration för arbetsgivaren ~~am~~ men det är en nödvändig följd av att förmånerna är skattepliktiga. Det ~~ä~~ dessutom möjligt för arbetsgivarna att undvika detta merarbete genom ~~at~~ antingen inte tillåta att tjänsteresor läggs till grund för bonuspoäng eller att se till att eventuella trohetsrabatter ~~eller~~ andra förmåner används i tjänsten.

Statskontoret menar att om arbetsgivaren skall kunna lämna ~~am~~ kontrolluppgift om utnyttjade rabatter bör de få underlag från flygbolagen. Samma svårigheter och nackdelar med att lägga arbetsgivaravgifts- ~~bc~~ kontrolluppgiftsskyldigheten på det rabattutgivande flygbolagen, som bl.a. har motiverat att arbetsgivaren i stället skall ~~åläggad~~ denna skyldighet, kan anföras mot en sådan uppgiftsskyldighet från flygbolagens sida ~~so~~ föreslås av Statskontoret. Regeringen anser därför att en sådan uppgiftsskyldighet inte är lämplig.

Svenska Revisorsamfundet SRS har i sitt remissyttrande föreslagit ~~at~~ avgiftsskyldighet i första hand av förenklingsskäl endast bör inträda ~~re~~ gång om året. I andra hand föreslår samfundet att förmånen skall redovisas i samband med den ~~ö~~neredovisning som infaller i månaden efter det att den anställda anmäler att han utnyttjat förmånen och avgiftsskyldigheten ~~re~~ inträder därför månaden därefter.

Regeringen anser att även i detta avseende bör förmånerna i möjligast ~~ast~~ mån inordnas idet nuvarande systemet utan särlösningar. De förmåner som förslaget avser skiljer sig emellertid från andra förmåner för ~~vilk~~ arbetsgivaren skall göra avdrag för preliminär skatt och ~~bet~~ arbetsgivaravgifter i så avgörande hänseenden att en undantagsreglering är motiverad. Preliminärskatteavdrag bör därför göras när arbetsgivaren fått ~~fåt~~ kännedom om att förmånen är åtnjuten och arbetsgivaravgifter ~~beta~~ månaden därefter.

På motsvarande sätt som nu föreslagits i frågan ~~om~~ vem som skall betala arbetsgivaravgifter skall särskild löneskatt betalas.

Förslaget föranleder ändring i 1 kap. 2 § lagen (1981:691) m Prop. 1996/97:19 socialavgifter, 8 § uppbördslagen (1953:272), 3 kap. 4 § lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter, 4 § lagen (1984:668) m uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare, 1 § lagen (1990:659) m särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster samt 3 kap. 2 a § och 11 kap. 2 § lagen (1962:381) om allmän försäkring.

5.2.2 Den skattskyldiges uppgiftsskyldighet

Regeringens förslag: Den som är skattskyldig för en skattepliktig rabatt, bonus eller annan förmån, som utges på grund av kundtrohet eller liknande för vilken kontrolluppgiftsskyldighet föreligger skall på annat sätt än muntligen till den kontrolluppgiftsskyldige lämna uppgift om förmånens art och omfattning och under vilken månad denna åtnjutits. Uppgiften skall lämnas senast månaden efter det att förmånen åtnjutits.

Promemoriaförslaget stämmer i huvudsak överens med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Svenska Revisorsamfundet SRS tillstyrker förslaget. Länsrätten i Kristianstads län ifrågasätter om det inte vore lämpligt med en beloppsgräns för vilka förmåner man skall lämna uppgift om. Svenska Arbetsgivareföreningen och Sveriges Industriförbund anser att det inte finns någon koppling mellan den i förslaget ålagda uppgiftsskyldigheten och arbetsgivarens straffansvar och ansvar för lämnande av oriktiga uppgifter och i kontrolluppgift och uppbördsdeklaration.

Skälen för regeringens förslag: Med hänsyn till den skyldighet som enligt vad som sägs i föregående avsnitt skall åläggas arbetsgivaren/uppdragsgivaren måste även den anställdes/uppdragstagarens skyldigheter gentemot arbetsgivaren/uppdragsgivaren klargöras.

I lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter (LSK) finns noggrant angivna vilka uppgifter som skall lämnas i självdeklarationen och i kontrolluppgiften. Men endast i ett fåtal fall finns det närmare angivet i vilken utsträckning den som kontrolluppgiften avser skall lämna uppgifter till den kontrolluppgiftsskyldige. Däremot finns det ansvarsbestämmelse som anger vad följden kan bli om man uppsåtligen lämnar oriktiga uppgifter om förhållande som har betydelse för skyldighetens fullgörande till arbetsgivare eller någon annan som är skyldig att avge kontrolluppgift angående honom Fr.o.m. den 1 juli 1996 återfinns ansvarsbestämmelserna i 7 och 8 §§ skattebrottslagen (1971:69).

Enligt 7 § första stycket 2 skattebrottslagen skall den som på annat sätt än muntligen uppsåtligen lämnar oriktig uppgift till någon som är skyldig att för honom innehålla skatt eller lämna kontrolluppgift eller motsvarande underrättelse dömas för skatteredovisningsbrott, om uppgiften rör förhållande som har betydelse för skyldighetens fullgörande eller för skyldigheten för honom eller annan att betala skatt. Detsamma gäller den som

uppsåtliga underlåter att lämna föreskriven uppgift. Straffet är böter eller fängelse i högst sex månader. Även om man begår sådan gärning av grov oaktsamhet kan man enligt 8 § skattebrottslagen dömas till ansvar för vårdslös skatteredovisning till böter eller fängelse i högst sex månader. Dessa bestämmelser kan således bli tillämpliga om den skattskyldige underlåter att underätta den kontrolluppgiftsskyldige om att han åtnjuter en skattepliktig rabatt, bonus eller annan förmån.

Det bör klart anges i lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter att mottagaren av den skattepliktiga förmånen har en uppgiftsskyldighet gentemot den kontrolluppgiftsskyldige. En sådan skyldighet bör avse uppgift om förmånens art, storlek och under vilken månad denna åtnjuts. I promemorian har föreslagits att uppgiften skall lämnas så snart som möjligt. Som några remissinstansers påpekade bör denna tidsangivelse vara mera exakt eftersom underlåtenhet är förenad med straffansvar. Regeringen anser därför att dessa uppgifter bör lämnas senast månaden efter det att förmånen åtnjuts.

Svenska Arbetsgivareföreningen och Sveriges Industriförbund anser sitt gemensamma remissvar det oacceptabelt att arbetsgivarna under straffansvar åläggs ansvar för arbetsgivaravgifter för en förmån som ligger utanför arbetsgivarens kontroll. De har också tagit upp frågan om arbetsgivarens ansvar när arbetstagaren inte meddelar sin arbetsgivare uttag av bonusresa och ifrågasätter om inte arbetsgivaren i en sådan situation enligt gällande rätt lämnat oriktig uppgift och således i efterhand kan påföras arbetsgivaravgifter och avgiftstillägg.

Arbetsgivarens redovisningsskyldighet i uppbördsdeklarationen inträder med regeringens förslag till lydelse av 4 § lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare först månaden efter det att arbetsgivaren fått kännedom om att förmånen åtnjuts. Något straffansvar för arbetsgivaren kan således inte komma i fråga förrän efter det att han har fått kännedom om förmånen och ändå underlåtit att redovisa den. Samma sak gäller frågan om oriktig uppgift i avgiftshänseende.

Förslaget om uppgiftsskyldighet föranleder införande av en ny bestämmelse, 3 kap. 4 a §, i lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter.

6 Övriga frågor

6.1 Självdeklaration avseende kreditinstitut, värdepappersbolag och försäkringsföretag

Regeringens förslag: Företag som omfattas av lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag eller lagen om årsredovisning i försäkringsföretag skall till sin självdeklaration foga årsredovisningen. I sådana fall skall uppgifter från bokföringen i form av ett s.k. räkenskapschema inte lämnas i självdeklarationen.

Riksskatteverkets förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Skälen för regeringens förslag: Enligt 2 kap. 19 § första stycket lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter (LSK), skall den som har inkomst av näringsverksamhet i sin självdeklaration lämna uppgifter från bokföringen avseende dels intäkter, kostnader, bokslutsdispositioner, skatter och skattemässiga avsättningar, dels tillgångar, skulder, obeskattade reserver och eget kapital.

Företag i allmänhet fullgör uppgiftsskyldigheten genom att som en del av självdeklarationen redovisa uppgifterna i ett s.k. räkenskapsschema. Av Riksskatteverkets föreskrifter, RSFS 1990:27, framgår närmare innehållet i och uppbyggnaden av räkenskapsschemat. Uppgifterna i räkenskapsschemat tas in i skatteförvaltningens ADB-system och används i kontrollsammanhang.

Kreditinstitut, värdepappersbolag och försäkringsföretag fullgör i princip uppgiftsskyldigheten på samma sätt som företag i allmänhet. Med hänsyn till de speciella kraven på redovisning i form av indelning och specifikationsgrad för denna kategori företag har det emellertid tagits fram särskilda räkenskapsscheman, ett för kreditinstitut och värdepappersbolag och ett för försäkringsföretag. Innehållet i och uppbyggnaden av respektive räkenskapsschema framgår av Riksskatteverkets föreskrifter RSFS 1991:36 och RSFS 1991:37. Innehållet i dessa företags räkenskapsscheman tas inte in i skatteförvaltningens ADB-system. Detta har huvudsakligen sin grund i att registrering och behandling av sådana uppgifter skulle kräva ett särskilt ADB-system och att antalet berörda företag har ansetts för litet för att motivera de kostnader detta skulle innebära.

I samband med införandet av en ny årsredovisningslag (1995:1554) har även nya speciella årsredovisningslagar för kreditinstitut, värdepappersbolag och försäkringsföretag införts, lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, ÅRKL, och lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, ÅRFL (prop. 1995/96:10, bet. 1995/96:LU4, rskr. 1995/96:91). De två sistnämnda lagarna, som trätt i kraft den 1 januari 1996, har sin grund i rådets direktiv 86/635/EEG om årsbokslut och sammanställd redovisning av banker och andra finansiella institut (det s.k. bankredovisningsdirektivet) och rådets direktiv 91/674/EEG om årsbokslut och sammanställd redovisning för försäkringsföretag (det s.k. försäkringsredovisningsdirektivet) och har inneburit omfattande förändringar jämfört med förutvarande lagstiftning.

Den nya redovisningslagstiftningen har bl.a. inneburit att uppställningsformerna för balansräkning och resultaträkning har förändrats. Detaljeringsgraden har utökats och vad gäller försäkringsföretag måste alternativa uppställningsformer av resultaträkningen användas beroende på om fråga är om skadeförsäkringsföretag eller livförsäkringsföretag. Uppställnings-

formerna är betingade av de särskilda redovisningskrav som ställs på denna typ av företag. Företagen måste följa uppställningsformerna. Innehållet i balans- och resultaträkningen påverkas också av de utökade kraven på information som ställs i de särskilda föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i kreditinstitut, värdepappersbolag och försäkringsföretag som Finansinspektionen utfärdar.

En utökad notapparat har införts i form av omfattande tilläggsupplysningar till balans- och resultaträkningen. Beträffande tillgångar, avsättningar och skulder i utländsk valuta skall anges efter vilka principer beloppen har omräknats till svenska kronor. Likaså skall, om en tillgång är föremål för av- eller nedskrivning uteslutande av skatteskal, upplysning om detta lämnas i not.

Vidare har marknadsvärdering (verkligt värde) införts för vissa typer av tillgångar (placeringstillgångar). Värderingen gäller inte i skattehänseende. Hur denna typ av tillgångar värderats skall anges i not till balansräkningen.

Utöver att redovisningen skall ske i enlighet med god redovisningssed har införts ett krav på att årsredovisningen skall ge en rättvisande bild av företagets resultat och ställning. Avvikelse från rättvisande bild skall anges i not.

Riksskatteverket har i sin hemställan anfört att nuvarande räkenskapsschema, som enbart baseras på sifferinformation, med hänsyn till den ändrade redovisningslagstiftningen inte ger tillräcklig information för beskattningsändamål. Anledningen är främst de alternativa uppställningsformerna av resultaträkningen i försäkringsföretag och kravet på tilläggsinformation i den utökade notapparaten. Dagens uppgiftslämnande fångar enligt verket inte upp denna för beskattningsändamål viktiga information. Riksskatteverket föreslår därför att räkenskapsschemat för kreditinstitut och värdepappersbolag och för försäkringsföretag ersätts med årsredovisningen upprättad enligt bestämmelserna i ÅRKL och ÅRFL.

Riksskatteverket har i samband med utarbetandet av sin framställan samrått med företrädare för Svenska Bankföreningen, Sveriges Försäkringsförbund och Finansbolagens Förening. Information har även lämnats till fristående kreditinstitut, värdepappersbolag och försäkringsföretag. Ingen av dessa företrädare har enligt Riksskatteverket sett någon nackdel eller några administrativa hinder med att ersätta räkenskapsschemat med årsredovisningen, tvärtom har man sett det som en fördel att inte behöva upprätta en särskild handling i form av ett räkenskapsschema enbart för beskattningsändamål. Även Företagarnas Uppgiftslämnardelegation FUD har under hand till verket förklarat sig vara positiv till de framlagda förslagen. Granskningen av deklARATIONER från kreditinstitut, värdepappersbolag och försäkringsföretag är, med hänsyn till dessa företags koncentration till storstäderna, förlagd till ett fåtal skattekontor. Redan i dag anses tillgång till årsredovisningen som nödvändig vid granskningen av dessa företag.

De lagar om årsredovisning i kreditinstitut, värdepappersbolag och försäkringsföretag som gäller sedan årsskiftet innebär att tillräcklig

information för beskattningsändamål inte längre kan fås genom räkenskapsscheman, som enbart baseras på sifferuppgifter. Regeringen delar därför Riksskatteverkets bedömning att dessa grupper av företag i stället för räkenskapsscheman skall foga årsredovisningen till sin självdeklaration. Förslaget innebär också ett förenklat uppgiftslämnande för de berörda företagen. Vi föreslår därför att en bestämmelse om detta tas in i 2 kap. 20 § LSK. De nya årsredovisningslagarna gäller fr.o.m. den 1 januari 1996. De nya bestämmelserna bör därför införas att gälla fr.o.m. 1997 års taxering.

6.2 Skatterättsligt hemvist för anställda vid Europeiska universitetsinstitutet m.fl.

Regeringens förslag: Anställd vid Europeiska universitetsinstitutet, som vid tidpunkten för tjänstetillträdet hade sitt skatterättsliga hemvist i Sverige och som endast på grund av sin verksamhet i institutets tjänst bosatt sig i annat land inom EU, skall ha kvar sitt skatterättsliga hemvist här. Detsamma gäller sådan persons make, såvida denne inte utövar egen yrkesverksamhet, samt barn som personen har vårdnaden om och underhåller.

Skälen för regeringens förslag: Enligt 2 § lagen (1994:1500) med anledning av Sveriges anslutning till Europeiska unionen, anslutningslagen, skall de fördrag och andra instrument som anges i lagen samt de rättsakter, avtal och andra beslut som före Sveriges anslutning till Europeiska unionen antagits av Europeiska gemenskaperna gälla här i landet med den verkan som följer av dessa fördrag och andra instrument.

Ett av de grundläggande fördrag som genom anslutningslagen blev gällande här i landet är fördraget den 8 april 1965 om upprättandet av ett gemensamt råd och en gemensam kommission för Europeiska gemenskaperna, det s.k. fusionsfördraget. Till fördraget har fogats ett särskilt protokoll om europeiska gemenskapernas immunitet och privilegier. I protokollet regleras bl.a. skattskyldigheten för intäkterna från gemenskaperna och frågan om skatterättsligt hemvist för t.ex. gemenskapernas tjänstemän och övriga anställda.

Enligt artikel 14 i protokollet skall gemenskapernas tjänstemän och övriga anställda som enbart på grund av sin tjänsteutövning i gemenskaperna bosätter sig i en annan medlemsstat än den i vilken de vid tiden för sitt tjänstetillträde vid gemenskaperna var skatterättsligt bosatta, – vad avser inkomst- och förmögenhetsbeskattning samt arvsskatt och tillämpning av dubbelbeskattningsavtal som ingåtts mellan gemenskapernas medlemsstater – i båda länderna behandlas som om de

fortfarande var bosatta på sin tidigare bostadsort, förutsatt att denna befinner sig inom en av gemenskapernas medlemsstater. Detta gäller även för äkta makar, förutsatt att de inte utövar någon egen yrkesverksamhet, och för barn som personer som avses i artikeln försörjer och har hand om.

Artikel 14 skall tillämpas även på bl.a. kommissionens ledamöter (artikel 20), domstolens domare och generaladvokater m.fl. (artikel 21), Europeiska Investeringsbankens ledamöter och personal m.fl. (artikel 22) och Europeiska centralbanken, medlemmar av dess beslutande organ och dess personal (artikel 23).

Regeringen har i propositionen Forskning och samhälle (prop. 1996/97:5) föreslagit att riksdagen godkänner en konvention om grundandet av ett europeiskt universitetsinstitut. Till konventionen har fogats ett protokoll som bl.a. behandlar frågor om immunitet och privilegier för institutet och dess personal. I artikel 12 i protokollet till konventionen regleras bl.a. frågan om skatterättsligt hemvist för rektorn, generalsekreteraren, medlemmarna av lärarkåren samt annan personal vid institutet. Enligt artikel 13 i protokollet skall styrelsen enhälligt besluta om vilka grupper bland personalen som bl.a. artikel 12 skall tillämpas på. De fördragsslutande staternas regeringar skall vidare enligt artikel 19 regelbundet underrättas om vilka personer artikel 12 är tillämplig på. Vid en anslutning till konventionen är Sverige bundet av dessa bestämmelser.

Konventionen om grundandet av ett europeiskt universitetsinstitut omfattas inte av anslutningslagens reglering. Konventionens bestämmelser om immunitet och privilegier blir i stället gällande här i landet genom den ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier som föreslås i forskningspropositionen.

Bestämmelser om när en person skall anses ha skatterättsligt hemvist här i landet vid taxeringen till statlig och kommunal inkomstskatt finns i kommunalskattelagen (1928:370) och lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt. När det gäller konventionens bestämmelser rörande skatterättsligt hemvist för institutets personal krävs en ändring i dessa lagar. Regleringen i konventionen överensstämmer med den som finns i artikel 14 i protokollet till fusionsfördraget.

För diplomater m.fl. som tjänstgör utomlands finns en liknande reglering i 69 § kommunalskattelagen och 17 § lagen om statlig inkomstskatt. Bestämmelser om skatterättsligt hemvist för anställda vid universitetsinstitutet tas därför lämpligen in i dessa paragrafer.

Bestämmelserna innebär att de personer som berörs av förslaget vid taxeringen till statlig och kommunal inkomstskatt kommer att ha kvar sitt skatterättsliga hemvist i Sverige, trots att de bosatt sig och tjänstgör utomlands. Detta har betydelse vad gäller beskattning av andra inkomster än tjänsteinkomster från institutet.

Regeringen avser att i ett senare sammanhang återkomma i de delar som gäller förmögenhetsskatt och arvsskatt.

I 69 § kommunalskattelagen och 17 § lagen om statlig inkomstskatt bör enligt regeringens mening även tas in en hänvisning till

fusionsfördragets bestämmelser om skatterättsligt hemvist för anställda vid EU:s institutioner och andra organ. Detta för att regleringen i kommunalskattelagen och lagen om statlig inkomstskatt skall stämma överens med fusionsfördragets bestämmelser. Prop. 1996/97:19

6.3 Den skatterättsliga behandlingen av ränta och avgift bostadsbidragssystemet

Regeringens förslag: Sådan ränta och avgift som kan utgå inom ramen för de regler som gäller fr.o.m. den 1 januari i fråga om bostadsbidrag enligt lagen (1993:737) om bostadsbidrag skall vara skattefri respektive ej avdragsgill vid taxering till statlig och kommunal inkomstskatt.

Skälen för regeringens förslag: Genom riksdagens beslut i anledning av regeringens proposition Nya regler för bostadsbidrag har införts ett system med preliminärt och slutligt bostadsbidrag liknande systemet med preliminär och slutlig skatt (prop. 1995/96:186, bet. 1995/96:BoU11, rskr. 1995/96:229). Det nya systemet, som gäller bidrag från och med den 1 januari 1997, inbegriper ränta och avgift liknande ö-skatteränta och kvarskatteavgift. Räntan och avgiften bör vara icke skattepliktig respektive icke avdragsgill.

Detta föranleder ändring i 19 och 20 §§ kommunalskattelagen (1928:370).

6.4 Resor med egen bil mellan bostaden och arbetsplatsen

Regeringens förslag: Avdrag för kostnader för resor med egen bil mellan bostaden och arbetsplatsen skall medges med 1 kr och 30 öre per kilometer. Beloppet skall anges i kommunalskattelagen.

Skälen för regeringens förslag: Avdrag för kostnader för resor med egen bil mellan bostaden och arbetsplatsen medges enligt en särskild lag (SFS 1993:1519) med 13 kr per mil vid 1995–1997 års taxeringar. Vid 1998 års taxering kommer, om några särskilda åtgärder vidtas, reglerna i andra stycket av punkt 4 av anvisningarna till 33 § kommunalskattelagen (1928:370, KL) att gälla. Avdragsbeloppet per kilometer enligt sistnämnda regel ska beräknas först nästa år. Genom en hänvisning till nämnda bestämmelse punkt 23 av anvisningarna till 23 § KL gäller avdragsbegränsningen också i näringsverksamhet. Det kan dock antas att beloppet kommer att bli lägre än 1 kr och 30 öre per kilometer. Med hänsyn härtill är det enligt

regeringens mening lämpligt att nu klargöra vilket belopp som skall gälla vid 1998 års taxering. Regeringen anser att avdrag även i fortsättningen bör medges med 1 kr och 30 öre per kilometer. Prop. 1996/97:19

I fråga om gällande regler för avdrag för kostnader för körning med egen bil i tjänsten eller i näringsverksamheten anges avdragsbeloppet storlek per körd kilometer direkt i kommunalskattelagen. Regeringen har också i avsnitt 4.2 föreslagit att avdrag för kostnader för resa med förmånsbil mellan bostad och arbetsplats under vissa förutsättningar skall medges med 50 öre för dieselolja och med 80 öre för för annat drivmedel. Förslaget innebär att beloppen anges i kommunalskattelagen. Mot bakgrund härav anser regeringen att även i fråga om avdrag för kostnader för resa med egen bil mellan bostaden och arbetsplatsen bör beloppet anges nämnda lag.

Förslaget föranleder ändring i punkt 4 av anvisningarna till 33 § K samt en särskild övergångsbestämmelse till ändringen i kommunal skattelagen.

6.5 Skatteavdrag på ersättningar till anställda vid EU:s institutioner eller organ

Regeringens förslag: Den som betalar ut ersättning för ökade levnadskostnader till anställd vid EU:s institutioner eller organ under längre tid än tre år skall vid beräkningen av skatteavdraget ta hänsyn till hela ersättningen, om inte skattemyndigheten efter särskild ansökan beslutat något annat.

Skälen för regeringens förslag: Den 1 juli 1996 trädde en ändring i kraft (prop. 1995/96:152, bet. 1995/96:SkU25, SFS 1996:651). Ändringen innebär att enskattskyldig som under en begränsad tid arbetar vid någon av Europeiskaunionens institutioner eller organ eller vid Europaskolorna men får den huvudsakliga delen av lönen från arbetet från annan arbetsgivare skall, underlängst tre år, anses ha sitt tjänsteställe hos den arbetsgivare som betalar den huvudsakliga delen av lönen, om den skattskyldige begär det. Om bostaden på arbetsorten i sådant fall är tillfällig och beror enbart på tjänsteutövningen, skall den inte anses som sådan bostad som avses i nämnda anvisningspunkt, under förutsättning att den skattskyldige har annan permanent bostad.

Är dessa förutsättningar uppfyllda medges således den skattskyldige avdrag med de belopp som anges i punkt 3 a av anvisningarna till 33 § KL. Av reglerna i 10 § uppbördslagen (1953:272) följer att ersättning för ökade levnadskostnader inte skall ingå i underlaget under de första två åren till den del de inte överstiger de i punkt 3 av anvisningarna till 33 § KL angivna belopp. För att ersättningen inte skall medräknas i underlaget för

beräkning av preliminär skatt under det tredje året måste arbetsgivare Prop. 1996/97:19 ansöka hos skattemyndigheten om att så inte skall ske. Är förutsättningarna i punkt 3 väl uppfyllda skall skattemyndigheten fatta sådant beslut. Det framstår som ett onödigt förfarande. För att undvika det ansökningsförfarande föreslås att ersättning i sådant fall inte skall ingå underlaget under de första tre åren. För eventuell tid därefter få arbetsgivaren på vanligt sätt ansöka hos skattemyndigheten om undantag. Förslaget föranleder ändring i 10 § uppbördslagen (1953:272).

7 Ekonomiska effekter

Ändringen av bilförmånsreglerna medför att värdenivån generellt set sänks. Skattebortfallet för offentlig sektor kan beräknas till knappt 1 04 miljoner kr. Detta belopp inkluderar även effekten av den individuell införda avdragsrätten för kostnader för resor till och från arbetet. Kostnadsberäkningen baseras på att antalet helårsförmånsbilar uppgår till 130 000, medan kostnaden i promemorian beräknades utifrån antalet skattskyldiga med förmånsbil för helt år eller för någon del av året. Beräkningen har inte hänsyn tagits till de beteendeförändringar som förslaget kan medföra. Belastningen på statsbudgeten för budgetåret 1997 beräknas till 275 miljoner kr och för budgetåren 1998 och 1999 till 35 miljoner kr.

Övriga förslag torde inte ha någon saldpåverkan för offentlig sektor.

8 Författningskommentarer

8.1 Förslaget till lag om ändring kommunalskattelagen (1928:370)

19 §

Ändringen innebär att det i bestämmelsens *första stycke* anges att ränta enligt 22 § tredje stycket lagen (1993:737) om bostadsbidrag inte rä skattepliktig. Ändring av 19 § föreslås också i prop. 1995/96:22 Beskattning av sjömän.

20 §

Uppräkningen i *andra stycket* av avgifter som inte får dras av utökas till att Prop. 1996/97:19 också avse avgift enligt 22 § tredje stycket lagen (1993:737) m bostadsbidrag.

69 §

Ändringen har kommenterats i avsnitt 6.2.

Anvisningar

till 23 §

punkt 32

Ändringen innebär att det införs ett nytt *andra stycke*. Där regleras rätten till avdrag för kostnader för drivmedel när delägare i handelsbolag som skal uttagsbeskattas för bilförmån har använt förmånsbilen i näringsverk samheten. En förutsättning för avdraget är dock att kostnaderna för drivmedlet inte har betalats av handelsbolaget. Detta är en följdändringva att värderingsreglerna för bilförmån föreslås ändras i punkt 2 va anvisningarna till 42 §.

Regeln har sin motsvarighet i den ändring som föreslås i punkt 3 cva anvisningarna till 33 §. Förutsättningarna för avdrag kommentera ytterligare under sistnämnda anvisningspunkt.

till 33 §

punkt 3 b

Ändringen innebär att det i *andra stycket* anges att om skattskyldig unde den tid han åtnjutit bilförmån företagit hemresorna med förmånsbilen ka avdrag medges men endast med de belopp som gäller för avdrag fö kostnader med förmånsbil för resor mellan bostad och arbetsplats enligt punkt 4 av anvisningarna till 33 §. Detsamma skall också gälla när sanob eller närstående till den som är skattskyldig för förmånsbilen använde bilen för sådana resor. Vem som avses med sambo eller närstående anges i kommentaren till punkt 4.

punkt 3 c

Ändringen i *första stycket* är av endast redaktionell art.

I ett nytt *andra stycke* föreslås att den som är skattskyldig för bilförmån och som har använt förmånsbilen för resor i tjänsten skall ha rätt till avdrag

för kostnader för drivmedel. Detta gäller endast under förutsättning att den Prop. 1996/97:19 skattskyldige har stått för samtliga kostnader för drivmedel under tjänsteresan.

I likhet med vad som gäller för avdrag för kostnad för egen bil i tjänsten anges avdragsbeloppets storlek i lagtexten. Är bilen diesellojdriven skall avdrag medges för drivmedelskostnaden med 50 öre per körd kilometer. Drivs bilen med bensin eller annat drivmedel skall avdrag medges för kostnaden med 80 öre per körd kilometer. Avdrag för kostnader för t.ex. biobaserade bränslen skall således vara detsamma som för bensin. Detta är lämpligt eftersom ett fordon t.ex. kan drivas på både biobaserade bränsle och bensin eller en blandning av dessa bränslen. Beloppen skall i princip motsvara en uppskattad kostnad för drivmedel vid körning med en genomsnittlig bil av senaste årsmodell.

punkt 4

I anvisningspunkten regleras avdragsrätten för kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen.

Ändringen i *andra stycket* innebär att den nuvarande schablonen ersätts med ett schablonmässigt bestämt belopp, 1 kr och 30 öre per körd kilometer.

I *sjätte styckets* nuvarande lydelse anges att den som är skattskyldig för förmån av fri eller delvis fri bil inte har rätt till avdrag för andra kostnader än kostnader för väg-, bro- eller färjeavgifter om han eller hon har företagit resorna med bil under den tid förmånen åtnjuts.

Ändringen innebär att en bilförmånshavare som använt förmånsbilen för resor mellan bostaden och arbetsplatsen eller för resor i samband med tillträddande eller frånträddande av anställning eller uppdrag har rätt till avdrag för sina kostnader under samma förutsättningar som gäller för resor med egen bil. Avdrag skall dock endast medges för kostnaderna för drivmedel beräknat till 50 öre per körd kilometer i fråga om dieselloja och till 80 öre per körd kilometer i fråga om annat drivmedel. Vad som avses med annat drivmedel har kommenterats i kommentaren till punkt 3 ovan anvisningarna. Avdragsbeloppet påverkas således inte av att värdet av drivmedelsförmån enligt punkt 2 av anvisningarna till 42 § värderas till marknadsvärdet multiplicerat med 1,2.

Motsvarande skall enligt det *nyasjunde stycket* gälla när närstående till förmånshavaren eller sambo till denne använder förmånsbilen för resor mellan bostaden och arbetsplatsen eller för resor i samband med tillträddande och frånträddande av anställning eller uppdrag.

Med sambo avses den som lever tillsammans med den som är skattskyldig för bilförmån i ett varaktigt förhållande.

Med närstående i denna punkt avses samma sak som i punkt 4 i trettonde stycket av anvisningarna till 32 §. Som närstående enligt ~~det~~ stycke räknas föräldrar, far- och morföräldrar, make, avkomling eller avkomlings make, syskon eller syskons make eller avkomling samt dödsbo

vari den skattskyldige eller någon av nämnda personer är delägare. Me Prop. 1996/97:19
avkomling likställs också styvbarn och fosterbarn.

till 42 §

punkt 2

I första stycket ändras värderingsregeln på så sätt att bilförmånens värde skall beräknas enligt schablon men denna del av förmånsvärdet skall inte omfatta förmån av fritt drivmedel. Till följd härav och de skäl som i övrigt anförts i avsnitt 4.2.3 ändras beräkningsgrunderna.

Värdet exklusive drivmedel föreslås således för kalenderår bestämmas till 0,3 basbelopp med tillägg av dels ett prisrelaterat belopp, dels ett ränterelaterat belopp. Med basbelopp avses det i 1 kap. 6 § andra stycke lagen (1962:381) om allmän försäkring angivna basbeloppet.

Det ränterelaterade beloppet skall beräknas på grundval av nybilspris för årsmodellen. Beloppet skall beräknas genom att 75 procent av statslåneräntan vid utgången av november månad andra året före taxeringsåret multipliceras med nybilspriset för årsmodellen. Hur statslåneräntan bestäms finns angivet i förordningen (1989:248) med instruktion för Riksgäldskontoret. Begreppet nybilspriset för årsmodellen infördes genom lagstiftning år 1993. Härmed avsågs det av Riksskatteverket fastställda s.k. "listpriset", vanligtvis priset då årsmodellen introduceras (jfr prop 1993/94:90, s. 106). Någon ändring av begreppets innebörd är inte avsedd.

Det prisrelaterade beloppet skall beräknas till en viss andel av nybilspriset för årsmodellen. Andelarnas storlek varierar med nybilsprisets storlek. Bilarna skall indelas i två prisklasser. För bilar med ett nybilspris för årsmodellen som uppgår till högst 7,5 basbelopp skall beloppet beräknas till 9 % av nybilspriset. För bilar med ett nybilspris för årsmodellen som överstiger 7,5 basbelopp skall beloppet beräknas till 9 % av 7,5 basbelopp med tillägg av ett belopp motsvarande 20 % av den del av nybilspriset som överstiger 7,5 basbelopp.

Följande exempel visar hur värdet skall räknas fram för en bil med nybilspris för årsmodellen om 200 000 kr och en antagen nivå på statslåneräntan om 8 %.

0,3 basbelopp	10 860
0,75x0,08x 200 000	12 000
0,09x200 000	18 000
summa=förmånsvärde	40 860

Den särskilda regeln i andra stycket om värdering av bilar skall inte längre vara huvudregel för äldre bilar. I stället skall värdet bestämmas på samma sätt för nya och yngre bilar. Denna möjlighet finns även för närvarande men först om den skattskyldige begär det. En sexårsregel skall dock fortfarande gälla men som en undre gräns för det nybilspris som skall användas vid värderingen.

I fjärde stycket föreslås att en av de nuvarande jämningsgrunderna punkt 4 av anvisningarna, omfattande tjänstekörning, nu blir en delva

värderingsreglerna i denna punkt. För den som har kört minst 3 000 mil tjänsten under ett kalenderår med förmånsbilen skall förmånsvärde reduceras men endast till 75 %. Varken arbetsgivaren eller den skattskyldige behöver således ansöka hos skattemyndigheten om jämkning i sådana situationer. Någon ytterligare nedsättning skall inte göras även om tjänstekörningen överstiger 4 000 mil. För att nedsättning skall kunna ske måste de 3 000 mil ha körts under samma kalenderår. Detta innebär att även om en förmånshavare har haft förmånsbil under del av år skall ändå tjänstekörningen uppgå till 3 000 mil. För en näringsidkare som har räkenskapsår som inte stämmer överens med kalenderår kan det innebära svårigheter att uppfylla kravet om 3 000 mils tjänstekörning under ett och samma kalenderår. Detta trots att denna sträcka kanske uppnått under en tolv månaders period. I sådana fall finns dock möjlighet att söka jämkning enligt punkt 4 av anvisningarna.

Om det i bilförmånen ingår förmån av fritt eller delvis fritt drivmedel skall således förmånsvärde påföras och värderas till marknadsvärde multiplicerat med 1,2, vilket framgår av ett nytt *sjunde stycke*. Marknadsvärdet skall dock antas motsvara värdet för den mängd drivmedel som kan antas ha förbrukats för bilens totala körsträcka under förmånstiden. Viss ledning kan härvid hämtas av de uppgifter om bilar bränsleförbrukning som tillverkare och generalagenter är skyldiga att deklarerat enligt Konsumentverkets föreskrifter (KOVFS) Riktlinjer för information om nya personbilers bränsleförbrukning.

Det är den skattskyldige som har bevisbördan för att värdet är något annat än marknadsvärdet motsvarande allt drivmedel som åtgått för körning med förmånsbilen. Som angetts i avsnitt 4.2.1 torde det krävas att det finns någon form av underlag som ger stöd för att tjänstekörningen har gjorts viss omfattning för att en skattskyldig skall kunna göra sannolikt att värdet är något annat.

punkt 4

Ändringen i *andra stycket* innebär att den särskilda jämningsgrunden omfattande tjänstekörning slopas. Hur en bilförmån skall värderas när den skattskyldige har omfattande tjänstekörning föreslås i stället regleras i punkt 2 fjärde stycket av anvisningarna. Jämkning av förmånsvärdet råder fortfarande möjlig i andra fall. För att taxibilar även fortsättningsvis skall kunna få värdet jämkat infördes i stället en ny jämningsgrund som tar sikte på bilar inom taxinäringen som körs minst 6 000 mil i tjänsten per år och där dispositionen, dvs. möjligheten att använda bilen, för privat bruk är begränsad i mer än ringa utsträckning. Så kan t.ex. vara fallet när taxibilen används i sådan omfattning i taxiverksamheten att det krävs extra personal, utöver en heltidsarbetande chaufför, för att ha den i trafik. Så kan t.ex. vara fallet med taxibil som körs av förmånshavaren på heltid måndag–fredag och på helgen av annan person. Värderingsregeln i punkt 2 fjärde stycke av anvisningarna kan tillämpas parallellt med jämningsregeln i förevarande anvisningspunkt. Som närmare kommenterats i avsnitt 4.2.

kvarstår jämkningsgrunden "eller andra sådana omständigheter". Hur stor jämkning av förmånsvärdet som bör göras får bedömas med hänsyn till omständigheterna.

I ett nytt *tredje stycke* föreslås att jämkning skall kunna ske även i andra särskilt angivna fall. Regeln har närmare kommenterats i avsnitt 4.2.7.

Jämkning bör således skened till en nivå som motsvarar förmånsvärdet för motsvarande bil utan den särskilda utrustning eller teknik som testas eller är under utprovning eller med beaktande av de särskilda inskränkningar som deltagandet i testet får antas medföra.

Övergångsbestämmelserna

punkt 1

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 1997, om inte annat följer av punkt 2-5, och tillämpas första gången vid 1998 års taxering.

punkt 2

De nya bestämmelserna i 69 § föreslås träda i kraft den dag regeringen bestämmer. Ikraftträdandet är beroende av när Sverige blir bunden av konventionen om grundandet av ett europeiskt universitetsinstitut.

punkt 3

De nya reglerna i punkterna 32 av anvisningarna till 23 § och 3 b, 3 c och 4 av anvisningarna till 33 § tillämpas endast i fråga om kostnader som belöper på körning efter utgången av år 1996. Det innebär alltså att själva körningen i näringsverksamheten eller i tjänsten måste ha skett efter utgången av år 1996 för att avdrag skall kunna medges. Detsamma gäller i fråga om hemresor och resor mellan bostaden och arbetsplatsen.

punkt 4

De nya bestämmelserna i punkt 4 av anvisningarna till 33 § föreslås träda i kraft den 1 januari 1997 och tillämpas vid 1998 års taxering med vissa undantag.

Enskilda näringsidkare kan i undantagsfall ha ett s.k. brute räkenskapsår, dvs. ett beskattningsår som inte sammanfaller med kalenderår. Detta innebär att de vid 1998 års taxering kan komma att beskattas för inkomster som hänförs till år 1996. För det fall avdragsbeloppet enligt andra stycket av punkt 4 av anvisningarna till 33 § skulle visa sig bli högre än 13 kr per mil kan det förslag vi lägger fram beträffande avdrag för kostnader för enskilda näringsidkares resor med bil mellan bostaden och arbetsplatsen ge upphov till en skärpt beskattning som träffar inkomster som hänförs till tiden före de nya reglernas ikraftträdande. För att dessa ändringar inte skall komma i strid med

regeringsformens bestämmelser om förbud mot retroaktiv skattelag Prop. 1996/97:19
stiftning bör de nämnda reglerna inte tillämpas för skattskyldiga ~~med~~
beskattningsår som börjar före lagens ikraftträdande.

Äldre bestämmelser om avdragsrätten för kostnader för resor mellan
bostad och arbetsplats vid körning med egen bil gäller endast
inkomstslaget näringsverksamhet.

punkt 5

Bestämmelsen har kommenterats i avsnitt 4.2.2.

8.2 Förslaget till lag om ändring i uppbördslagen (1953:272)

8 §

I *första stycket* görs ett tillägg som anger dels när en viss förmån skall
medräknas vid bestämmande av underlaget för preliminär skatt, dels ~~va~~
som skall anses som utbetalare av förmånen. Den typ av förmån som det är
fråga om är skattepliktig intäkt i form av rabatt, bonus eller annan förmån,
som ges ut på grund av kundtrohet eller liknande och där någon annan än
den skattskyldige har stått för de kostnader som ligger till grund för
förmånen. Vad som närmare avses härmed redovisas i kommentaren till
kap. 4 § lagen (1990:325) om självdeklaration och kontroll-uppgifter.

Som utbetalare skall anses den som har stått för de kostnader som ligger
till grund för förmånen. Först när denne har fått kännedom om att ~~de~~
skattskyldige har åtnjutit förmånen skall den medräknas i underlaget för
beräkning av preliminär skatt.

Ändringen i *andra stycket* innebär att nuvarande andra mening slopas
vilket är en följdändring till den nya lydelsen av punkt 2 andra stycket
anvisningarna till 42 § kommunalskattelagen (1928:370).

Femte stycket ändras så att den skattskyldige inte längre genom egen
begäran kan få jämkning av bilförmånsvärde vid beräkning av preliminär
skatt (se avsnitt 4.2.6).

Paragrafen föreslås ändrad också i prop. 1995/96:227 Beskattning av
sjömän.

10 §

Ändringen i *andra stycket* har kommenterats i avsnitt 6.5.

Till följd av att den som kör i tjänsten med förmånsbil under vissa
förutsättningar är berättigad till avdrag för kostnader för drivmedel görs ett
tillägg i *tredje stycket* som innebär att ersättning som skall täcka sådana
kostnader inte skall ingå i underlaget för beräkning av preliminär A-skatt.

I femte stycket h görs en justering av lagtexten så att lydelsen kommer att Prop. 1996/97:19 stämma överens med motsvarande lydelse i 19 § och punkterna 3 b och 4 av anvisningarna till 33 § kommunalskattelagen (1928:370).

8.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter

2 kap.

13 §

Vid utformningen av lagen (1996:655) om ändring i lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter har av förbiseende hänsyn inte tagits till den tidigare ändring i *punkt 3* som företogs genom lagen (1995:1629) om ändring i samma lag. Felet rättas härmed.

19 §

Ändringen i *första stycket* är en konsekvens av den nya bestämmelsen i 20 §.

20 §

I ett nytt *första stycke* har intagits ett undantag från skyldigheten enligt 19 § första stycket att vid redovisning av inkomst av näringsverksamhet upprätta ett så kallat räkenskapschema. Företag som omfattas av lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag eller lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag skall, i stället för att i självdeklarationen lämna sådana uppgifter som anges i första stycket, till sin självdeklaration foga sin årsredovisning uppställd enligt bestämmelserna i nämnda lagar. Årsredovisningen skall därvid bestå av balansräkning, resultaträkning, noter och förvaltningsberättelse. I detta sammanhang kan nämnas att det förhållandet att årsredovisningen skall fogas till självdeklarationen, innebär att det är fråga om uppgifter som lämnas till ledning för egen taxering. Oriktiga uppgifter i årsredovisningen omfattas därmed bl.a. av bestämmelserna i taxeringslagen (1990:324) om skattetillägg och av ansvarsbestämmelserna i skattebrottslagen (1971:69).

Det förhållandet att den i lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter fastställda tidpunkten för att lämna självdeklaration - den 31 mars taxeringsåret - i vissa fall kan inträda före det att årsredovisningen underskrivits torde inte orsaka några större problem i praktiken. De företag som berörs har ofta anstånd med att lämna deklarationen till långt in i maj,

då bolagsstämma i de flesta fall hunnit hållas och årsredovisningen ka Prop. 1996/97:19 undertecknas. Skulle så ej vara fallet bör anstånd med att lämna årsredovisningen kunna medges. Det är ju dessutom en förutsättning för att företaget över huvud taget skall kunna lämna en deklaration att man har ett underlag där bl.a. resultatet framgår.

3 kap.

4 §

Genom ett tillägg till *första stycket* klargörs att även om en person inte kan anses som utgivare av en förmån skall kontrolluppgift ändå lämnas i visst fall. Det föreslås att kontrolluppgift skall lämnas avseende skattepliktig intäkt av tjänst i form av rabatt, bonus eller annan förmån som utges på grund av kundtrohet eller liknande, av den som slutligt har stått för de kostnader som ligger till grund för förmånen om denne är annan än den som är skattskyldig för förmånen.

Med rabatt eller annan bonus avses alla former av rabatter, t.ex. både sådana som ges i samband med inköpet och sådana som ges i efterhand antingen i pengar eller på annat sätt.

Men ett ytterligare krav uppställs dock, nämligen att förmånen utges på grund av kundtrohet eller liknande. Som exempel härpå kan nämnas de nuvarande trohetsbonussystemen inom flyg- och hotellbranschen. Liknande system kan t.ex. vara olika former av introduktionserbjudanden där en viss extra bonusförmån ges om man blir kund hos ett visst företag.

Skyldighet att lämna kontrolluppgift avseende de aktuella förmånerna har den som slutligt har stått för de kostnader som ligger till grund för rabatten eller bonusen om denne är annan än den som är skattskyldig för förmånen. Med att någon slutligt har stått för kostnaderna avses i detta sammanhang t.ex. det fallet att en arbetsgivaren betalar en tjänsteresa eller ett hotellrum men det är resenären eller gästen som får någon form av rabatt eller bonus. I sådant fall är det arbetsgivaren som skall lämna kontrolluppgift. Detta gäller även om den anställde först betalar t.ex. med någon form av kreditkort och sedan begär ersättning av arbetsgivaren för kostnaderna utan att reducera för den rabatt som kan vara förenad med inköpet.

Men om någon i sin näringsverksamhet, t.ex. en entreprenör, får rabatt på sina inköp hos en underleverantör och denne ger rabatten till en av entreprenörens anställda, och entreprenören debiterar kunden kostnaden utan avdrag för rabatten skall entreprenören ha ansetts slutligt stått för kostnaderna.

Däremot är bestämmelsen inte tillämplig om en anställd får en viss rabatt, t.ex. 15 % vid privata inköp, och rabatten inte betalas av någon annan än rabattutgivaren. De kostnader som ligger till grund för förmånen är den anställdes egna privata inköp. I sådant fall kan rabatten dock vara skattepliktig intäkt av tjänst och, om förmånen är att anse som ersättning för arbete, skall utgivaren av rabatten eller bonusen, i enlighet med gällande regler, lämna kontrolluppgift.

Ändringen i *andra stycket* är en följdändring till de ändringar som Prop. 1996/97:19 görs i första stycket.

4 a §

Bestämmelsen är ny och reglerar uppgiftsskyldighet för den som är skattskyldig för rabatt, bonus eller annan förmån gentemot den som skall lämna kontrolluppgift avseende honom enligt vad som sägs i 4 § första stycket andra meningen.

Uppgift skall lämnas om förmånens art och omfattning och under vilken månad denna åtnjutits. En förmån i form av t.ex. en frequent flyer-rabatt torde ha åtnjutits när resenären har utnyttjat rabatten (se prop. 1995/96:152 s. 57). Uppgiften skall lämnas senast månaden efter det att förmånen åtnjutits.

5 §

I paragrafen anges att uppgiftsskyldighet i vissa fall föreligger först efter föreläggande av skattemyndigheten. Ändringen innebär att även ersättning för kostnader för drivmedel för resa med förmånsbil skall tillhöra denna grupp.

I prop. 1995/96:227 Beskattning av sjömän föreslås också vissa ändringar av denna paragraf.

7 §

I *första stycket* görs en ändring till följd av att värderingsreglerna i punkt 2 av anvisningarna till 42 § kommunalskattelagen (1928:370) föreslås ändrade.

I ett nytt *fjärde stycke* föreslås att vissa uppgifter avseende bilförmån och tjänstekörning med förmånsbil skall anges på kontrolluppgiften. De uppgifter som skall lämnas är till att börja med uppgift om förmånsbilens modellbeteckning och årsmodell. Dessa uppgifter skall lämnas med koder, som det bör ankomma på Riksskatteverket att sammanställa tillsammans med listan över nybilspriset för årsmodellen. Har bilförmån utgått skall uppgift vidare lämnas om hur mycket förmånsvärdet har satts ned på grund av att den skattskyldige har betalat ersättning för förmånen. Dessutom skall uppgift lämnas om för hur många kilometer ersättning för resa i tjänste med förmånsbil har utbetalats. Slutligen skall med kryssmarkering anges om förmån av fritt drivmedel har utgetts.

Ikraftträdandebestämmelse

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 1997 och tillämpas såvitt avser 2 kap. 12, 19 och 20 §§ första gången vid 1997 års taxering och i övrigt vid 1998 års taxering. Det kan noteras att tidpunkten för ändringen i kommunalskattelagens 32 § 3 f mom. som innebar att skattefriheten för frequent flyer-rabatter slopades tillämpas fr.o.m. 1998 års taxering.

Prop. 1996/97:19

8.4 Förslaget till lag om ändring i lagen (1981:691) om socialavgifter

1 kap.

2 §

Ändringen innebär att det i *andra stycket* anges vem som skall anses som arbetsgivare vad gäller skattepliktig intäkt av tjänst i form av rabatt, bonus eller annan förmån som utgetts på grund av kundtrohet eller liknande. Det är den som slutligt har stått för de kostnader som ligger till grund för rabatten eller bonusen som skall anses som arbetsgivare, om denne är någon annan än den som är skattskyldig för förmånen.

I övrigt stämmer ändringen överens med den föreslagna lydelsen av 3 kap. 4 § lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter, vilken närmare har kommenterats i avsnitt 8.3.

8.5 Förslaget till lag om ändring i lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare

4 §

I *första stycket* införs en bestämmelse som anger när sådan skattepliktig intäkt i form av rabatt, bonus eller annan förmån, som ges ut på grund av kundtrohet eller liknande som regleras i 1 kap. 2 § andra stycket tredje meningen lagen (1981:691) om socialavgifter skall anses utgiven. Den skall anses utgiven först den månad som arbetsgivaren har fått kännedom om att förmånen åtnjutits. Genom att den som är skattskyldig för förmånen skall vara skyldig att upplysa den som stått för de kostnader som ligger till grund för förmånen om förmånens art och omfattning och när den åtnjutits bör sådan kännedom i vart fall kunna fås på detta sätt (jfr kommentaren till 4 a § lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter). Uppgiften skall lämnas på annat sätt än muntligen.

5 §

Ändringarna i *första* och *andra styckena* är följdändringar av att värderingsreglerna för bilförmån i punkt 2 andra stycket av anvisningarna till 42 § har ändrats. Prop. 1996/97:19

Ändringen i första stycket innebär att om det i bilförmån ingår drivmedelsförmån skall denna förmån i avgiftshänseende värderas till marknadsvärdet. Någon uppräknning av marknadsvärdet skall således inte göras.

8.6 Förslaget till lag om ändring i lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster

1 §

Ändringen motsvarar den ändring som föreslås i 1 kap. 2 § lagen (1981:691) om socialavgifter. Ändring av paragrafen föreslås också i prop. 1996/97:21 Nedsättning av socialavgifter, m.m. Det bör observeras att enligt övergångsbestämmelserna till förslagen om ändring i lagen om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster i prop. 1995/96:209 Försäkringsskydd vid sjukdom, m.m. skall, i fråga om inkomster som uppbärs under år 1997, särskild löneskatt utgå med 22,42 %.

8.7 Förslaget till lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring

3 kap.

2 a §

I *andra stycket* görs ett tillägg till följd av den ändring som görs i 11 kap. 2 §. Tillägget innebär att sådan förmån som anges i 11 kap 2 § första stycket tredje meningen alltid är att betrakta som inkomst av anställning och kan således inte komma att betraktas som inkomst av annat förvärvsarbete.

11 kap.

2 §

I *första stycket* förs in en ny mening som innebär att sådana förmåner som utgår på grund av kundtrohet eller liknande alltid skall anses som inkomst av anställning om den som slutligt har stått för de kostnader som ligger till grund för förmånen är någon annan än den som är

skattskyldig för förmånen. Till följd härav och den hänvisning som görs i 3 kap. 2 a § denna lag skall socialavgifter betalas i form av arbetsgivaravgifter. En motsvarande avgränsning föreslås i 3 kap. 4 § lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter och kommenteras där närmare. Prop. 1996/97:19

8.8 Förslaget till lag om ändring i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt

17 §

Ändringen har kommenterats i avsnitt 6.2.

Sammanfattning av Beskattning av bilförmån - En ny modell (Ds 1996:34).

Prop. 1996/97:19
Bilaga 1

I promemorian redovisas och analyseras flera olika beskattningsmodeller vad avser värdering av bilförmån. Promemorian har utarbetats av företrädare för Finans-, Kommunikations-, Närings- och Miljödepartementen och syftar till att uppnå en mer korrekt beskattning och pröva möjligheterna att från miljö- och trafiksäkerhetssynpunkt få bättre regler för förmånsbeskattningen.

I promemorian förslås att en ny beskattningsmodell skall införas för värdering av bilförmån. Modellen innebär i princip att värdet bestäms efter en schablon exklusive drivmedel. Schablonen som skall motsvara samtliga kostnader utom drivmedlet bygger på en uppskattad genomsnittlig privat körsträcka om 1 600 mil. Huvudinriktningen är alltså att tjänstebilsinnehavaren själv betalar allt drivmedel och därmed får ett incitament att köra mindre.

Som huvudregel skall värdet av fri eller delvis fri bil bestämmas till 0,25 basbelopp med tillägg av ett ränterelaterat belopp och ett prisrelaterat belopp.

Det ränterelaterade beloppet skall bestämmas till 75 % av en jämförelseränta multiplicerat med nybilspriset. I förslaget har jämförelseräntan satts till summan av statslåneräntan vid utgången av november månad året före beskattningsåret och två procentenheter. Vilken jämförelseränta som skall väljas är beroende av möjligheten att utforma ett statsfinansiellt neutralt förslag.

För bilar med ett nybilspris för årsmodellen som uppgår till högst 7,5 basbelopp skall det prisrelaterade beloppet beräknas till 11 % av nybilspriset. För bilar med ett nybilspris för årsmodellen som är högre än 7,5 basbelopp skall det prisrelaterade beloppet beräknas till 11 % av 7,5 basbelopp med tillägg av ett belopp motsvarande 20 % av den del av nybilspriset som överstiger 7,5 basbelopp.

Är bilen sex år eller äldre skall värdet i normalfallet alltså beräknas enligt huvudregeln. Men understiger nybilspriset för årsmodellen 80 % av ett uppskattat nybilspris för beskattningsårets årsmodell av de vanligaste förekommande bilarna ägda av juridiska personer skall i stället som nybilspris anses sistnämnda belopp.

Om förmånshavaren inte bekostar samtliga kostnader för drivmedel skall till förmånsvärdet läggas ett särskilt värde avseende förmån av fritt drivmedel motsvarande marknadsvärdet. Värdet på tillägget får dock aldrig understiga kostnaderna för drivmedel för 4 000 mils körning. För den som får förmånsvärdet nedsatt på grund av omfattande tjänstekörning får dock värdet varken understiga eller överstiga ett belopp motsvarande kostnaderna för drivmedel för 4 000 mils körning.

Den som har en omfattande tjänstekörning med minst 3 000 mil om året skall få förmånsvärdet nedsatt till 75 %. Om den skattskyldige inte betalar bilens drivmedel skall förmånsvärdet sättas ned till 80 %.

För den som betalat allt drivmedel själv kan ersättning för tjänstekörningen eller i näringsverksamhet lämnas mot reseräkning. Avdrag bör således medges för kostnader för drivmedel vid körning i tjänsten eller i näringsverksamhet. Avdrag för kostnader för dieselolja föreslås medges med 50 öre per körd kilometer och avdrag för kostnader för bensin eller annat drivmedel med 80 öre per körd kilometer. Avdragsrätten förutsätter dock att man betalat allt drivmedel själv.

Den tidigare jämningsgrunden omfattande tjänstekörning föreslås slopad och ersätts med den ovan redovisade nedsättningsregeln. Jämkning nedåt skall dock fortfarande kunna medges om bilen används som arbetsredskap eller att andra sådana omständigheter föreligger. Däremot föreslås att jämkning av förmånsvärdet även skall kunna ske när bilen ingår i ett test eller liknande för att prova eller introducera ny eller förbättrande miljö- eller säkerhetsteknik eller liknande.

Jämkning av förmånsvärdet för beräkning av preliminär A-skatt föreslås inte kunna sökas av den skattskyldige. Men däremot skall arbetsgivaren fortfarande kunna få jämkning vid bestämmande av underlaget för beräkning av arbetsgivaravgifter. I sådant fall skall samma värde användas vid beräkning av preliminär skatt.

Förmånshavaren skall, på samma sätt som i dag, inte få avdrag för andra kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen än kostnader för väg-, bro- eller färjeavgifter om han eller hon företagit resorna med bil under den tid förmånen åtnjuts. Detta skall också gälla när annan än förmånshavaren använder förmånsbil för sådana resor.

Vidare föreslås en utvidgad uppgiftsskyldighet på kontrolluppgiften.

Reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 1997 och tillämpas första gången vid 1998 års taxering och vad avser preliminär skatt för år 1997.

Förteckning över de remissinstanser som yttrat sig
över betänkandet Beskattning av bilförmån - En ny
modell (Ds 1996:34)

Prop. 1996/97:19
Bilaga 2

Riksförsäkringsverket, Riksskatteverket, Hovrätten för Västra Sverige, Kammarrätten i Stockholm, Länsrätten i Kalmar län, Arbetsgivarverket, Statskontoret, Riksrevisionsverket, Vägverket, Naturvårdsverket, Konsumentverket, Väg- och transportforskningsinstitutet, Statens Institut för Kommunikationsanalys, Tjänstemännens Centralorganisation, Landsorganisationen i Sverige, Svenska Arbetsgivareföreningen, Sveriges Industriförbund, Företagarnas Riksorganisation, Svenska Kommunförbundet, Svenska Revisorsamfundet SRS, Föreningen Auktoriserade revisorer FAR, Säljarnas Riksförbund, Grossistförbundet Svensk Handel, Bilindustriföreningen, Svenska Taxiförbundet, Motorbranschens Riksförbund, Naturskyddsföreningen, Volvo Personvagnar AB, Saab Automobile AB, FUD Företagens Uppgiftslämnardelegation, Firma Bilekonomen & Problemlösaren och Tjänstebilsförlaget Ynnor AB.

Volvo Personvagnar AB och Saab Automobile AB har lämnat ett gemensamt yttrande.

Förutom yttrande från remissinstanserna enligt remisslista har yttrande inkommit från Neste Cellplast AB, Nils Brunsson, Tjänstemannaförbundet HTF, Föreningen Svenska Järnvägsfrämjandet, Motormännens Riksförbund, Sveriges Redovisningskonsulters förbund, Svenska Kommunalarbetarförbundet avdelning Stockholms län, Riksorganisationen Bilfront, Miljöförbundet Jordens vänner, Fältbiologerna, Finansbolagens förening, Bilmiljögruppen, Gröna Bilister, q 2000 och Thomas Erlandsson.

Sammanfattning av promemorian Skyldighet att betala socialavgifter och avge kontrolluppgift avseende skattepliktiga rabatter och andra förmåner

Prop. 1996/97:19
Bilaga 3

I prop. 1995/96:152 Beskattning av förmån av utbildning och andra åtgärder vid personalavveckling, m.m. föreslog regeringen att rabatter eller andra förmåner som transportföretag enligt internationellt vedertagen praxis ger ut för visad kundtrohet vid utrikes flygresor från och med 1998 års taxering inte längre skall vara undantagna från skatteplikt.

Bestämmelsen om skattefrihet tillkom genom lagstiftning år 1991. En av de invändningar som då framfördes mot skatteplikt var att flygbolagen skulle bli skyldiga att lämna kontrolluppgift om rabatten var skattepliktig. Det skulle dessutom, menade man, vålla svårigheter att kontrollera om rabatten faktiskt kom att utnyttjas och - om den utnyttjats - vilken del av rabatten som grundade sig på resor som arbetsgivaren betalt. En sådan skyldighet skulle dessutom vara negativ för SAS från konkurrenssynpunkt, eftersom det i praktiken skulle vara svårt att kontrollera utländska flygbolags lämnande av rabatter.

I samband med att skattefriheten föreslogs slopad uttalade regeringen att det kunde anföras flera omständigheter som talar för att det är arbetsgivaren som bör anses vara den som gett ut förmånen och därmed skall lämna kontrolluppgift och betala sociala avgifter. Lagrådet ansåg dock att det i lagtext borde anges att ifrågavarande rabatter och andra förmåner skall anses utgivna av arbetsgivaren. Regeringen delade Lagrådets uppfattning och uppgav att man skulle återkomma med förslag till sådana klagörande regler. Riksdagen beslutade i enlighet med propositionen i denna del (bet. 1995/96:SkU25, rskr. 1995/96:274).

Till följd av beslutet om skatteplikt för frequent flyer-rabatter och uttalandena i propositionen föreslås nu att det i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter anges att kontrolluppgift avseende skattepliktig intäkt av tjänst i form av rabatt eller annan bonus, som utges på grund av kundtrohet eller liknande, skall lämnas av den som slutligt har stått för de kostnader som ligger till grund för rabatten eller bonusen, om denne är någon annan än den kontrolluppgifter avser.

Ändringar föreslås också i 1 kap. 2 § och 3 kap. 4 § lagen (1981:691) om socialavgifter, så att det klart framgår vem som är skyldig att betala arbetsgivaravgifter resp. vem som skall anses vara utbetalare av den skattepliktiga förmånen.

Vidare föreslås ändringar i lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter som innebär att den som är skattskyldig för förmånerna skall lämna uppgift till den kontrolluppgiftsskyldige om rabattens eller bonusens storlek och under vilken månad den åtnjuts.

Reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 1997 och tillämpas såvitt avser kontrolluppgiftsskyldigheten fr.o.m. 1998 års taxering.

Förteckning över de remissinstanser som yttrat sig över promemorian Skyldighet att betala socialavgifter och avge kontrolluppgift avseende skattepliktiga rabatter och andra förmåner

Prop. 1996/97:19
Bilaga 4

Riksskatteverket, Riksrevisionsverket, Riksförsäkringsverket, Kammarrätten i Göteborg, Länsrätten i Kristianstads län, Arbetsgivarverket, Statskontoret, Landsorganisationen i Sverige LO, Tjänstemännens Centralorganisation TCO, Sveriges Akademikers Centralorganisation SACO, Svenska Arbetsgivareföreningen, Företagarnas Riksorganisation, Sveriges Industriförbund, Föreningen Auktoriserade Revisorer FAR, Svenska Revisorsamfundet SRS, FUD Företagens Uppgiftslämnardelegation, Scandinavian Airlines System SAS.

Lagrådsremissens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)

Härigenom föreskrivs att punkt 32 av anvisningarna till 23 §, punkterna 3 b, 3 c och 4 av anvisningarna till 33 § samt punkterna 2 och 4 av anvisningarna till 42 § kommunalskattelagen (1928:370) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Anvisningar till 23 §

32.¹ Den som använt egen bil i näringsverksamhet har rätt till avdrag med 13 kronor för varje körd mil. Det sagda gäller inte om bilen utgjort tillgång i näringsverksamheten.

En sådan delägare i handelsbolag som skall uttagsbeskattas för bilförmån och som har använt förmånsbilen för resor i näringsverksamheten har rätt till avdrag för kostnaden för dieselolja med 50 öre per körd kilometer eller för kostnaden för annat drivmedel med 80 öre per körd kilometer. Detta gäller inte om handelsbolaget har betalat kostnaden för drivmedel.

till 33 §

3 b.² Den som på grund av sitt arbete vistas på annan ort än sin eller sin familjs hemort, äger rätt till skäligt avdrag för kostnad för en hemresa varje vecka om avståndet mellan hemorten och arbetsorten är längre än 50 kilometer. Avdraget gäller endast kostnad för resa inom eller mellan Europeiska unionens medlemsländer eller EES-länderna.

Avdraget skall i regel beräknas efter kostnad för billigaste färdväg. Avdrag medges dock för kostnad som inte är oskälig för tåg- eller flygresor. Om godtagbara allmänna kommunikationer saknas får avdrag medges för kostnader för

Avdraget skall i regel beräknas efter kostnad för billigaste färdväg. Avdrag medges dock för kostnad som inte är oskälig för tåg- eller flygresor. Om godtagbara allmänna kommunikationer saknas får avdrag medges för kostnader för resa med egen bil *eller med den*

resa med egen bil enligt den schablon som anges i punkt 4. *skattskyldiges förmånsbil enligt de schabloner som anges i punkt 4. Detsamma gäller den som, utan att vara skattskyldig för bilförmån, företagit resa med förmånsbil för vilken sambo eller sådan närstående som avses i punkt 13 trettonde stycket av anvisningarna till 32 § är skattskyldig.*

3 c.³ Den som använt egen bil för resor i tjänsten har rätt till avdrag för kostnaden med ett belopp om 1 krona och 30 öre för varje körd kilometer.

Om en skattskyldig som skall beskattas för bilförmån använt förmånsbilen vid tjänsteresa och betalat samliga de kostnader för drivmedlet som är förenade med tjänsteresan, har han rätt till avdrag för kostnaden för dieselolja med 50 öre per körd kilometer eller för kostnaden för annat drivmedel med 80 öre per körd kilometer.

4.⁴ Även för det fall, att skattskyldig enligt punkt 3 här ovan icke är berättigad till avdrag för ökade levnadskostnader, äger han dock rätt avdraga skälig kostnad för resor till och från arbetsplatsen, där denna varit belägen på sådant avstånd från hans bostad, att han behövt anlita och även anlitat särskilt fortskaffningsmedel.

Om avståndet mellan den skattskyldiges bostad och arbetsplats uppgår till minst fem kilometer och det klart framgår att användandet av egen bil för resa till och från arbetsplatsen regelmässigt medför en tidsvinst på minst två timmar i jämförelse med allmänt kommunikationsmedel medges avdrag för kostnader för resa med egen bil. Sådant avdrag medges också om den skattskyldige använder bilen i tjänsten under minst 60 dagar för år räknat för de dagar som bilen används i tjänsten. Om bilen används i tjänsten under minst 160 dagar för år räknat medges avdrag under alla de dagar som bilen används för resor mellan bostad och arbetsplats. Användningen i tjänsten beaktas dock endast om den uppgår till minst 300 mil för år räknat. Avdraget skall bestämmas enligt schablon på grundval av genomsnittliga kostnader för mindre bil och med hänsyn till de kostnader, som är direkt beroende av körd vägsträcka (milbundna kostnader). Regeringen eller myndighet som regeringen

bestämmer fastställer för varje taxeringsår föreskrifter för beräkningen av avdrag i dessa fall.

För skattskyldig som på grund av ålder, sjukdom eller handikapp är nödsakad att använda bil tillämpas inte bestämmelserna i andra stycket. Detsamma gäller skattskyldig som är tvungen att använda större bil på grund av skrymmande last.

Skattskyldig som haft kostnader för resa inom eller mellan Europeiska unionens medlemsländer eller EES-länderna i samband med tillträdande eller frånträdande av anställning eller uppdrag har rätt till skäligt avdrag för kostnaderna. Härvid gäller vad som sägs i punkt 3 b andra stycket.

Har den skattskyldige vid resorna haft kostnader för väg-, bro- eller färjeavgift medges avdrag för den faktiska kostnaden.

Den som är skattskyldig för förmån av fri eller delvis fri bil medges dock inte avdrag för andra kostnader än sådana som avses i femte stycket för resor som avses i första stycket, om han har företagit resorna med bil under den tid förmånen åtnjuts.

Om den som är skattskyldig för bilförmån har företagit resor som avses i första eller fjärde stycket med förmånsbilen medges avdrag under de förutsättningar som anges i denna punkt. Avdrag medges för kostnaden för dieselolja med 50 öre per körd kilometer och för kostnaden för annat drivmedel med 80 öre per körd kilometer.

Detsamma gäller den som, utan att vara skattskyldig för bilförmån, företagit resorna med förmånsbil för vilken sambo eller sådan närstående som avses i punkt 13 trettonde stycket av anvisningarna till 32 § är skattskyldig.

till 42 §

2.⁵ Värdet av bilförmån skall för helt år bestämmas till 0,7 basbelopp med tillägg av 20 procent av nybilspriset för årsmodellen. Värdet får dock inte överstiga 40 procent eller understiga 32 procent av nybilspriset för årsmodellen.

2. Värdet av bilförmån exklusive drivmedel skall för helt år bestämmas till 0,3 basbelopp med tillägg av ett ränterelaterat belopp och ett prisrelaterat belopp. Det ränterelaterade beloppet skall beräknas till 75 procent av statslåneräntan vid utgången av november månad andra året före taxeringsåret multiplicerat med nybilspriset för årsmodellen. Det prisrelaterade beloppet skall för en bil med ett nybilspris för årsmodellen som

uppgår till högst 7,5 basbelopp beräknas till 9 procent av nybilspriset. Överstiger nybilspriset 7,5 basbelopp skall det prisrelaterade beloppet bestämmas till 9 procent av 7,5 basbelopp med tillägg av ett belopp motsvarande 20 procent av den del av nybilspriset som överstiger 7,5 basbelopp.

Är förmånsbilens årsmodell sex år eller äldre skall förmånsvärdet också beräknas enligt första stycket, varvid dock som nybilspris anses ett belopp som utgör 70 procent av ett uppskattat nybilspris för beskattningsårets årsmodell av de vanligast förekommande bilarna ägda av juridiska personer. Om den skattskyldige begär det skall förmånsvärdet alltså beräknas på grundval av nybilspriset för årsmodellen. Då gäller emellertid inte begränsningen i första stycket sista meningen om att förmånsvärdet inte får överstiga 40 procent av nybilspriset.

Är förmånsbilens årsmodell sex år eller äldre skall förmånsvärdet likväl beräknas enligt första stycket. Som nybilspris anses dock ett belopp som utgör 80 procent av ett uppskattat nybilspris för beskattningsårets årsmodell av de vanligast förekommande bilarna ägda av juridiska personer om inte det verkliga nybilspriset är högre.

Vid beräkningen av förmånsvärdet enligt första och andra styckena skall till det angivna nybilspriset i förekommande fall läggas anskaffningskostnaden för extrautrustning.

Om den skattskyldige bekostar allt drivmedel för det privata nyttjandet av förmånsbilen skall förmånsvärdet nedsättas med en femtedel.

För den som kör minst 30 000 kilometer i tjänsten per år med förmånsbilen skall förmånsvärdet bestämmas till 75 procent av det värde som skulle följa av reglerna i första–tredje styckena.

Om den skattskyldige åtnjuter förmånen endast under en del av året skall förmånsvärdet beräknat enligt första–fjärde styckena sättas ned med en tolfedel för varje hel kalendermånad som han inte har åtnjtit förmånen.

Om bilförmån åtnjuts endast i ringa omfattning skall förmånen inte tas upp till beskattning.

Om den skattskyldige åtnjuter förmån av fritt eller delvis fritt drivmedel för förmånsbilen skall förmånen värderas till marknadsvärdet. Marknadsvärdet skall antas motsvara värdet av drivmedel för den körsträcka som bilen totalt körts under den tid den skattskyldige varit skattskyldig för förmånsbil, om den skattskyldige inte gör sannolikt att förmånsvärdet är något annat.

4.⁶ Om den skattskyldige utger ersättning för en förmån skall förmånsvärdet, beräknat enligt punkterna 2 och 3, sättas ned med ersättningens belopp.

Värdet av bilförmån och förmån av fri kost, beräknat enligt punkterna 2 och 3, får jämkas uppåt eller nedåt, om det finns synnerliga skäl. Som synnerliga skäl för jämkning nedåt av värdet av bilförmån anses att bilen används som arbetsredskap eller att tjänstekörningen är omfattande eller att andra sådana omständigheter föreligger.

Värdet av bilförmån och förmån av fri kost, beräknat enligt punkt 2 första–femte styckena eller punkt 3, får jämkas uppåt eller nedåt, om det finns synnerliga skäl. Som synnerliga skäl för jämkning nedåt av värdet av bilförmån anses att bilen används som arbetsredskap eller att bilen används i taxinäring och körs minst 6 000 mil i tjänsten om året och att dispositionen för privat körning i mer än ringa utsträckning är begränsad eller att andra sådana omständigheter föreligger.

Jämkning nedåt av bilförmånsvärdet får också ske när bilen ingår i en större grupp av bilar som deltar i ett test eller liknande för utprovning av ny eller förbättrande miljö- eller säkerhetsteknik eller dylikt och bilen i det utförandet

inte finns att köpa på den allmänna marknaden inom Europeiska unionens länder eller EES-länderna.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997 och tillämpas första gången vid 1998 års taxering.

2. De nya bestämmelserna i punkt 32 av anvisningarna till 23 § samt i punkterna 3 b, 3 c och 4 av anvisningarna till 33 § tillämpas endast i fråga om kostnader som belöper på körning efter utgången av år 1996.

¹ Senaste lydelse 1993:116.

² Senaste lydelse 1996:651.

³ Senaste lydelse 1992:1596.

⁴ Senaste lydelse 1996:651.

⁵ Senaste lydelse 1993:1515.

Prop. 1996/97:19
Bilaga 5

⁶Senaste lydelse 1993:1515.

2 Förslag till lag om ändring i uppbördslagen (1953:272)

Härigenom föreskrivs att 8 och 10 §§ uppbördslagen (1953:272)¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Åtnjuter skattskyldig jämte kontant inkomst andra förmåner skall preliminär A-skatt beräknas efter inkomstförmånernas sammanlagda värde. Har den skattskyldige utgett ersättning för en förmån skall förmånsvärdet sättas ned med ersättningens belopp.

Värdet av bilförmån skall beräknas enligt punkt 2 av anvisningarna till 42 § kommunalskattelagen (1928:370). *Andra stycket andra meningen av nämnda anvisningspunkt skall dock tillämpas endast i fall som avses i sjätte stycket nedan.* Värdet av reseförmåner som avses i punkt 6 av anvisningarna till 42 § kommunalskattelagen skall beräknas till det värde som följer av tredje–femte styckena samma anvisningspunkt. Värdet av förmån av räntefritt lån eller lån där räntan

Föreslagen lydelse

8 §²

Åtnjuter skattskyldig jämte kontant inkomst andra förmåner skall preliminär A-skatt beräknas efter inkomstförmånernas sammanlagda värde. *I fråga om skattepliktig intäkt i form av rabatt, bonus eller annan förmån, som utges på grund av kundtrohet eller liknande, skall den som slutligt har stått för de kostnader som ligger till grund för förmånen anses som utbetalare. Sådan skattepliktig intäkt som avses i andra meningen skall medräknas först när utbetalaren har fått kännedom om att den skattskyldige åtnjuter sådan intäkt.* Har den skattskyldige utgett ersättning för en förmån skall förmånsvärdet sättas ned med ersättningens belopp.

Värdet av bilförmån skall beräknas enligt punkt 2 av anvisningarna till 42 § kommunalskattelagen (1928:370). Värdet av reseförmåner som avses i punkt 6 av anvisningarna till 42 § kommunalskattelagen skall beräknas till det värde som följer av tredje–femte styckena samma anvisningspunkt. Värdet av förmån av räntefritt lån eller lån där räntan understiger marknadsräntan skall beräknas enligt punkt 10 tredje–femte styckena av anvis-

understiger marknadsräntan skall beräknas enligt punkt 10 tredje–femte styckena av anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen.

Värdet av förmån av bostad som är belägen här i riket och som inte är semesterbostad skall beräknas enligt följande grunder. Riket delas in i områden som är väsentligen enhetliga i fråga om boendekostnader. Förmånsvärdet av en bostad inom varje område skall bestämmas till det genomsnittliga värdet beräknat per kvadratmeter bostadsyta för jämförbara bostäder inom området. Om bostaden är belägen utom tätort med närmaste omgivning skall dock värdet bestämmas till det lägsta av nämnda genomsnittsvärden reducerat med tio procent.

Värdet av annan förmån än som avses i andra och tredje styckena skall beräknas enligt 42 § andra och fjärde styckena kommunalskattelagen samt punkt 1 andra och tredje styckena och punkt 3 av anvisningarna till den paragrafen.

Föreligger fall som avses i punkt 4 andra stycket av anvisningarna till 42 § kommunalskattelagen får skattemyndigheten bestämma värdet av förmånen med hänsyn härtill.

Föreligger fall som avses i punkt 4 andra stycket av anvisningarna till 42 § kommunalskattelagen får skattemyndigheten i fråga om förmån av fri kost bestämma värdet av förmånen med hänsyn härtill.

Om skattemyndigheten bestämt värdet av förmånen enligt bestämmelserna i 5 § andra stycket lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare skall detta värde användas även vid beräkning av preliminär A-skatt.

10 §³

Preliminär A-skatt skall beräknas på ersättningar för ökade levnads-kostnader, som lämnas vid sådan tjänsteresa som avses i punkt 3 av anvisningarna till 33 § kommunalskattelagen (1928:370) och för vilken rätten till avdrag för kostnaderna vid mottagarens inkomsttaxering anges i nämnda punkt, endast till den del ersättningarna överstiger de schablonbelopp som anges i nämnda lagrum eller, såvitt gäller kostnad för logi, den faktiska utgiften.

På ersättning för ökade levnads-kostnader som lämnas vid sådan tjänsteresa för vilken rätten till avdrag för kostnaderna vid mottagarens inkomsttaxering anges i punkt 3 a av anvisningarna till 33 § kommunalskattelagen skall preliminär A-skatt beräknas endast till den del ersättningen överstiger de schablonbelopp som anges i nämnda lagrum. I den mån ersättning för ökade levnads-kostnader under tjänsteresa utgår för längre tid än två år på en och samma ort skall dock preliminär A-skatt

beräknas på hela ersättningen såvida inte skattemyndigheten på ansökan av den som betalar ut ersättningen beslutar att vad som sägs i första meningen i detta stycke skall gälla även för viss längre tid än två år.

I fråga om ersättning för resa med egen bil i tjänsten gäller att preliminär A-skatt beräknas på ersättningen endast till den del den överstiger det i punkt 3 c av anvisningarna till 33 § kommunalskattelagen angivna beloppet.

I fråga om ersättning för resa med egen bil i tjänsten gäller att preliminär A-skatt beräknas på ersättningen endast till den del den överstiger det i punkt 3 c första stycket av anvisningarna till 33 § kommunalskattelagen angivna beloppet. *I fråga om kostnadsersättning för drivmedel för resa med förmånsbil i tjänsten gäller att preliminär A-skatt beräknas på ersättningen endast till den del den överstiger de i punkt 3 c andra stycket av anvisningarna till 33 § kommunalskattelagen angivna beloppen.*

Beträffande annan skattepliktig ersättning för kostnader som är förenade med tjänsten beräknas preliminär A-skatt endast om det är uppenbart att ersättningen avser kostnader som inte är avdragsgilla vid mottagarens inkomsttaxering eller att den överstiger avdragsgillt belopp. I sådant fall beräknas skatten på hela ersättningen respektive den del av ersättningen som överstiger det avdragsgilla beloppet.

Preliminär A-skatt skall inte utgå för:

- a) familjebidrag till den som tjänstgör inom totalförsvaret;
- b) ränta eller utdelning som tillkommer en annan juridisk person än svenskt dödsbo eller en fysisk person som inte är bosatt i Sverige;
- c) ränta eller utdelning som enligt dubbelbeskattningsavtal är helt undantagen från beskattning i Sverige;
- d) ränta på förfogarkonto som avses i 3 kap. 57 § lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter, om räntan inte uppgår till 1 000 kronor;
- e) ränta på konto för klientmedel;
- f) ränta som ingår i belopp som redovisats enligt 3 kap. 22 § sista stycket lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter;
- g) ersättning till en och samma idrottsutövare från en sådan ideell förening som avses 7 § 5 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt och som har till huvudsakligt syfte att främja idrottslig verksamhet, om ersättningen från föreningen under året inte uppgått till ett halvt basbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring;
- h) förmån av fri resa inom Europeiska unionens medlemsländer eller EES-länderna i samband medlemsländer eller EES-länderna

med tillträdande eller frånträdande i samband med tillträdande eller
av anställning eller uppdrag eller frånträdande av anställning eller
ersättning för sådan resa; eller uppdrag eller ersättning för *kost-
nad för sådan resa; eller*

i) ränta eller utdelning för vilken kontrolluppgift skall lämnas enligt
sådan förbindelse som avses i 3 kap. 32 b § lagen om självdeklaration
och kontrolluppgifter.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997 och tillämpas första
gången i fråga om preliminär skatt för år 1997.

¹Lagen omtryckt 1991:97.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:771.

²Lydelse enligt prop. 1994/95:227 (senaste lydelse 1996:652).

³Senaste lydelse 1996:652.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter

dels att 2 kap. 13, 19 och 20 §§ samt 3 kap. 4, 5 och 7 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas en ny bestämmelse, 3 kap. 4 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

13 §¹

Särskild självdeklaration skall lämnas om

1. den skattskyldige är annan juridisk person än dödsbo,
2. den skattskyldige är skyldig att i självdeklaration lämna uppgift om inkomst av näringsverksamhet,
3. den skattskyldige är företagsledare eller delägare i fåmansföretag, fåmansägt handelsbolag, företag, som enligt 3 § 12 *mom. nionde* stycket lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt skall behandlas som fåmansföretag eller, om uppgifter skall lämnas enligt 24 §, i företag som upphört att vara sådant företag,
3. den skattskyldige är företagsledare eller delägare i fåmansföretag, fåmansägt handelsbolag, företag, som enligt 3 § 12 *a mom. tredje* stycket lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt skall behandlas som fåmansföretag eller, om uppgifter skall lämnas enligt 24 §, i företag som upphört att vara sådant företag,
4. den skattskyldige enligt 14 kap. 3 § mervärdesskattelagen (1994:200) är skyldig att redovisa utgående och ingående mervärdesskatt i sin självdeklaration,
5. den skattskyldige inte varit bosatt i Sverige under hela beskattningsåret, eller
6. den skattskyldige inte mottagit förtryckt blankett för förenklad självdeklaration senast den 15 april taxeringsåret.

19 §²

Den som har inkomst av näringsverksamhet skall, om inte annat framgår av 25 §, i sin självdeklaration för varje förvärvskälla från bokföringen

förvärvskälla från bokföringen lämna uppgifter om varje slag av lämna uppgifter om varje slag av

1. intäkter, kostnader, bokslutsdispositioner, skatter och skattemässiga avsättningar,

2. tillgångar, skulder, avsättningar, obeskattade reserver och eget kapital.

Uppgifter skall vidare lämnas om

1. arten och omfattningen av verksamheten,

2. hur värdesättningen på lager samt fordringar skett,

3. hur det bokföringsmässiga vinstresultatet justerats för att överensstämma med de för den skattemässiga inkomstberäkningen stadgade grunderna,

4. hur avdrag för värdeminskning beräknats,

5. vad den skattskyldige satt in i form av pengar i näringsverksamheten eller tagit ut ur näringsverksamheten i varor, pengar eller annat eller på annat sätt använt för att betala levnadskostnader eller för andra utgifter, som inte är hänförliga till omkostnader i verksamheten, samt om andra förmåner som den skattskyldige fått av verksamheten,

6. ändrade redovisningsprinciper samt

7. under året anskaffade och försålda anläggningstillgångar.

Juridisk person som omfattas av 2 § 6 a mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt skall lämna uppgift om beslut om utdelning eller annat förfogande över uppkommen vinst.

Fysisk person och dödsbo skall lämna uppgift om fördelningsunderlag enligt 2 § lagen (1993:1536) om räntefördelning vid beskattning vid utgången av närmast föregående beskattningsår samt motsvarande belopp vid beskattningsårets utgång.

Har makar tillsammans deltagit i näringsverksamhet behöver uppgifter som avses i första och andra styckena endast lämnas av en av makarna. Var och en av makarna skall dock lämna uppgifter om arten och omfattningen av sitt arbete i verksamheten samt de övriga uppgifter som behövs för tillämpningen av anvisningarna till 52 § kommunalskattelagen.

Om det finns särskilda skäl, får skattemyndigheten på ansökan av den deklARATIONSSKYLDIGE medge att de uppgifter som avses i första stycket 1 lämnas i sammansatta poster. Ett sådant medgivande får omfatta en tid av högst tre år åt gången. En ansökan skall ha kommit in till skattemyndigheten före ingången av taxeringsåret.

Uppgifter som avses i första och andra styckena skall lämnas på blankett enligt fastställt formulär eller, efter särskilt medgivande av Riksskatteverket eller myndighet som Riksskatteverket bestämmer, på annat lämpligt sätt.

Företag som omfattas av lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag eller lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag skall, i stället för att lämna sådana uppgifter som anges i 19 § första stycket, till sin självdeklaration foga sin årsredovisning.

Utländskt skadeförsäkringsföretag som drivit försäkringsrörelse i Sverige, skall i stället för vad som anges i 19 § i självdeklarationen lämna uppgift om premieinkomsten i Sverige.

Den som enligt 2 § 7 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt skall schablonbeskattas för intäkt av fastighet skall, såvitt gäller fastighetsinnehavet, i stället för vad som anges i 19 § i självdeklarationen lämna uppgift om de intäkter och omkostnader som anges i förstnämnda lagrum.

3 kap.

4 §⁴

Kontrolluppgifter om lön, arvode, andra ersättningar eller förmåner som utgör skattepliktig intäkt av tjänst skall lämnas av den som betalat ut beloppet eller gett ut förmånen.

Kontrolluppgifter om lön, arvode, andra ersättningar eller förmåner som utgör skattepliktig intäkt av tjänst skall lämnas av den som betalat ut beloppet eller gett ut förmånen. *Kontrolluppgift avseende skattepliktig intäkt av tjänst i form av rabatt, bonus eller annan förmån, som ges ut på grund av kundtrohet eller liknande, skall dock lämnas av den som slutligt har stått för de kostnader som ligger till grund för förmånen, om denne är någon annan än den som är skattskyldig för förmånen.*

Kontrolluppgifter skall lämnas för den som av den uppgiftsskyldige har fått skattepliktigt belopp eller skattepliktig förmån.

Kontrolluppgifter skall lämnas för den som har fått skattepliktigt belopp eller skattepliktig förmån som avses i första stycket.

Uppgiftsskyldighet enligt första och andra styckena föreligger även i fråga om ersättning eller förmån som mottagaren får för arbete och som för honom utgör intäkt av näringsverksamhet om inte mottagaren antingen har enbart en F-skattesedel eller både en F-skattesedel och en A-skattesedel och skriftligen åberopat F-skattesedeln samt för sådan ersättning från arbetsgivare som enligt 3 § 3 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt beskattas som inkomst av kapital.

Uppgiftsskyldighet föreligger inte i fråga om ersättning eller förmån som enligt 2 kap. 24 § skall redovisas i självdeklaration.

Kontrolluppgift skall ta upp utgiven ersättning eller förmån samt avdragen preliminär skatt. Av kontrolluppgiften skall framgå hur stor del av skatteavdraget som avser allmänna egenavgifter som den uppgiftsskyldige redovisat enligt bestämmelserna i 43 § 1 mom. uppbördslagen (1953:272). I 6-12 §§ lämnas närmare föreskrifter om vad som skall iaktas när kontrolluppgift lämnas.

4 a §

Om kontrolluppgiftsskyldighet föreligger enligt 4 § första stycket andra meningen, skall den som kontrolluppgiften avser till den kontrolluppgiftsskyldige lämna uppgift om förmånens art och omfattning och under vilken månad denna åtnjuts. Uppgifterna skall lämnas senast månaden efter det att förmånen åtnjuts.

5 §⁵

Uppgiftsskyldighet enligt 4 § föreligger först efter föreläggande av skattemyndigheten beträffande

1. ersättning och förmån med anledning av tillfälligt arbete, som getts ut av fysisk person eller dödsbo och inte utgör omkostnad i näringsverksamhet, om avdrag för preliminär A-skatt inte har gjorts och det som mottagaren sammanlagt fått haft ett lägre värde än 1 000 kronor för hela året,

2. ersättning och förmån med anledning av tillfälligt arbete i andra fall än som avses i 1 om det som mottagaren sammanlagt fått haft ett lägre värde än 100 kronor för hela året samt förmån av fritt logi ombord för arbetstagare som avses i punkt 1 av anvisningarna till 49 § kommunalskattelagen (1928:370),

3. följande slag av ersättningar om det har angetts i kontrolluppgiften att sådan ersättning har lämnats

a) kostnadsersättning för resa i tjänsten med allmänt kommunikationsmedel, hyrbil eller taxi, motsvarande gjorda utlägg,

b) kostnadsersättning för logi vid sådan resa i tjänsten som avses i punkt 3 av anvisningarna till 33 § kommunalskattelagen, motsvarande gjorda utlägg.

c) representationsersättning, motsvarande gjorda utlägg.

d) ersättning för ökade levnads-kostnader vid sådan resa i tjänsten som avses i punkterna 3 och 3 a av anvisningarna till 33 § kommunalskattelagen eller för kostnader för resa med egen bil i tjänsten, i den mån ersättningarna enligt 10 § första-tredje styckena uppbörds-lagen (1953:272) inte skall ligga till grund för beräkning av preliminär A-skatt.

d) ersättning för ökade levnads-kostnader vid sådan resa i tjänsten som avses i punkterna 3 och 3 a av anvisningarna till 33 § kommunalskattelagen eller för kostnader för resa med egen bil i tjänsten *eller kostnader för drivmedel för förmånsbilen i tjänsten* i den mån ersättningarna enligt 10 § första-tredje styckena uppbörds-lagen (1953:272) inte skall ligga till grund för beräkning av preliminär A-skatt.

7 §⁶

Värdet av förmåner som utgått i annat än pengar skall beräknas i enlighet med bestämmelserna i kommunalskattelagen (1928:370). Vid beräkning av värdet av bilförmån och kostförmån skall dock bestämmelserna i *punkt 2 andra stycket andra meningen* och punkt 4 andra stycket av anvisningarna till 42 § nämnda lag tillämpas endast i enlighet med beslut av skattemyndigheten med stöd av 5 § andra stycket lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare. Värdet av annan bostadsförmån här i riket än förmån av semesterbostad skall beräknas i enlighet med bestämmelserna i 8 § tredje och sjätte styckena uppbörds-lagen (1953:272).

Värdet av förmåner som utgått i annat än pengar skall beräknas i enlighet med bestämmelserna i kommunalskattelagen (1928:370). Vid beräkning av värdet av bilförmån och kostförmån skall dock bestämmelserna i punkt 4 *eller tredje stycket* av anvisningarna till 42 § nämnda lag tillämpas endast i enlighet med beslut av skattemyndigheten med stöd av 5 § andra stycket lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare. Värdet av annan bostadsförmån här i riket än förmån av semesterbostad skall beräknas i enlighet med bestämmelserna i 8 § tredje och sjätte styckena uppbörds-lagen (1953:272).

Om värdet av en förmån justerats enligt 5 § andra stycket lagen om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare skall anges att justering skett. Det sammanlagda värdet av förmåner skall anges särskilt för sig.

I fråga om bilförmån skall uppgift lämnas om

1. om bilens modellbeteckning och årsmodell,

2. nedsättning av bilförmånsvärdet på grund av att den skattskyldige utgett ersättning för förmånen,

3. antal kilometer tjänstekörning som ersättning för kostnader för drivmedel för resa i tjänsten med förmånsbil avser och

4. förmån av fritt drivmedel enligt punkt 2 sjunde stycket av anvisningarna till 42 § kommunalskattelagen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997 och tillämpas såvitt avser 2 kap. 13, 19 och 20 §§ första gången vid 1997 års taxering och i övrigt första gången vid 1998 års taxering.

¹Senaste lydelse 1996:655.

²Senaste lydelse 1995:1616.

³Senaste lydelse 1991:1903.

⁴Senaste lydelse 1994:1680.

⁵Lydelse enligt prop. 1995/96:227 (senaste lydelse 1992:681).

⁶Senaste lydelse 1995:653.

4 Förslag till ändring i lagen (1981:691) om socialavgifter

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 2 § lagen (1981:691) om socialavgifter¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §²

Avgifterna utgörs av arbetsgivaravgifter och egenavgifter. Arbetsgivaravgifter skall betalas av den som är arbetsgivare och egenavgifter av den som är försäkrad enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring och har inkomst av annat förvärvsarbete som avses 3 kap. 2 § eller 2 a § eller 11 kap. 3 § nämnda lag. Med inkomst av annat förvärvsarbete enligt 3 kap. 2 § och 2 a § lagen om allmän försäkring skall även likställas inkomst för eget arbete i form av andra skattepliktiga förmåner än pengar.

Vid tillämpning av denna lag skall, även om ett anställningsförhållande inte föreligger, den som har utgett sådan ersättning som enligt bestämmelserna i 3 kap. 2 § andra stycket eller 11 kap. 2 § första stycket m, andra *stycket* och femte *stycket* lagen om allmän försäkring är att hänföra till inkomst av anställning anses som arbetsgivare. Med inkomst av anställning enligt 3 kap. 2 § lagen om allmän försäkring skall i denna lag likställas inkomst i form av andra skattepliktiga förmåner än pengar samt kostnadsersättning som inte enligt 10 § uppbördslagen (1953:272) undantas vid beräkning av preliminär A-skatt. Vid tillämpning av denna lag gäller vidare vad som i 22 c § lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare sägs om iakttagande av förhandsbesked.

Vid tillämpning av denna lag skall, även om ett anställningsförhållande inte föreligger, den som har utgett sådan ersättning som enligt bestämmelserna i 3 kap. 2 § andra stycket eller 11 kap. 2 § första stycket m, andra och femte *styckena* lagen om allmän försäkring är att hänföra till inkomst av anställning anses som arbetsgivare. Med inkomst av anställning enligt 3 kap. 2 § lagen om allmän försäkring skall i denna lag likställas inkomst i form av andra skattepliktiga förmåner än pengar samt kostnadsersättning som inte enligt 10 § uppbördslagen (1953:272) undantas vid beräkning av preliminär A-skatt. *I fråga om skattepliktig förmån i form av rabatt, bonus eller annan förmån som ges ut på grund av kundtrohet eller liknande, skall den som slutligt har stått för de kostnader som ligger till grund för förmånen, om denne är någon annan än den som är skattskyldig för förmånen, anses som arbetsgivare.* Vid tillämpning av

Prop. 1996/97:19
Bilaga 5

denna lag gäller vidare vad som i 22 c § lagen (1984:668) om upp-
börd av socialavgifter från arbets-
givare sägs om iakttagande av
förhandsbesked.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

¹ Lagen omtryckt 1989:633.

² Lydelse enligt prop. 1995/96:209 (senaste lydelse 1992:633).

5 Förslag till lag om ändring i lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare

Härigenom föreskrivs att 4 och 5 §§ lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

En arbetsgivare är skyldig att för varje månad lämna redovisning för utgiven lön och för summan av arbetsgivaravgifterna. Som lön anses också förskott på lön. I fråga om redovisning skall bestämmelserna i uppbördslagen (1953:272) om uppbördsdeklaration tillämpas.

Föreslagen lydelse

4 §²

En arbetsgivare är skyldig att för varje månad lämna redovisning för utgiven lön och för summan av arbetsgivaravgifterna. *Sådan skattepliktig förmån som avses i 1 kap. 2 § andra stycket tredje meningen lagen (1981:691) om socialavgifter skall anses utgiven den månad som arbetsgivaren har fått kännedom om att förmånen åtnjutits.* Som lön anses också förskott på lön. I fråga om redovisningen skall bestämmelserna i uppbördslagen (1953:272) om uppbördsdeklaration tillämpas.

När avgiftsskyldighet har inträtt för en arbetstagares lön skall redovisningen omfatta också den lön som utbetalats till arbetstagaren tidigare under utgiftsåret.

5 §³

Skattepliktiga förmåner skall tas upp till ett värde som bestäms i enlighet med 8 § första–fjärde styckena uppbördslagen (1953:272).

Om det föreligger fall som avses i punkt 4 andra stycket av anvisningarna till 42 § kommunalskattelagen (1928:370), eller sådant fall att den skattskyldige skulle kunna få förmånsvärdet bestämt med stöd av punkt 2 andra stycket andra meningen av samma anvisningar, får skattemyndigheten på framställning av arbetsgivaren

Om det föreligger fall som avses i punkt 4 andra eller tredje stycket av anvisningarna till 42 § kommunalskattelagen (1928:370) får skattemyndigheten på framställning av arbetsgivaren bestämma värdet av förmånen med hänsyn härtill. Motsvarande gäller om bostadsförmånsvärde som bestäms enligt 8 § tredje

bestämma värdet av förmånen med hänsyn härtill. Motsvarande gäller om bostadsförmånsvärde som bestäms enligt 8 § tredje stycket uppbördslagen avviker med mer än 10 procent från det värde som följer av 42 § första stycket kommunalskattelagen. Arbetsgivaren skall underrätta arbetstagare som berörs av skattemyndighetens beslut.

stycket uppbördslagen avviker med mer än 10 procent från det värde som följer av 42 § första stycket kommunalskattelagen. Arbetsgivaren skall underrätta arbetstagare som berörs av skattemyndighetens beslut.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997 och tillämpas på förmån som åtnjuts efter ikraftträdandet.

¹Lagen omtryckt 1991:98.

²Senaste lydelse 1995:1979.

³Senaste lydelse 1994:652.

6 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster

Häri genom föreskrivs att 1 § lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §²

Särskild löneskatt skall för varje år betalas till staten med 23,52 procent på

1. lön eller annan ersättning till arbetstagare som vid årets ingång är 65 år eller äldre,

2. ersättning som utfaller enligt kollektivavtalsgrundad avgångsbidragsförsäkring som tecknas av arbetsgivare till förmån för arbetstagare,

3. avgångsersättning som annorledes än på grund av kollektivavtalsgrundad avgångsbidragsförsäkring utbetalas av staten, kommun eller kommunalförbund som arbetsgivare eller av Svenska kommunförbundet, Landstingsförbundet, Svenska kyrkans församlings- och pastoratsförbund, det för kommunerna och landstingen gemensamma organet för administration av personalpension eller Sjukvårdens och socialvårdens planerings- och rationaliseringsinstitut, under förutsättning att arbetsgivaren tillämpar kommunalt pensionsavtal eller av annan arbetsgivare, under förutsättning att arbetsgivaren tillämpar kommunalt pensionsavtal och att borgen tecknats i enlighet med vad som anges i punkt 20 e första stycket b av anvisningarna till 23 § kommunalskattelagen (1928:370),

4. avgångsersättning som omfattas av s.k. trygghetsavtal,

5. ersättning som utgår enligt gruppsjukförsäkring som åtnjuts enligt grunder som fastställts i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer till den del ersättningen utgör komplement till förtidspension eller till sjukbidrag,

6. ersättning som utgår på grund av ansvarighetsförsäkring som åtnjuts enligt grunder som fastställts i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer till den del ersättningen utgår i form av engångsbelopp som inte utgör kompensation för mistad inkomst.

Skattskyldig är den som utgett sådan ersättning som avses i första stycket.

Skattskyldig är den som utgett sådan ersättning som avses i första stycket. *I fråga om sådan för mottagaren skattepliktig intäkt av tjänst i form av rabatt, bonus eller annan förmån, som ges ut på grund av kundtrohet eller liknande, skall den som slutligt har stått för de kostnader som ligger till grund för förmånen*

anses som skattskyldig enligt denna lag, om inte denne är den som är skattskyldig för förmånen.

Vid bestämmande av skatteunderlaget tillämpas bestämmelserna i 2 kap. 3–5 §§ lagen (1981:691) om socialavgifter med undantag av 4 § första stycket 2 och 13.

Vid bestämmande av skatteunderlaget enligt första stycket 6 skall bortses från ersättning för arbetsskada som inträffat före utgången av juni 1993 om ersättningen avser tid därefter samt från ersättning för arbetsskada som inträffat före utgången av år 1992 om skadan anmälts till allmän försäkringskassa efter utgången av juni 1993. Detta gäller dock endast ersättning som för en och samma arbetstagare beräknas på lönedelar som inte överstiger sju och en halv gånger basbeloppet enligt 1 kap. 6 § lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997 och tillämpas på lön eller annan ersättning som utbetalas efter utgången av år 1996.

¹Lydelse enligt prop. 1995/96:209 (Senaste lydelse 1996:656).

7 Förslag till lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 2 a § och 11 kap. 2 § lagen (1962:381) om allmän försäkring¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

2 a §²

Vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst skall ersättning från en arbetsgivare som är bosatt utomlands eller är en utländsk juridisk person anses som inkomst av annat förvärvsarbete, om ersättningen avser arbete som utförts inom rike samt arbetsgivaren och arbetstagaren träffat överenskommelse om att ersättningen skall hänföras till sådan inkomst.

Vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst skall som inkomst av annat förvärvsarbete också anses ersättning som utgör skattepliktig inkomst av tjänst enligt kommunalskattelagen (1928:370) och som, utan att anställningsförhållande förelegat, utbetalas av fysisk person bosatt utomlands eller utländsk juridisk person.

Vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst skall som inkomst av annat förvärvsarbete också anses ersättning som utgör skattepliktig inkomst av tjänst enligt kommunalskattelagen (1928:370) och som, utan att anställningsförhållande förelegat, utbetalas av fysisk person bosatt utomlands eller utländsk juridisk person. *Detta gäller dock inte i fråga om sådan skattepliktig intäkt som avses i 11 kap. 2 § första stycket tredje meningen.*

Som inkomst av annat förvärvsarbete räknas dessutom ersättning för arbete under förutsättning att ersättningen betalas ut

1. till mottagare som har en F-skattsedel antingen när ersättningen bestäms eller när den betalas ut,
2. till mottagare som har en A-skattsedel eller som saknar skattsedel på preliminär skatt om ersättningen tillsammans med annan ersättning för arbete från samma utbetalare under inkomståret kan antas komma att understiga 10 000 kronor och utbetalaren är en fysisk person eller ett dödsbo samt vad som utbetalts inte utgör utgift i en av utbetalaren bedrivna näringsverksamhet,
3. till delägare i handelsbolag av bolaget,
4. till medlem i europeisk ekonomisk intressegruppering av grupperingen.

Om i fall som avses i tredje stycket 1 mottagaren har både en F-skattesedel och en A-skattesedel, räknas ersättningen som inkomst av annat förvärvsarbete bara om F-skattesedeln skriftligen åberopas.

11 kap.

2 §³

Med inkomst av anställning avses lön eller annan ersättning i pengar eller andra skattepliktiga förmåner, som en försäkrad har fått såsom arbetstagare i allmän eller enskild tjänst. Med lön likställs kostnadsersättning som inte enligt 10 § uppbördslagen (1953:272) undantas vid beräkning av preliminär A-skatt. Till sådan inkomst räknas dock inte från en och samme arbetsgivare utgiven lön som under ett år ej uppgått till 1 000 kronor. Till sådan inkomst räknas inte heller intäkt som avses i 32 § 1 mom. första stycket h och i kommunalskattelagen (1928:370) eller sådan ersättning som enligt 1 § första stycket 2–6 och fjärde stycket lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster. I fråga om arbete som har utförts utomlands bortses vid beräkningen av pensionsgrundande inkomst från sådana lönetillägg som betingas av ökade levnadskostnader och andra särskilda förhållanden i sysselsättningslandet. Såsom inkomst av anställning anses även

Med inkomst av anställning avses lön eller annan ersättning i pengar eller andra skattepliktiga förmåner, som en försäkrad har fått såsom arbetstagare i allmän eller enskild tjänst. Med lön likställs kostnadsersättning som inte enligt 10 § uppbördslagen (1953:272) undantas vid beräkning av preliminär A-skatt. *Sådan skattepliktig intäkt i form av rabatt, bonus eller annan förmån som utgår på grund av kundtrohet eller liknande skall också anses som inkomst av anställning, om den som slutligt har stått för de kostnader som ligger till grund för förmånen är någon annan än den som är skattskyldig för förmånen.* Till sådan inkomst räknas dock inte från en och samme arbetsgivare utgiven lön som under ett år ej uppgått till 1 000 kronor. Till sådan inkomst räknas inte heller intäkt som avses i 32 § 1 mom. första stycket h och i kommunalskattelagen (1928:370) eller sådan ersättning som enligt 1 § första stycket 2–6 och fjärde stycket lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster. I fråga om arbete som har utförts utomlands bortses vid beräkningen av pensionsgrundande inkomst från sådana lönetillägg som betingas av ökade levnadskostnader och andra särskilda förhållanden i sysselsättningslandet. Såsom inkomst av anställning anses även

a) sjukpenning och rehabiliteringspenning enligt denna lag samt sjukpenning enligt lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring eller motsvarande ersättning som utgår enligt annan författning eller på grund av regeringens förordnande, i den mån ersättningen träder i stället för försäkrads inkomst såsom arbetstagare i allmän eller enskild tjänst,

b) föräldrapenningförmåner,

c) vårdbidrag enligt 9 kap. 4 §, i den mån bidraget inte är ersättning för merkostnader,

d) dagpenning från erkänd arbetslöshetskassa,

e) kontant arbetsmarknadsstöd enligt lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd,

f) utbildningsbidrag under arbetsmarknadsutbildning och yrkesinriktad rehabilitering i form av dagpenning,

g) korttidsstudiestöd, vuxenstudiebidrag och utbildningsarvode enligt studiestödslagen (1973:349),

h) delpension enligt lagarna (1975:380) och (1979:84) om delpensionsförsäkring,

i) dagpenning till totalförsvarspiktiga som tjänstgör enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarspikt och andra som erhåller dagpenning enligt de för totalförsvarspiktiga gällande grunderna,

j) utbildningsbidrag för doktorander,

k) timersättning vid kommunal vuxenutbildning (komvux), vid vuxenutbildning för psykiskt utvecklingsstörda (sär vux) och vid svenskundervisning för invandrare (sfi),

l) livränta enligt 4 kap. lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring eller motsvarande livränta som bestäms med tillämpning av sagda lag,

m) från Sveriges författarfond och konstnärnämnden utgående bidrag som ej är att hänföra till inkomst av annat förvärvsarbete enligt 3 §, i den mån regeringen så förordnar,

n) statsbidrag till arbetslösa som tillskott till deras försörjning när de startar egen rörelse,

p) ersättning enligt lagen (1988:1465) om ersättning och ledighet för närståendevård,

q) tillfälliga förvärvsinkomster av verksamhet som inte bedrivs självständigt,

r) ersättning som en allmän försäkringskassa utger enligt 20 § lagen (1991:1047) om sjuklön.

I fråga om ersättning i pengar eller andra skattepliktiga förmåner för utfört arbete i annan form än pension, i fråga om ersättning till idrottsutövare från visst slag av ideell förening samt i fråga om ersättning från vinstandelsstiftelse gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 3 kap. 2 § andra stycket samt 2 a § tredje och fjärde styckena.

Vid beräkning av inkomst av anställning skall hänsyn tas till lön eller annan ersättning, som den försäkrade har fått från en arbetsgivare, som är bosatt utom riket eller är utländsk juridisk person, endast i fall då den

försäkrade sysselsatts här i riket och överenskommelse inte träffats enligt 3 kap. 2 a § första stycket eller då han tjänstgjort som sjöman ombord på svenskt handelsfartyg. Vad som sägs här skall inte gälla beträffande lön till svenska medborgare, om svenska staten eller, där lönen härrör från utländsk juridisk person, en svensk juridisk person, som äger ett bestämmande inflytande över den utländska juridiska personen, enligt av Riksförsäkringsverket godtagen förbindelse har att svara för tillägspensionsavgiften.

Hänsyn skall ej heller tas till lön eller annan ersättning från främmande makts beskickning eller lönade konsulat här i riket eller från arbetsgivare, som tillhör sådan beskickning eller sådant konsulat och som inte är svensk medborgare. Vad som sägs här skall inte gälla beträffande lön till svensk medborgare eller till den som utan att vara svensk medborgare är bosatt i riket, om en utländsk beskickning här i riket enligt av Riksförsäkringsverket godtagen förbindelse har att svara för tillägspensionsavgiften.

Den som åtagit sig förbindelse enligt tredje eller fjärde stycket skall anses som arbetsgivare.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

¹ Lagen omtryckt 1982:120.

² Senaste lydelse 1994:1865.

³ Senaste lydelse 1994:2072.

Prop. 1996/97:19

Finansdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 12 september 1996

Närvarande: statsministern Persson, ordförande, och statsråden Hjelms-
Wallén, Peterson, Freivalds, Wallström, Tham, Asbrink, Blomberg,
Andersson, Winberg, Uusmann, Ulvskog, Sundström, Lindh, von
Sydow, Klingvall, Ahnberg, Pagrotsky, Östros, Messing

Föredragande: statsrådet Östros

Regeringen beslutar propositionen 1996/97:19 Beskattning av bilförmån,
m.m..